

ГЛАС

НЕДЈЕЉНИ

ОСНИВАЧ ЛИСТА: СКУПШТИНА
ОПШТИНЕ БАЊА ЛУКА

Први број „Глас“ изашао је као орган НОП — а за Босанску Крајину у Жупици, крај Дрвара, 31. јуна 1943. године. Од 8. фебруара 1983. „Глас“ излази као дневни лист. Излази сваког дана — рукописи се не враћају. Претплата за нашу земљу: мјесечно 810 динара, тромјесечно 2.530 динара, полугодишња 4.860 динара, годишња 9.720 динара. Претплата за иностранство двоструко.

БАЊА ЛУКА, недјеља, 2. фебруара 1992. године

Број 6513, година XLIX

ПРИМЈЕРАК 30 динара

ЈУЧЕ, 1. ФЕБРУАРА, У БАЊОЈ ЛУЦИ ЈЕ СВЕЧАНО
ОБИЉЕЖЕНО ДВАДЕСЕТ ПЕТ ГОДИНА ОД
ОСНИВАЊА РАДИО-БАЊЕ ЛУКЕ

Снимио Растко ОСТОЈИЋ

ОДАБРАНА НОП
ЛЕЈЛЕИ
— МИРАЦ
МОЛИТВАМА
ПРОСЛАВЉЕНА У
ФЕРХАДИЈИ

Мев- лудски прог- рам славља

Централна молитва,
посвећена успомени
Мухамедовог посланичког путовања на
небо, одржана синоћ
у Ферхадиди

БАЊА ЛУКА, 1. фебруара
— Више стотина исламских
вјерника синоћ је прослављало
значајан вјерски празник —
мубарек дан Лејлеи-мирац.
Централна молитва и прослава
одржана је у џамији Ферхадиди.
Програм мевлуда посетило је
близу двjestа вјерника.

ПОЛИТИЧКА БХ. СЦЕНА

Хит сезоне
— мајоризација

КЊИГА УТИСАКА

Београд
у знаку ваге

AGROPROM BANKA
D.D. BANJA LUKA

4. jula br. 19 tel. 33-611 fax. 44-181

KOSIG DIONIČKO DRUŠTVO
ZA OSIGURANJE
BANJA LUKA

Želje Bariča br. 3 tel. 43-040 fax. 43-202

AGENCIJE:

CENTAR: tel. 30-493

HANIŠTE: tel. 12-354

BUDŽAK: tel. 33-611

LAKTAŠI: tel. 832-086

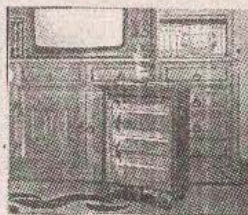
ČELINAC: tel. 851-238

NIJAMO NAJVIŠE, DODITE I UVJERITE SE!

VORTUM

PROIZVODNO, TRGOVAČKO I USLUŽNO
PREDUZEĆE

78000 BANJA LUKA, Ive Mažara 8

tel: 078/39-327

12-508

fax: 43-750

12-560

У ПРОДАЈИ СУ

kvarcne peći **DIE SONNE**

ПО НАЈПОВОЉНИЈИМ
ЦИЈЕНАМА У ГРАДУ!

Молитве и програм мевлудског славља предводио је бањолучки муфтија Халиповић Ибрахим ефендија, а дијелове мевлуда „проучили су“ бањолучки имами хаџи Хафиз ефендија Захировић, Захид ефендија Макић и Фахрудин ефендија Каткић. У наставку програма учествовао је дјечији хор „Омладински хор „Ферхад-паша Соколовић“, који ради при Одбору Исламске вјерске заједнице.

У двочасовном програму, након молитви, вјерницима се обратио бањолучки муфтија Халиповић, честитајући им 27. ноћ реџела. При томе пожелио им је мирне и успјешне дане. И поручио да је потребно много топерације за наставак живота на овим подручјима, који је, по његовом мишљењу, могућ само у сувереној и јединственој Босни.

Т Т

SVIJET O JUGOSLAVIJI

ZNACI POJAČANE

ZATEGNETOSTI

● Vodeće zapadne novinske agencije takođe su javile o proširenoj sjednici Predsjedništva, koja je „iza zatvorenih vrata trajala punih 12 časova, da bi potom bilo izdato samo šturo saopštenje da će se sjednica nastaviti“ ● To, kako navode agencije, govori da postojeće razlike u stavovima oko mirovnog plana nisu prevaziđene, a da su strahovanja oko mogućeg ponovnog razbuktanja rata opravdana

BEOGRAD 1. februara (Tanjug) — Proširena sjednica Predsjedništva SFRJ koja je počela juče, a nastavlja se danas u centru je pažnje stranih sredstava informisanja.

Francuski radio RFI ističe da se u Beogradu održava „sastanak svih najviših funkcionera takozvanog srpskog bloka koji raspravljaju o mirovnom planu UN“ ali procjenjuje da se „dolazak plavih šlemova izgleda ponovo odlaže“.

RFI navodi da je Milan Babić na sastanku u Beogradu izložio „složniju pritišću da pristane na plan UN. Babić, međutim, zna da Miloševiću nije lako da ga sasvim ostavi na cjedilu jer to slabi njegovu poziciju u Srbiji“.

S druge strane, Milošević će Babiću svakako staviti do znanja da Srbija više ne može da nastavi rat. Zbog svega dodaje RFI treba očekivati „neko kompromisno saopštenje u kojem se prihvata mirovni plan, ali uz dodatne garancije Srbima u Hrvatskoj. Pitanje je ipak da li srpska strana još može izdržati bilo kakav ustupak“.

Francuski radio istovremeno naglašava da za odlaganje dolaska plavih šlemova nisu odgovorni samo krajiški Srbi, nego i tvrd stav Hrvatske.

„Sa obnovljenim samopouz-

danjem poslije međunarodnog priznanja, neki hrvatski zvaničnici ponovo prijetu Srbima i najavljuju da će, ako ne bude moguće mirnim pute, silom povratiti svoje teritorije“.

„Ako tako nastave, Hrvati bliskoro mogli izgubiti svu naklonost međunarodne zajednice koju su „onako olako stekli“, zaključuje francuski radio“.

Vodeće zapadne novinske agencije takođe su javile o proširenoj sjednici Predsjedništva, koja je „iza zatvorenih vrata trajala punih 12 časova, da bi potom bilo izdato samo šturo saopštenje da će se sjednica nastaviti“.

To, kako navode agencije, govori da postojeće razlike u stavovima oko mirovnog plana nisu prevaziđene, a da su strahovanja oko mogućeg ponovnog razbuktanja rata opravdana

U orlogu tome, Rofter, osim raznimolajšenja u srpskom bloku, i sve tvrdog stava Hrvatske prema planu UN, kao dodatne znake pojačane zategnutosti navodi jučerašnji incident na Kosovu gdje su poginula dva Albanci, zatim makedonsku namjeru da stvori sopstvenu vojsku, najavu Srba iz Bosne da će takode formirati svoju vojsku i policiju, kao i njihovo protivljenje referendumu o nezavisnosti BiH

MAKEDONIJA
I JNA

● Iz armijskog vrha, do sada, nema zvaničnih potvrda da JNA „pakuje kolere“ iz najjužnije republike. Stizali su, naprotiv, odgovori da JNA ne napušta Makedoniju ● Iz Makedonije, pak, stižu drugačije vijesti da armija napušta tu republiku, seli na sjever najsavremeniju vojsku, pa i medicinsku opremu ● U Makedoniji se, inače, radi na stvaranju republičke armije. Vlada je upravo utvrdila prijedlog zakona kojim se predviđa stvaranje makedonskih oružanih snaga, a Goceovski je najavio da će se zakon naći pred Sobranjem već iduće sedmice

BEOGRAD, 1. februara (Tanjug) — Savezna armija, po svemu sudeći, napušta i teritoriju Makedonije, treće jugoslovenske federalne jedinice koja je proglasila nezavisnost i samostalnost, a sada očekuje i međunarodno priznanje.

Iz armijskog vrha, do sada, nema zvaničnih potvrda da JNA „pakuje kolere“ iz najjužnije republike. Stizali su, naprotiv, odgovori da JNA ne napušta Makedoniju.

Nedavno je, tako, zamjenik saveznog sekretara za narodnu odbranu admiral Stane Brovet i Skupštini Jugoslavije izjavio da nije donesena odluka o povlačenju armije iz Makedonije. Poslije toga iz armijskog vrha nije bilo javnih izjava o tome.

Iz Makedonije, pak, stižu drugačije vijesti da armija napušta tu re-

publiku, seli na sjever najsavremeniju vojsku, pa i medicinsku opremu.

To je na jučerašnjoj konferenciji za štampu potvrdio republički ministar odbrane dr Trajan Goceovski, izjavivši da uprkos uvjerenjima komande Treće vojne oblasti na očigled svih, veliki transport i dalje traje. „Ministar je izjavio da su razgovori sa JNA sada prekinuti“.

U Makedoniji se, inače, radi na stvaranju republičke armije. Vlada je upravo utvrdila prijedlog zakona kojim se predviđa stvaranje makedonskih oružanih snaga, a Goceovski je najavio da će se zakon naći pred Sobranjem već iduće sedmice.

Javnosti su već predočavani projekti po kojima bi makedonska vojska imala od 25 do 30 hiljada voi-

U VELIKOJ DVORANI CENTRA „SAVA“ U BEOGRADU

OTVOREN 22. FEST

● Publici u prepunoj dvorani Centra „Sava“ predstavljeno su gosti FESTA 92 — glumica Marta Keler, reditelj Srdan Karanović, glumac Žan Mark Bar, producent Klodi Osa, reditelj Mark Kro, scenograf Miljan Kljaković, reditelj Džim Džarmuš, glumac Džoni Dep. Publici se zatim obratio Emir Kusturica

BEOGRAD, 1. februara (Tanjug) — Uvelikoj dvorani Centra „Sava“ u Beogradu večeras je svečano otvoren 22. Međunarodni filmski smotru otvorio je predsjednik Sav-

U OKVIRU
OVOGODIŠNJEG
FESTA
Nagrade
Instituta
za film

BEOGRAD, 1. februara (Tanjug) — Nagradu za najbolju novinsku kritiku o domaćem filmu objavljena tokom 1991. godine dobio je filmski kritičar Bogdan Timarić za tekst „Levo okretanje“ („Glavi barut“ Bete Čengić), objavljen u Radio, TV, reviji. Nagradu je dodijelio žiri u sastavu Danke Nikolić, filmski kritičar Televizije Beograd, koje je i predsjednik i članovi Predrag Golubović, direktor Instituta za film i Miroslav Stojanović, filmski kritičar.

„Zlatno pero“ za 1991. godinu dobio je Milan Mihlić, filmski kritičar lista „Večernje novosti“ za tekst „Slavonki i hajduk“ o filmu „Caruga“ reditelja Rajka Grlica. Nagradu je dodijelio žiri u sastavu „Slobodan“ Novaković, književnik i filmski reditelj kao predsjednik i članovi Predrag Golubović i Tomislav Gavrilović, filmski teoretičar i publicista.

Institut za film je 1983. ustanovio nagradu „Zlatno pero“ za najbolju novinsku kritiku o domaćem filmu objavljenu tokom jedne godine. Nagrade su uručivane dobitnicima na festivalu jugoslovenskog i inostranog filma u Puli. Pošto je ovaj festival ukinut 1991. godine na ovogodišnjem FEST-u biće dodijeljene nagrade za 1990 i 1991. godinu.

leta FEST-a Goran Mihlić pitanjem: „Zašto održavamo FEST u ovo strašno i sirovo vreme, najteže od drugog svjetskog rata“ i dodao: „upravo zato što je deča koja ćemo prikazati stvorila ona strana ljudskog duha koja se od kad je svela i veka protiv razaranja, zlu, nasilju i mržnji. Mi pripadamo toj strani“.

Publici u prepunoj dvorani Centra „Sava“ predstavljeno su gosti festa 92 — glumica Marta Keler, reditelj Srdan Karanović, glumac Žan Mark Bar, producent Klodi Osa, reditelj Mark Kro, scenograf Miljan Kljaković, reditelj Džim Džarmuš, glumac Džoni Dep. Publici se zatim obratio Emir Kusturica.

Ovo što se najzast, dešava u našoj zemlji dio je svjetskog globalnog potresa. U vrijeme kada se sve rasteže, srce kuca u pravcu očuju-

anja onoga što je bilo naše. Dolazio sam na FEST još kao dječak. FEST je dio moje mladosti i obrazovanja. Sada sam odlučio da investiram u sjećanja. Zato sam pozvao na FEST svoje prijatelje... rekao je Kusturica

Svečanom otvaranju FEST-a prisustvovali su ministri u Vladi Srbije za inostrane poslove i informacije — Vladislav Jovanović i Miroslav Pavlović, predstavnici Srpske pravoslavne crkve sa episkopom dal-matinskim Nikolajem, gradonačelnik Beograda Miroslav Unković i druge ličnosti političkog i kulturnog života Beograda i Srbije.

Prve festivalske večeri prikazani su domaći film „Viridžina“ reditelja Srdana Karanovića i francuski film „Delikatesna radnja“ reditelja Žan Pier Zenea i Marka Karoa

Do 9. februara biće prikazano oko 40 filmova iz zemlje i svijeta. Dvadeset drugi FEST imaće i prateće filmske programe u Muzeju Kinetoteke i u bioskopu „Sava“.

O S

ZAVRŠEN SAMIT SAVJETA BEZBJEDNOSTI
UJEDINJENIH NACIJAUSVOJENA
DEKLARACIJA

● U četiri posebna odjeljka pod naslovima „Vrijeme promjena“, „Privržnost kolektivnoj bezbjednosti“, „Stvaranje i čuvanje mira“ i „Razoružanje, kontrola oružja i oružja masovnog uništenja“

UJEDINJENE NACIJE 1. februara (Tanjug) — U sjedištu Ujedinjenih nacija u Njujorku kasinofino je završen prvi samit Savjeta bezbjednosti koji je okupio šefove država i vlada petnaest zemalja članica Savjeta sa ciljem da se utvrdi zajednička politika svjetske organizacije i njenog izvršnog organa zaduženog za mir i sigurnost u novim uslovima nastalim poslije sloma komunističkog bloka i prestanka hladnog rata.

Predsjedavajući Savjeta za mjesec januar, britanski premijer Džon Mejdžor pročitao je od Savjeta unaprijed usaglašenu, predsjedničku

deklaraciju koja je i jedini zvanični dokument ovog, kako su ga mnogi već nazvali, istorijskog skupa.

U četiri posebna odjeljka pod naslovima „Vrijeme promjena“, „Privržnost kolektivnoj bezbjednosti“, „Stvaranje i čuvanje mira“ i „Razoružanje, kontrola oružja i oružja masovnog uništenja“ Savjet bezbjednosti obrazložio svoju buduću ulogu stvarnog čuvara mira i bezbjednosti u svijetu, da bi se u dokumentu takođe tražilo od novog generalnog sekretara Ujedinjenih nacija dr Butrosa Galija da do 1. jula 1992. godine pripremi analizu i preporuke u cilju jačanja preventivne diplomatije i mirovnih napora Ujedinjenih nacija i Savjeta bezbjednosti.

KONFERENCIJA
ZA ŠTAMPU
GALIJA I MEJĐŽORADosta
nepoznanica
oko
Jugoslavije

UJEDINJENE NACIJE 1. februara (Tanjug) — Generalni sekretar Ujedinjenih nacija Butros Gall izjavio je sinoć u Njujorku da mu je Marak Guldin podnio izvještaj o svojim zapažanjima tokom misije o Jugoslaviji i da će tokom naredne sedmice o tome razgovarati i sa svojim specijalnim izaslanikom za jugoslovensku krizu Sjursonom Vensom. Na konferenciji za štampu u sjedištu Ujedinjenih nacija Gall je najpovijestio da će poslije toga biti odlučeno koji će bljedeti koraci biti preduzeti i dodao da je još rano predviđati kako će se stvari odvijati oko slanja mirovnih trupa UN u Jugoslaviju, pošto samo još ima neriješenih problema.

Miloš JEFTOVIĆ

TIHI RAZLAZ

Neki stručnjaci tvrde da je u Makedoniji bila stacionirana čak četvrtina arsenala i potencijala JNA, procijenjena na oko deset milijardi dolara

Tvorci makedonskog odbrambenog sistema, međutim, moraju u startu, da računaju na velike troškove čuvanja granice koja se u slučaju međunarodnog priznanja, povećava za trećinu

Sasvim su mogući problemi s regrutovanjem u buduću makedonsku armiju imajući u vidu nacionalni sastav stanovništva. Do sada je zastupljenost regruta iz Makedonije u JNA bila — oko 56 odsto Makedonci, 44 odsto Albanci. Zbog toga jedan od komentatora primjećuje da postoji „opravdana bojazan da se za koju godinu makedonska armija ne pretvori u armiju Albanaca“.

Armija i dalje zvanično čuli, ali se nezvanično u vojnim krugovima komentariše da „JNA ne napušta Makedoniju, već Makedonija napušta Jugoslaviju“.

Takav projekt koštao bi makedonsku državu između 234 i 270 miliona dolara godišnje, a ako bi se krenulo od nule, za formiranje makedonskog odbrambenog sistema bilo bi potrebno obezbijediti dvije milijarde dolara.

Makedonska vlast, svakako, ne namjerava da krene od nule očekuje da od diobnog kolača uzme i svoj armijski dio. Ministar Goceovski je izjavio da bi u slučaju „prevrednog diobnog bilansa“ Makedonija imala više oružja nego što predviđa svojim zakonom

„GLAS“ UJ. AVNOJ-a 93 Osnivač: Ilista: Skupština opštine Banja Luka

Glavni i odgovorni urednik: Miro Mladenović

Redakcijski kolektiv: Mirko Kisić (zemlja-svijet), Emin Krkić (idek), zamjenik glavnog i odgovornog urednika: Ratko Marić (Banja Luka), Miro Mladenović (glavni odgovorni urednik), Nikola Gužvan (Nedjeljni Glas), Svetlana Pezer (Kultura), Stevan Risović (sport), Branislav Sočanac (Bosanska krajina)

Redakcija: Glavni i odgovorni urednik: 11-032 deka 12-076 12-094 dakli@ozbi 12-034 telefaks 12-032 Odlasno: Ulica Veselina Mestice 13, telefoni i telefaks 11-848 rukovodilac: Poslovanje 11-964 Teleks 45-208 YU „Glas“

Dinarske uplate: žiro račun broj 10500-801-12456 kod SDK Banja Luka

Izdaje i štampa JNIGP „Glas“

Direktor: Josif D. Rakić

Uplate na devizni račun broj 10500-800-71000-522 kod Banke za opštinske banke DD Banja Luka

KOPILJU I PLATNICE ZA PREPLATU POSLATI NA OGLASNO

Na osnovu mišljenja Ministarstva za informacije SR BiH br. 04-021-58-45/91 od 15. 7. 1991. godine

Glas“ se oprezuje po stopinji 3 posto, vjerodostojnost 28 zakonski pripremljenih merama po kojima

promeni proizvod i uslugu. Službeni list SFRJ, br. 4/91

Adresa: AVNOJ-a 93, telefoni: centrala - (078) 24-055 24-050 24-040 24-179 24-180 direktor Pro-

ducenta i informacioni direktor: Produkcija 22-654 22-658 telefaks 22-668

za R.J. Grafika“ Boro Lubunc

ISLAMSKA „ODABRANA NOĆ“ U BANJOLUČKOJ DŽAMIJI FERHADIJU

MUSLIMANI ŽELE MIR I SLOGU

BANJA LUKA, 1. februar — Dobrošćuću povodom mubarek noći Tejeli - miradža prisutnim vjernicima sinoć u Ferhadiji poželio je banjolučki muftija Halilović hadži Ibrahim efendija. Nazvavši ovaj praznik specifičnim odabranim danom bosanskohercegovačkih muslimana, vjernike je podsjetio na događaje u davnini prošlosti, koji su prema Kuranu, prethodili nekim pravima koje muslimani na ovim područjima još traže.

Naime odmah po čestitanju praznika, banjolučki muftija je govorio o četiri, po njemu, najzaslužnija vakufnaka koji su u cijeloj Bosni ostavili svoje materijalno i duhovno bogatstvo, a koje, rekao je, koriste današnji muslimani svi drugi dobronamjerni ljudi. Prvi tome je spomenuo Gadži — Husref bega, kao vakufbega centralne i dijela sjeverna Bosne, Ferhad-pašu Sokolovića, utemeljivača kako je rekao, urbanog centra Banje Luke i graditelja mnogih vjerskih i običajnih objekata u cijeloj Bosanskoj krajini, Husein-bega Gradaševića, vakufbega sjeverne Bosne i Ali-pašu Rizvanbegovića, nazvavši ga velikim vakufbegom Hercegovine. Objašnjavajući razloge zbog kojih te večeri govori o njima, efendija Halilović je rekao da su još tada muslimanski preci, svojim radom, udarili temelje suverenoj Bosni.

— Ovo što mi sada pokušavamo da se izborimo za jedinstvenu i samostalnu Bosnu i Hercegovinu nije težnja od juče. To su željele i naši istaknuti preci, boreći se svom duhovnom i materijalnom snagom. Posebnom snagom činila su to četiri vakufbega o kojima sam govorio. Mi to moramo poštovati i moramo nastaviti tamo gdje su oni stali završivši svoje ovozemaljske živote — rekao je banjolučki muftija.

Prema onome šta je rekao, muslimanski narod na ovim područjima želi živjeti u slobodnoj, suverenoj, jedinstvenoj Bosni i Hercegovini sa svim drugim narodima. Tako da niko nikome ne smeta i da svi pruže obje ruke jedni prema drugima.

— Mi muslimani želimo živjeti ravnopravno sa Srbima i Hrvatima, s pravoslavicima i katolicima. To mi

priče o tome kako muslimanski narod želi „neku islamsku republiku“ Nazvao ih je smišljenom propagandom koja nema veze sa stvarnim hlijenjima muslimana na ovim područjima. Dodavši, da je ono što muslimani hoće, ipak, nešto drugo. — Ima podvala kada kažu da muslimani hoće islamsku republiku na području sadašnje Bosne i Hercegovine. To nije istina. Mi želimo građansku republiku ravnopravnih naroda. Nikako zajednicu

mo je jedna hidžra dozvoljena, ona prema svetištiskim gradovima. Ostale su sramota za muslimana. Iseeljavanje muslimana iz ovih krajeva zato ne smije biti. I neće ih biti! — rekao je efendija Halilović.

Otići u tudinu i nepustiti svoje nastojanje efendije, ne može učiniti nijedan dobar vjernik. Čak ni kada mu se stalno prijeti. A političku borbu oko nezavisnosti Bosne smatra normalnim nastojanjima muslimana da dođu ono što drugi narodi u Jugoslaviji već imaju. A imaju oni koji su Jugoslaviju srušili. Zbog toga ne vidi razloga da se isto govori ne da i narodu koji nije učestvovao u razbijanju zajedničke države.

— Što se tiče referenduma zakazanog za posljednji dan februara i prvog dana marta - mi ćemo izaći da glasamo. Mi ćemo podržati Vladu BiH i njenu borbu za samostalnu Bosnu i Hercegovinu. I to ćemo izračati prvog dana referenduma i tako svima pokazati koliko smo voljni za suverenitet. Koliko smo dobro željeli. Jer koncept suverenosti svima donosi ravnopravnost i bolji život. Pored toga, naši preci su još prije nekoliko vijekova udarili temelje suverene Bosne i mi danas samo želimo realizaciju toga. — završio je ovaj dio govora efendija Halilović, nastavljajući da tek tada, govori o značaju ovog islamskog praznika zbog kojeg su se ustalom, i okupili u džamiji.

Molitvu u čast Alahovog poslanika Muhameda a.s. izveli su pored muftije banjolučki imami hadži Hafiz efendija Zahirović, Zahid efendija Makić i Fahrudin efendija Katkić. U nastavku programa obilježavanja vjerskog praznika Lejle-miradža učestvovali su diekćiji omjadinski hor. Nastavak molitvenog dijela programa završen je podjedom bombona i šećera.

T. TAPAVIČKI
S. NIMO R. OSTOJIC

ŽIVOT U SRPSKOJ OBLASTI SLAVONIJA
BARANJA I ZAPADNI SREM

STRUJA ZA DALJI OKOLNA MJESTA

ERDUT, 31. januara (Tanjug) — Nekoliko hiljada žitelja Dalje, u kojem je više institucija Srpske oblasti Slavonija, Baranja i Zapadni Srem, sutra bitrebalo da dobije električnu energiju — izjavio je danas Tanjugov ministar trgovine i turizma Vitomir Devetak.

Struju su već dobila naselja u vukovarskoj opštini, uključujući Borovo i Borovo Selo, a od ranije i

SVEČANO OBLIJEŽENA DVADESETPETOGODIŠNJICA RADIO — BANJE LUKE

Krajiški radio — budućnost

● Dan Radio-Banje Luke, 2. februar, bila je prilika za podsjećanje na skromne početke: emitovanje dvočasovnog programa na dva kilovata snažnom srednjotalsnom predajniku, s jednom režijom i samo desetero zaposlenih. Danas program „Ide“ tokom 24 časa, preuzimajući u noćnim časovima program MTV-lja, na tri predajnika deset puta veće snage na srednjem talasu, te sa dva predajnika na ultrakratkom talasu, sa stereo-signalima, tri režije i četrdeset i troje zaposlenih.

BANJA LUKA 1. februara — Direktnim prenosom, kako to ovom mediju i dolikuje, predstavljena je „dvadesetpetogodišnje obračunavanje onima koji jedini imaju puno pravo da daju ocjenu o našem radu-našim slušaocima“ — rečeno je u uvodnom izlaganju u vijećnici Doma kulture, pred brojnim gostima iz političkog i javnog života Banje Luke.

Dan Radio-Banjalučke, 2. februar, bila je prilika za podsjećanje na skromne početke: emitovanje dvočasovnog programa na dva kilovata snažnom srednjotalsnom predajniku, s jednom režijom i samo desetero zaposlenih. Danas program „Ide“ tokom 24 časa preuzimajući u noćnim časovima program MTV-lja, na tri predajnika deset puta veće snage na srednjem talasu, te sa dva predajnika na ultrakratkom talasu, sa stereo-signalima, tri režije i četrdeset i troje zaposlenih.

Program je posebno unaprijeđen u protekle dvije godine, kontakt-emisijama, koje čine ni manje - ni više, nego devedeset odsto sadržaja. Statističkim rječnikom rečeno - u tim emisijama učestvovalo je oko deset hiljada slušalaca (putem telefona), a kroz studio prošlo blizu 3.500 gostiju.

— Nebitnije je, međutim, razmišljati o tome kako će ovaj medij izgledati sutra. Napokon

moramo, u punom smislu te riječi, postati regionalni radio, — rekla je, između ostalog, Rada BOŽIĆ, vrsniac dužnosti direktora ovog javnog preduzeća. — Praktično to podrazumijeva tehničko jačanje i kadrovsko ekipiranje. Pod tehničkim osnaživanjem smatramo da nam treba jedan daleko jači predajnik u Zakari, čime bismo kvalitetnim stereo-signalom pokrili cijelu Bosansku krajinu i šire područje. Režijsku opremu trebali bismo takođe osavremeniti.

Kao što to ovakim prigodama dolikuje, najzaslužnijima su dodijeljena priznanja. To su povodom srebrnog jubileja ove kuće Filket Tufek, pomoćnik direktora za marketing, Ivan Mažar, ton-majstor, dok je Milica Tošić imala najbolje programsko ostvarenje u protekloj godini. Ratna priča sa prve borbene“ seriju reportaža i zapisa.

Zaposlenima u ovom kolektivu proteklih 10.20 i 25 godina — Predragu Čanku, Milanu Hajdukoviću, Obru Pejoviću, Remzi Mutić i Duji Brkić takođe su uručene nagrade.

Srebrni jubilej ove informativne kuće uveli su u gosti iz Sarajeva — Ivan Šerić, prvak sarajevске opere i Ranko Rihman, dirigent orkestra RTS-a ovoga puta u klavirskoj pratnji.

Sv. PEZER

hoćemo. Hoćemo i mir, ali za njega nećemo da prosimo, već treba svi zajedno tome da težimo. Složno, bez kavg. Čovjek ima dvije ruke, nijedna nije korisna ako je neispružena prema drugoj ruci.“

Nastavljajući da govori o težnjama muslimanskog naroda, banjolučki muftija je skrenuo pažnju na

u kojoj bi bilo koji narod dominirao. Samo tako je i moguć život na ovim prostorima“ - kazao je efendija Halilović.

— Od nekih muslimana čujem - i zgražavam se - da im nije mjesto ovdje u Banjoj Luci. Smatraju da treba otići ovdje. Učiniti hidžru. Ja kažem - to bi bilo sramotno! Sa-

U PRNjavORSKOJ DŽAMIJI ODRŽANA ZAJEDNIČKA MOLITVA ZA MIR

POTREBA MEĐUSOBNOG UVAŽAVANJA

PRNjavOR, 1. februara — Povodom vjerskog praznika, Noć uzdignuća“ u prnjavorskoj džamiji održana je molitva za mir pred velikim brojem vjernika i zainteresovanih posjetilaca svih konfesija ovog područja. O potrebi zajedničkog življenja i međusobnog uvažavanja govorio je Mehmed Mehanović, imam prnjavorski. Nastavljajući dobru saradnju vjerskih zajednica ove opštine, molitvi su prisustvovali i prigodnim riječima građanima su se obratili i Rade Savičić, Vlado Luken-dal i Petar Ovađ, predstavnici srpske pravoslavne, rimokatoličke i grkokatoličke crkve. Okupljanje u prnjavorskoj džamiji obogaćeno je i prigodnim sadržajima koje je pripremila Islamska vjerska zajednica ove opštine.

B. R.

NOVINARI U SPORU SA
OPŠTINSKOM VLAŠČU

RADIO- BIJELJINA BEZ PROGRAMA

BIJELJINA, 1. februara (Tanjug) — Radio-stanica u Bijeljini jutros nije počela redovno emitovanje svog programa. Urednik i tehničko osoblje nisu uspjeli ući u zgradu Radija pošto je, po naredjenju iz Skupštine opštine, na ulaznim vratima promijenjena brava. Do toga je došlo dan poslije nimenovanja novog VD direktora te ustanove Pere Simića, čemu su se novinari već duže vrijeme u sporu sa opštinskom skupštinom usprotivili.

VLADA BIH INTERVENIŠE
NA TRŽIŠTU

Hrana iz robnih rezervi

SARAJEVO, 1. februara (Tanjug) — Vlada Bosne i Hercegovine odlučila je da se iz republičkih robnih rezervi narednih dana intervenišu na tržištu određenim količinama brašna, ulja, riže i nekih drugih proizvoda. Istovremeno, uputiće se zahtjev saveznoj direkciji robnih rezervi da na tržište Bosne i Hercegovine plasira odgovarajuće količine prehrambenih proizvoda u skladu s kriterijumima za distribuciju saveznih robnih rezervi. Prekonadležnih ministarstava osigurace se distribucija robe iz robnih rezervi prema stanju snabdjevenosti u republici.

Vlada je donijela i uredbu kojom je utvrđena obaveza plaćanja poreza na promet proizvođači usluga počev od danas po stopama koje su bile propisane saveznom zakonom, a čija je važnost prestala krajem januara. Plaćanje poreza po ovoj uredbi vršice se do donošenja republičkog zakona o porezu na promet.

POLITIČKA
BH. SCENAHIT SEZONE
- MAJORIZACIJA

Po onome što se u njenoj skupštini sada zbiva, Bosna i Hercegovina je, izgleda, već građanska republika: parlamentarna većina stalno nadglasava parlamentarnu manjnu! Srpski poslanici se lijepo ispričaju za govornicom, a najpažljivije ih slušaju oni koji ih najbolje i razumiju - njihove kolege Srbi, jer zastupnici iz SDA i HDZ dotle čitaju novine, međusobno šapću jedni drugima na uvo. Zatim parlamentarna manjina napušta salu, a većina donosi odluke kakve joj odgovaraju. Da se poludi od demokracije!

Igra bh. Hrvata

Dobro je uočio prof. dr Nikola Koljević kad je na nedavnoj Skupštini srpskog naroda BiH rekao da bi ovo što se sada dešava u bh. parlamentu ubuduće mogla biti stalna praksa, vrhunac parlamentarizma! Koljević veli: „Mi bismo jednostavno u građanskoj republici Bosni i Hercegovini bili neprestano preglašavani. Znači, bila bi parlamentarna majorizacija, bila bi majorizacija naroda, pod vidom parlamentarne demokratije. To je ono što se obično naziva demagogijom, a mi taj fenomen poznajemo iz komunističkog sistema.“ Koljević je za provođenje parlamentarnog optuzio gospodina Aliju Izetbegovića, dajući do znanja da sve što se, od konstituisanja nove vlasti, događalo, nije bilo slučajno.

Duga je priča otkud Hrvati u istom kolu sa Muslimanima. U toj priči ima i sumnji, u hrvatske zastupnike, naravno, jer je opšte mišljenje da bi oni, Hrvati,

● Otkud Hrvati u istom kolu sa Muslimanima? ● Lista zahtjeva HDZ nije velika, ali je zahtjevna ● Stranci demokratske akcije treba cijela Bosna i Hercegovina, a već ima indicija da bi se neke zapadnohercegovačke opštine mogle pripojiti „europskoj“ Hrvatskoj ● Izetbegović bi mogao imati problema sa Hrvatima koji više vole Tuđmana nego njega, koji svoju domovinu vide u Hrvatskoj, a ne u Bosni i Hercegovini ● Srbi su dugo bili „dežurni krivci“, sada bi „dežurstvo“ mogli preuzeti drugi

Duro KOZAR

mogli biti izigrani, kad SDA dođe do svog cilja — bosanske nezavisne države, u kojoj će muslimanski narod biti većinski i dominantan. Iz HDZ BiH poručuju da nikakvim špekulacijama nema mjesta, alise Hrvati, unatoč tome, žele osigurati. Oni imaju svoje uvjete za referendum, a svaje tajna u tome da žele, prije izlaska na birališta, da znaju — na čemu su, šta dobijaju i kakvu će sudbinu imati ono za šta se oni zalažu još od izbora, novembra '90. Lista zahtjeva HDZ nije velika, ali je zahtjevna: svoja bh. valuta, svoja republička vojska, „Hrvatska suverenost“, bez obzira na to da li je Hrvata u BiH 17,1 odsto ili 1, 17 odsto, povlačenje JNA iz BiH... Ništa novo, rekli bismo.

Ko će biti jamac?

Ko to treba da ispuni ove hrvatske zahtjeve, ili, što bi oni kazali, „Iko će biti jamac“? Očito da se ova „hrvatska lista“

adresira Stranci demokratske akcije, tj. muslimanskom vodstvu, pošto i vrapci na grani znaju da je Izetbegovićevoj ideologiji najviše, a možda i jedino, potreban taj famozni referendum o sudbini BiH. Mogu li, pak, Muslimani biti jamac hrvatskom pučanstvu u Bosni i Hercegovini, odnosno Herceg-Bosni? Očito je da bi se o tome mogli brzo i lako dogovoriti Alija Izetbegović i Stjepan Kljuić, na način kao što su se i do sada razumjeli.

Cinici vele da nema te stvari koju Muslimani neće obećati Hrvatima, samo da u stvaranju nezavisne države BiH budu u njih. Jer, ima indicija (potvrđuje to i diskusija Ivana Šarca iz Tomislavgrada u Skupštini BiH) da bi se neke zapadnohercegovačke opštine mogle, na osnovu vlastitih odluka svojih građana, pripojiti europskoj Hrvatskoj. Šarčeva iskrenost potvrđuje još nešto — da u Hrvatskoj demokratskoj zajed-

nica „nema opće suglasnosti“, te da Kljuić, i pored svega, nema kontrolu ne samo nad svim Hrvatima (kojih ima i u drugim strankama) nego ni nad svim hadezeovcima. U centrali HDZ u Sarajevu će na to reći da je njihova stranka demokratska i da se ne traži čvrsta monolitnost na koju smo se, u ranijem sistemu, bili navikli. Time se, zapravo, pokušava prikriti evidentno nejedinstvo.

Prema tome, Izetbegović bi još mogao imati problema sa Hrvatima koji više vole Franju Tuđmana nego njega, koji svoju domovinu vide u Hrvatskoj, a ne u Bosni i Hercegovini. Uostalom, kad može mjesna zajednica Vevčani u Makedoniji da se izdvoji u nekakvu enklavu, zašto ne bi jedna opština u zapadnoj Hercegovini da izađe iz BiH i prisajedini se susjednoj državi Hrvatskoj, na koju je, inače, oslonjena i s kojom ima i zajedničku valutu - kroacijski dinar! Sve je, dakle, moguće,

samo je pitanje redoslijeda poteza, kao u šahu, na primjer, gdje je i završnica vrlo neizvjesna.

Mir na klackalici

Pitanje je, međutim, i da li će cio muslimanski narod početi za Izetbegovićem, kad se zna da je jedan dio tog etno-korpusa u novembru izašao na plebiscit Srba u BiH i glasao za Jugoslaviju. Uz to, Muslimana ima i u drugim strankama, osim u SDA i MBO, i takvi su rezolutni - njima nekakva „muslimanija“, kako neki nazivaju buduću nezavisnu bh. državu, jednostavno ne treba, pošto su sve što im je bilo potrebno imali u Jugoslaviji.

Izetbegoviću je potrebno i da na referendum izađe i 60 odsto građana, pa da sve bude regularno, misleći pri tome da će svi koji dođu na birališta - biti za, a ne protiv. Da li je to pretjerani optimizam, uskoro će se pokazati. Da Izetbegović ide, fudbalski rečeno, „oštro i na prvu loptu“, svjedoče i njegove riječi da je spreman „mir žrtvovati za suverenu Bosnu“. Neobičan preokret za nekoga ko se do juče predstavljao mirotvorcem, ali ovo je vrijeme obrta ustilu - ništa nas ne smije iznenaditi, ili - što gore, to bolje!

U svakom slučaju, dobro je da se zna šta ko misli, čemu ko stremlji, poželjno je da se sve to dokumentuje, kako bi se danas i, naročito, ubuduće moglo reći ko je za šta odgovoran, ko ješta inicirao, možda i izazvao. Srbi su dugo, za neke, bili dežurni krivci, zato što neće da budućija priča, a sada bi, za promjenu, to „dežurstvo“ mogli i drugi da prime.

UGLOVI KAMERE

DOKUMENTI
ZA ISTORIJU

Polovinom ovog mjeseca u štampi je, veoma skromno, obilježena godišnjica ispraćaja posljednjeg voza iz stare stanice. Tada je, između ostalog, rečeno da je Banja Luka dobila „izlaz“ u svijet normalnim kolosijekom prema Zapadu prije 101 godinu, ali je poslije zemljotresa stanica - nakon sanacije - preuređena za potrebe Umjetničke galerije.

Na taj događaj podsjećaju ove dvije fotografije: prva je snimljena prije ulaska voza, odnosno kompozicije od desetak vagona u stanicu, a druga na njenom samom ispraćaju.

Snimio
Duško MOMČILOVIĆ

KOSMETSKO OBRAZOVANJE — LOŠE IZABRAN ADUT

ALTERNATIVA PRED SUDOM SUNARODNIKA I BUDUĆNOSTI

Ljudi i ne razgovaraju. Zakazani razgovori se otkazuju, a djeca koriste za političke marifetluke i ciljeve grupa i pojedinaca. Kosmetičko obrazovanje u nastavi na albanskom jeziku je trenutno najaktuelnije i već potpaljeno bure baruta koje može i te kako izazvati lančane reakcije sa nesagledivim posljedicama. Kako se situacija u posljednje vrijeme odvija, sve ukazuje da neko namjerno želi da do toga dođe i cijeli scenarij je podređen cilju da se preko obrazovanja ostvare i druge nakane.

Ako se ikada potezi sadašnjih garnitura kosmetskih političara budu mjerili civilizovanim mjerilima, onda sadašnja postavka albanske alternative, bar što se tiče stavova oko bojkota nastave, neće od nacional-ocjenjivača dobiti prelaznu ocjenu.

Nenad NOVAKOVIĆ

Osnovno školstvo, iako obavezno, za albansku alternativu na albanskom jeziku je izgleda nevažno jer se i ono sada žrtvuje da bi se dobio krupniji plijen. Vla-

sti u Srbiji, uviđajući i same da su prenatgile sa zaštravanjem odnosa u osnovnom obrazovanju, sada čine ustupke, dozvoljavajući da osnovne škole rade, pa

kako mogu. Alternativa, shvatajući da je međunarodna javnost bolećiva prema obrazovanju, naročito osnovnom, sada preko njega hoće za sebe da izvuce apsolutnu korist, tražeći da od februara započne školska godina u srednjim školama na fakultetima, kao da je septembar. Očigledno je da se radi o jasnoj nakani — da se porazi politika Srbije prema Kosovu preko obrazovanja, u stvari da se tu prvi put osjeti, kako su mislili, očekivano zavijanje vrata i popuštanje zahtjevima alternative. Na prvi pogled se može i steći takav dojam jer obrazovni organi Srbije i Kosmeta nude da se osnovna škola odvija nesmetano i da ova školska godina, uz skraćeni program i nadoknade, bude i priznata, bez obzira na to što se cijelo polugodište odmaralo. Najodgovorniji sa albanske strane traže i najavljuju polazak daka u škole početkom sljedeće sedmice. Incident kod Istoka je već dovoljan povod da se alternativa drugačije odredi prema tim pitanjima i već jeste. Odloženi su, ili bolje rečeno otkazani, razgovori sa predstavnicima prosvjetnih organa Srbije i Kosova. Istovremeno, rukovodnici DSK odriču pravu svakome drugom da progovore u vezi s obrazovanjem kao da su oni jedino bogom dani i da imaju amanet od svih Albanaca da ih po svim pitanjima zastupaju. Plaše se da bi neko mogao postići neki dogovor koji njihovim političkim ciljevima ne bi bio komplementaran, i eto već problema. Uzaludan toliko trud, čekanje i strpljenje. A sve je veći broj onih uticajnih ljudi Albanaca sa Kosmeta koji se odvažavaju da ponude razgovor oko obrazovanja, stavljajući u drugi plan svaki politički ubjeđenje, porodi sudbine djece i jedne čitave generacije mladih Albanaca na Kosmetu. Zalosno je što oni ni krivi ni dužni ispaštaju zbog tuđih hirova. Um-

jesto u školskim učionicama, kakve one da jesu, alternativa pokušava organizaciju ilegalne nastave po kućama i podrumima. Pa još i to politizuju i konstruišu najrazličitije priče kako bi izazvali što veći revolt svojih sunarodnika i konfrontirali ih sa predstavnicima vlasti u Pokrajinu.

Ne treba mnogo političke mudrosti pa vidjeti dokle se sa nastavom na albanskom jeziku stiglo. Sada se došlo do pat-pozicije, gdje predstavnici alternative i prosvjetnih organa Albanaca ne smiju ni za jotu da odstupe od svojih stavova iz razloga što bi već bili šikanirani od članstva i sljedbenika, jer su ih obmanuli. Sa druge strane, prosvjetni organi Srbije i Kosmeta nude svim đacima u Srbiji iste planove i programe, iste škole za sve, dakle, iste plate za nastavnike koji budu poštovali državu što ih plaća za taj posao. Najnormalnije stvari? Koja bi to država plaćala prosvjetni kadar koji bi u školama obučavao đake da mrze zemlju u kojoj žive kao što je to bio slučaj do sada na Kosmetu. U tu i takvu zabludu Pokrajina više ne smije zapasti ako su stavovi jasni da se Kosovo i Metohija moraju zadržati gdje su i trebali biti u jedinstvenoj i jednoj Srbiji? Alternativa baš preko obrazovanja hoće da počne to otcjepljenje da provodi i praktično kao što pokušava kroz obrazovanje da institucionalizuje i paralelizam života na ovim prostorima.

Ako se pogleda dugoročno, štava ujdurma pada na teret onih koji gube školsku godinu, a neki i drugu. To se neće moći ničim nadoknaditi, a neko će kad-tad morati da polaže račune zbog ovakvog sakaćenja generacija osnovaca, srednjoškola i studenata u nastavi na albanskom jeziku. Tada sigurno neće biti nacional-izdajnici oni koji su se opredijelili da uče u školama i fakultetima na sh. jeziku po drugim centrima, samo dane budu pijuni nečije elijepe i kratkovidne politike koja pokušava svoje ciljeve da ostvaruje preko školstva i nedužne djece. Oni koji sada zagovaraju takvu opciju sigurno još dugo neće moći obmanjivati svoje sunarodnike i slijepo poslušnike jer se arsenal obmana sužava, a istina i realnost dolaze na svoje mjesto.

**SEDAM DANA
YU—PRESSA**

GDJE SU BILI KAD SE RAZUM DIJELIO

**● Kako „čurak naopako“ stavlja mirotvorac Irfan Ajanović ●
Ko je sve naoružan i ko koga naoružava u zapadnoj Hercegovini ●
Zašto sarajevske „Večernje novine“ sa svojih strana
„brane“ od beogradske „Borbe“ Muhameda Čengića?**

Ranko PRERADOVIĆ

„Mislim da su mediji doprinijeli razbuktavanju ovog rata u Hrvatskoj. Mi se toga plašimo. Nastojimo da u nas ne dođe do medijskog rata, posebno stoga što je BiH vrlo specifična tvorevina, civilizacijski unikat. Ako bismo, a mnogi to traže, išli na podjelu TV Sarajeva na tri nacionalna programa, doljevali bismo utje na vatru i vjerujem da bi se onda dogodilo nešto slično kao u Hrvatskoj. Mi smo mogli osvojiti RTV Sarajevo odmah nakon izborne pobjede, međutim nismo to htjeli. Željeli smo da TV i radio budu neovisni. To ne valja za nas, za vlast, ali je dobro za narod.“ Šta mislite ko je, naime, sve ovo rekao, čiji je ovo odgovor na pitanje: „Jesu li doista sukurci za rat u Hrvatskoj HTV i TV Beograd“, što je u programu TV Slovenije izjavio predsjednik Izetbegović? Šta mislite ko je to pitanje postaviti mogao?

Pa, naravno, pogadate: na pitanje vajnog „Danasa“, a u broju u kome je čitav blok nazivnikom „Bitka za Bosnu“ (Hercegovina se zna čija je i ko je tu da za nju bitku bije?), odgovorio je, u gornjem tonu lično — Irfan Ajanović, „glasnogovornik SDA BiH“, računajući se još potpredsjednikom (bivše) Skupštine (bivše) Jugoslavije. Kako je samo to lijepo smišljeno i staga no javnosti, kao da u ovim našim okolnostima i na ovim prostorima ne živi niko drugi osim onog „naroda kome je dobro“ uz TV Sarajevo i programe „neovisne, neutralne i samostalne“ informativne kuće. Ta ista kuća je toliko zavapila kada je njen predajnik na Lisini, na Kozari, „preusmjeren“ (istina, nasilno!) i na program TV Beograda, a sada ta ista televizija reklamira (i poziva) stvaranje RTV Hercegovine.

Svoje kazivanje Ajanović, a na pitanje — misli li da su projektni Velike Srbije već toliko oslabili da će na miru pustiti BiH? — završava prijetnjom: „Iz Srbije i Ko-

sova je sve krenulo, mislim da će tamo i završiti.“ Eto, naime, šta ovaj „čuvani mirotvorac“ (sjećate li se njegove glasnogovornosti na mitinzima žena protiv JNA „preporučuje“ srpskom narodu i Srbiji, odnosno Kosovu. Ili, pak, dobro obaviješten iz znanih izvora — odlično zna šta — predstoji sutra.

Slično Ajanovićevim „negodabama“ nastavljuju pobratimi mu iz HDZ Hercegovine: dok Jozo Marić u emisiji sarajevske Televizije „Ovdje i sada“ tvrdi da u zapadnoj Hercegovini nema uopšte organizovano naoružanih Hrvata, ne daj Bože, dotle njegov sunarodnjak, Blaž Krajičević Era, zapovjednik snažnih jedinica HOS—a u BiH, kaže da je brojka od 16.000 naoružanih „od prije sedam dana, pa prema tome sada je daleko veća.“ Ko koga tješti i ko u ime koga laže? Da li, zaista, ima naoružanih pripadnika HOS-a ili bilo koga drugog (osim srbočetničke, boljševičke, okupatorske, terorističke JNA) na području zapadne Hercegovine i drugih krajeva u BiH sa hrvatskim žiljcem? Ko sve ikako laže — Jozo Marić ili Blaž Krajičević Era? I jedan i drugi su, uglavnom, ne baš istomišljenici veleuvaženog (i veleubraženog!) hrvatskog člника BiH, gospodina Stefa, Pepia, Stjepana Ključića. Igraju li, možda, njih dvojica igru njemu u korist?

U ovom „informativnom ludilu“ više niti se zna ko pije, niti ko plaća. Tako je nedavno beogradska „Borba“, jedina u naš list“ objavila da je u naoružavanju pripadnika muslimanskog naroda na prmjavorskoj opštini učestvovao i glasoviti Brko, gospodin Muhamed Čengić, zvani Cenga, „stručnjak za privredu“ i radnička pitanja. „Večernje novine“ iz Sarajeva, naravno, nisu objavile taj podatak, iako je njihov dopisnik tu u svojoj vijesti ponudio urednicima i čitaocima. Ali, zato, koliko sutradan —

„Večernje novine“ su požurile demantovati „Borbu“ izjavom gospodina Čengića da nije „posljednjih mjesec dana ni makao iz Sarajeva, nije išao dalje od Vogosće“. A niti je „Borba“ niti bilo ko drugi, rekao da je on u posljednjih mjesec dana „dijelio oružje srčanima SDA“. A, eto, „Večernje novine“ su, jednostavno, imale potrebu „braniti“ Cengu od beogradske „Borbe“, i obećale su iste „Večernje novine“ da će MUP BiH, na traženje Čengićevog, dati o tome neko saopštenje. No, evo, dani prolaze, a saopštenja — nema. Pa, ko onda koga brani i u ime čega radi? Zna li ko u „Večernjim“ ili „Borbi“ pravu istinu o Čengiću i oružju ili je on zna, a neće da kaže?

РАЗГОВОР:

РАЈКО КАСАГИЋ, ПРЕДСЈЕДНИК ИЗВРШНОГ ОДБОРА СО БАЊА ЛУКА И НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Југословенске

опасне Границе

Рајко РАДОВАНОВИЋ

„Мени је тек сада, када сам дошао на ратиште, постало потпуно јасно да те људе који ратују и све нас чине безбједним сада, ми морамо заштити и обезбједити када се врате кућама“, рекао ми је неколико пута Рајко Касагић, током нашег петнаестодневном дружења са војницима на фронту. И он сам је, наравно, врло брзо схватио оно што ми знамо одавно: они који овдје, у Босанској крајини, „јуначки“ залажу свој(е) живот(е) не знају - не смијем ни помислити да неће да знају - вриједност (наших) живота. Не знају шта значи сазријевање двадесетогодишњака, али и старијих, под оваквим условима.

Разговор који слиједи је тек дио тог дугог, често прекиданог и настављаног разговора којег са господином Касагићем водим у околини Невске у првој половини овог мјесца.

● **Какав је Ваш став, као посланика Скупштине Босне и Херцеговине и Српске скупштине, о одлуци Европске заједнице да призна независност Словеније, Хрватске, па чак и Македоније Босне?**

- Та одлука Европске заједнице је противна међународним конвенцијама. Јер, по њима, право је народа, а не република, на самоопредељење. Републике као институционалне целине уопште не постоје у међународном праву. Одлука је логичан резултат зпонемијерних и тенденциозних тежњи о расту рану Југославије. Носилац тих активности је држава која је нама добро позната, која се прије отприлике годину дана објединила, срушивши зид између једног народа, а која сада жели тај исти зид изградити између припадника српског народа. Све што се дешавало последњих неколико година, а дешава се и данас, Југославији, рађено је у „њемачкој режии“, а Француска, Велика Британија и остале земље западне Европе прихваћају одлуку свршеног чина због мира у својој кући. При томе заборављају да је Њемачка сила која хоће да буде прва у свијету. Наравно, она то не може: економски због Јапана, војно због САД. То није интересни Француске ни Велике Британије, и мислим да ће оне убрзо примијетити колико су

погријешили због кршења принципа међународног права и да ће промијенити свој однос према народима који желе да остану у Југославији.

● **Првих педесет официра „плавих шлемова“ стигли су у Југославију. Могу ли нам они донијети мир?**

- Они ће донијети миру том смислу што неће бити рата. Међутим, чини ми се да у једном дужем временском периоду неће бити правог мира на граничним подручјима између Срба и Хрвата. Тодлико је међусобног дуга учињено, мржње нагомилано, да је за вјеровати да ће та граница бити опасна као што је била опасна граница између Југославије и Албаније послје 1948. године.

● **Видјели сте рат изблиза. Какви су вам утисци и колико се они разликују од оних које сте имали прије упознавања „на лицу мјеста“?**

- Док нисам отишао тамо, нисам знао шта је рат. Нисам знао како то изгледа, колико је наших људи на ратишту, каквим оружјем располажу. Примјетио сам да је подручје на којем су борби ЈНА сигурно, да је ЈНА једна монолитна целина, да су ти људи већ дуго времена скупа и да имају изграђене односе као у великој породици. И баш због тог односа они и у најтежим тренуцима остају заједно и не напуштају једни друге. Такође, рат је тамо много мање опасан него што се то чини из Бање Луке. Он се углавном води артиљеријом и снајперима, који се, по мени, посебно нехумано оружје које би требало забранити. Било како било, Бањолучани треба да захвале нашим борцима јер захваљујући њима ми смо овдје мирни и наш град није у рушевинама.

● **Чињеница је да се непријатељ овог примирја придржава - иако ни њега у потпуности - више него свих ранијих. Зашто је то тако?**

- Мислим да постоје два разлога. Први, и кључни, јесте тај што је Џорџ Буш сазнао истину о овом рату од грчког премијера Мицотакиса. Мицотакис је Бушу почетком децембра прошле године изјавио истину о овом рату, а Грци добро знају да је то вјерски, међународни рат, а не рат између „демократије“ и „большевизма“, каквим га неки желе представити на Западу. Кад

је Буш сазнао истину, он је преко Уједињених нација и Сајруса Венса пренио своје ставове Туђману и осталим предсједницима југословенских република, што је битно утицало на постизање јединственог споразума између предсједника Србије и Хрватске. Други разлог смо сазнали током примирја, из разговора представника ЈНА са непријатељем. Наиме, наша артиљерија је прилично растурила хрватску војску. Ниједан њихов фронтални напад или пробој нису успјели, плаћеници су углавном побјегли, а фронт је увијек велики за њих - због тога они морају прихватити ово примирје.

● **Јасно је зашто се Хрвати из Босанске крајине не одазивају позивима на мобилизацију. Али, шта је са Муслиманима овог подручја, нарочито онима из градова на обали Саве које је тукла непријатељска артиљерија и гдје је било цивилних жртава? И колико је (не)истине у лицејерној тврдњи „То није наш рат“?**

- Муслимани желе остати по страни од сваког рата, желе да им неко други брани слободу. Алија Изетбеговић се бори за „слободну“ Босну и Херцеговину тако што одвраћа Муслимане да се одазивају позивима за регрутовање и на мобилизацију. Госпођа Биљана Плавић је добро примијетила да они хоће слободу са својим миндерлука. Међутим, слобода се не може тако добити него само одбраном од сваког непријатеља, ма ко он био. Ту се показује двојни карактер муслиманских политичара који као хоће слободу а не рат, иако је очито да је на Босну непријатељ наслано.

● **Челик СДС БиХ сузали прилично гласно прозивају ЈНА. Без обзира на то колико је то могло у конкретним случајевима бити оправдано или не чињеница је да челик СДС нема баш много на ратишту, а да Армијатај рат ипак води?**

- Врло мали број, ријеч је о појединачним случајевима, челик СДС је критиковао ЈНА у моментима када се бар по нашој процјени, није знало тачно одређење и циљеви деловања ЈНА. Од када је генерал Кадјевић јавно, на телевизији, рекао да је циљ Армије да заштити сваки народ који жели да остане у Југославији, тих критика више није било. Што се тиче присуства челика СДС на ратишту, ја сам дао на размисање приједлог да сваки

од нас функционера нужно мора - ако би рат још потрајао - провести неко вријеме, и то дуже, тамо на фронту. Рекао сам већ да рат сада видим сасвим другачије него што сам га видио из Бање Луке. Такође примјетио сам да је врло много интелектуалаца на ратишту. Рат воде сељаци, радници и незапослени, и тек на неким командним мјестима има интелектуалаца.

● **Хоће ли овај рат бити коначно завршен, као што два претходна нису? И хоће ли се свести и расчистити сви рачуни?**

- Моје је мишљење да ни овај рат неће бити коначно завршен. Имајући у виду два претходна рата, Хрватска је добила знатно више него што је заслужила добила је далеко више него остали дио Југославије, а који би и сада требао остати у Југославији. Да ли ће неко инсистирати на изравнавању рачуна мирним путем или на други начин, ја не знам. Било би добро да се то ријеша мирним путем, једном за свјегда.

● **Стварање Српске републике Босне и Херцеговине, је, кажу представници СДА и ХДЗ, неуставан и незаконит чин. При томе њих луно не узнемирује то што је ријеч тек о одговору на покушај стварања „суверене“ и „независне“ Босне и Херцеговине, а против воље Срба који живе у њој. До када ће Срби на неразборите потезе Муслимана и Хрвата морати одговорити на сличан начин?**

- Све што тренутно раде Влада и Предсједништво Босне и Херцеговине је незаконито. Наш устав предвиђа одређене норме на основу којих је Босна и Херцеговина у оквиру државе Југославије. Међутим, Влада доноси уредбе са законском снагом којима ставља ван снаге савезне законе, понашајући се тако као да већ постоји суверена држава Босна и Херцеговина која је изван Југославије. Приједлози и ставови Срба иму опште нису битни и ми се, према оној Цицероновој „Узврати истом мјером: ако можеш и већом“, морамо бранити и узвраћати им. Али, још нисмо почели узвраћати већом мјером, него само истом. Ако је меморандум о сувереној Босни и Херцеговини неуставан онда можемо и ми донијети свој акт о стварању Српске републике. Нама нема другог излаза него да створимо своју државу, ону која ће одговорити свим народима који желе да у Југос-

● **Примјетио сам да је подручје на којем су борци ЈНА сигурно, да је ЈНА монолитна целина, да су ти људи већ дуго времена скупа и да имају изграђене односе као у великој породици. И баш због тог односа они и у најтежим тренуцима остају заједно и не напуштају једни друге**

лавији живе као равноправни грађани.

● **Како ће бити ријешено питање новчаних токова између Бање Луке и Сарајева? Имају ли корисници републичких фондова разлога за бојазан да ће им исплате бити обустављене?**

- Ми нисмо прекинули новчане токове са републиком. Ми смо само одлучили не бањолучкој Скупштини да се средства по основу доприноса, која су након уплаћивања одмах пребацивана на жиросачун у Сарајево гдје су њима располагала сарајевска привредна предузећа, задрже у Бањој Луци до исплате корисницима. Нови проблем који ту постоји је настојање из Сарајева да се у Босни уведе властита новчаница Бањолучка регија не жели да користи ту босанскохерцеговачку новчаницу. Ако она ипак буде уведена, ми ћемо се повезати са централном Службом државног књиговодства, на нивоу Југославије, и задржати југословенску монету, динар.

● **Најзад, шта мислите да ће Срби успјети одговорити на медијску антипропаганду, која их жигосе и данас - можда чак и више - као и у „доброј стар“, „бровској“ времена?**

- Моје је мишљење да неће ускоро одговорити истом мјером. Ти који проводе антипропаганду против Срба дуго су се школовали. Много година су на кључним мјестима нашим у амбасадама и конзулатама биле распоредивани људи расположени против Југославије и Срба, и све те године су присталице Југославије и Срби морали путати. Тешко је за кратко вријеме достигли ту школу и узвратити истом мјером.

СА ПРИПАДНИЦИМА БАЊОЛУЧКОГ КОРПУСА НА ЗАПАДНОСЛАВОНСКОМ ФРОНТУ:
У ЈЕДИНИЦИ КАПЕТАНА ПРВЕ КЛАСЕ БРАНКА СУЗИЋА

МИРНО У МЕДАРИМА

● Припадници ЈНА и територијалци вјерују у примирје али опрезни су и спремни да изврше све задатке

Мехмед ДИЗДАР

Село Медари код Нове Градишке које је до потписивања последњег примирја, било свакодневно изложено нападима хрватских снага, ових дана изгледа готово нестварно. Не чују се експлозије граната, нити пуцаваа. Припадници ЈНА крећу се „главном улицом“ у селу, што је раније било несхватљиво. На сличан начин понашају се и припадници хрватских снага који контролишу мањи дио села. Они се могу уочити без икаквих проблема јер се много не кривају.

Подсјетимо се да су Медари до 3. јануара, када је ступило на снагу посљедње примирје, били поприште жестоких окршаја. Припадници јединице ЈНА којом командује капетан прве класе Бранко Сузић, како нам је рекао један територијалац одбили су двадесетак напада. Дешавало се да на положаје припадника ЈНА у једном дану падне више од 200 граната.

— Откако је потписано 15. примирје и ми смо одахнули — каже **Мирко Ђукић** из Прњавора. — Вјерујемо да ће мир бити одржан. То је жеља свих бораца.

На првој линији фронта, недалеко од барикаде која омеђује положаје припадника Бањолучког корпуса, затекли смо потпуковника **Мирослава Банбура**, око којег се окупила група бораца. Потпуковник Банбур је борце информисао о поштивању примирја, те о ангажовању мировних снага ОУН. Посебно је нагласио да треба да поштују примирје, те да не наседају на провокације.

Међу прекаљеним борцима територијалцима, којима је командир капетан **Драган Чанак**, на најистуренијем положају, многи су баш из Медара.

Поменимо само браћу **Ранка** и **Драгана Дајића**, **Александра Дајића**, **Мирослава Ступара**, браћу **Гојка** и **Маринка Умићевића**, **Здравка** и **Бошка Бркића**, **Недељка Бјелића**, **Ранка Влашића**, **Андреју Његовановића** и друге. У кућама неких од њих налазе се сада хрватски муповци и гардисти. Територијалци свакодневно гледају у своје куће, а не могу да им приђу.

— Тешко је описати какав је то осјећај да посматраш у своју кућу, а не можеш да дођеш до ње — причао нам

Информисање на првој линији фронта: Потпуковник Мирослав Банбур са борцима у Медарима

је **Здравко Бркић**. — Видим, оштећена је. Шта ли је са унутрашњости — могу само да наспутим. Од ње смо удаљени око 200 метара.

У своју кућу у непосредној близини барикаде дошла је (из Окучана) и **Душанка Рашић**. Овдје су се сјестили територијалци. Рашићева каже да је искористила примирје да обиђе кућу. Наравно, не може да ту и остане док не буде обезбијеђен мир.

Територијалци **Раде Ескић** из Ширминав код Нове Градишке, **Ранко Војиновић**, **Драгутин Песал**, **Теши Лазич**, из Дубовца код Окучана, наглашавају да се надају да ће мир бити обезбијеђен. Али, кажу борци опрезни су и спремни да изврше све задатке.

Снимак за успомену поред најистуренијих „жева“

Погледи на другу страну фронта, гдје су положаји хрватских снага

Капетан Драган Чанак

Бране своје куће: Недељко Бјелић, Ранко Влашић и Андреја Његовановић из Медара

Уз пушку (у примирју) и четка у руци

И у Медарима борци коначно одахнули

Ранко Војиновић и Драгутин Песал обрадовали су се „снабдевању“ Теши Лазичу из Дубовца

Снимио: Даворин РЕЉИП

SABIRANJE KRAJINE

SABIRAČI I UMANJITELJI

KRAJINE

Andelko ANUŠIĆ

Sreću me ovih studenih dana (kad je vani skoro toplije nego u blaženim banjolučkim domovima!) neki čitači ove kolumne i zaspaju ovakvim pitanjima:

Znaš li ti da je taj i taj lično kriv za ovu sibirizaciju naših stanova, bolnica, dječijih ustanova i radnih prostorija? Onaj što su ga prozvali stavili na stub srama (poslije ga kobajagi i smijenili!), tek je posljednji na repu, onaj što je pristao da izmanipulisano građanstvo usmjerni na njegov bijes i kal, onaj što je zaklonio te iste političke rukovodioce i glavešine. Znaš li ti da na ovakvim stvarima, ovim „slučajima“ koje život znače - može da se „nasanjka“ cijela vlada i da dođe do njenog pada? Još pogotovo na ovoj političkoj „poledici“ koja traje već mjeseci-

ma! Znaš li ti da u ovim gubavim vremenima manipulacija sa takvom strateškom komponentom kakva je gorivo, nafta, odnosno mazut - predstavlja čistu izdaju nacionalnih i otadžbinskih interesa? A šta sledi za izdaju? Kakva „nagrada“? Kako se nekad presuđivalo izdajnicima? Ko će danas kazniti sve te izdajnike?

I pitaju me ti čitači - više upućujući to pitanje sebi samima nego meni - još i ovo: Ako se ova vlada pokliznula na takvom banalnom pitanju kao što je mazut, kako joj vjerovati u nekim drugim, za život presudnijim stvarima? Kako joj dati mandat na našu budućnost? I pitaju me tako ti čitači: znaš li ti ovo, ili ono? Poslije nešto dumam: možda bi trebalo ima-

ti, odnosno pisati i kolumnu pod naslovom: **Oduzimanje Krajine**, gdje bi se sve ove sumnje, zebnje, greške i zastranjivanja minuciozno bilježile, a **oduzimači (umanjitelji Krajine u simboličnom i bukvalnom smislu) imenovani - sabiračima** za oprez i opomenu, grešnicima za prozivku i kaznu, a istoriji i potomstvu za nauk i pamćenje.

Tada bismo imali i drugi tas, i mogla bi se upoređivati „težina“ i broj sabirača i oduzimača, a izbjegla bi se i opasnost od pristranosti pri sabiranju Krajine. Iako je broj sabirača Krajine impozantan, i njime smo maltene ošamućeni. Ipak, ispod te sjajne glazure, što će reći ispod žita - ima i oduzimača (umanjitelja) Krajine, koji se, ne samo drže skuta sabirača -

već ponekad sa njima zaigraju i kolo. Koloslično upravo ovome kad su isparile pare i mazut, krivici odgovornost. Ostao je samo bijes naroda u eteru i mnogo utrošene štamparske boje i papira.

„Konkurs“ za sabirače Krajine je odavno raspisan (raspisali su ga neki grlati pojedinci izvan Krajine) a na „neraspisani“ konkurs za oduzimače Krajine pristiglo je, izgleda, dosta ponuda odnosno konkurenata - mimo „konkursnih pravila“! Sabirači i oduzimači (umanjitelji) Krajine su u igri, oni se takmiče - jednu okviru pravila, drugi kontra, koji će „tim“ preći (pobjediti) u ovoj maratonskoj utakmici? **Narodi Krajine voljeli bi to da što prije znaju.**

KNJIGA
UTISAKABeograd u
znaku vage

Grad, moćan, pun sebe, sam se masovno jedini, nedodirljiv. Tog se jutro, Beograd kao ogromna dobroćudna životinja, budno sporo, nakon mnogih svetosavskih terenci. Opet su Srbi, sinoć, pravili lom i opet su našli za to, uzvišen povod. Pa su konobari ujutro čistili sale, iznosili srću i čikove, a kafa „kod konja“ ili u „gradskoj kafani“, mogla se popiti, uz obaveznu „Politiku“, tek oko devet.

Astrolozi kažu da je Beograd „rođen“ u znaku Vage. Da li se zato glavna ulica beogradska zove Terazije? Da li je zato veliki grad, od svih svojih ljudi, nemogućih, heptičnih detalja, učimo čudesni sklad. Tasovi „grada-terazija“ miruju. Beograd je zista glavni grad zemlje koja - nije u ratu.

Beograd malo posivio, malo zarazan, malo manje šaren nego onih godina kad su se u njemu događali narod, studenti, jeretičke tribine i ulica. Ali, miran. Blaženi Beograd.

Kafanski rat

Rat je tamo daleko. Rat se događa, ali ne ovdje. Rat je nekomeko nam je, doduše, blizak, simpatičan, drag, ali - ne nama. U kafani, kafanske priče o „bratskom narodu u Krajinama“, ali bez učešća, bez dubine i tragike, kao da je taj „bratski narod“ negdje na rogu Afrike. U kafanama beogradskim se vodi rat, kockicama šećera po položajima čistih stolnjaka. Vodi se rat psokvama, i jebo bi ja njima mater samo da sam tamo. Vode rat Beogradani i beogradske dodoši, umiljeni i usminkani, rukama koje nikad nisu stegle obarača, nogama koje nisu dotakle rova, glavama koje nikad nisu visile o koncu pod fujkom minas... Klinci beogradski su uveli novu valutu. U žargonu, novčanice od petsto dinara se zove „kašikara“. Toľiko, na pijaci, vrijedi bomba. To je rat beogradski.

U Beogradu se igra „Knez Pavle“. Irtan Mensur je predivan „moliću lepo“. Kartu za ovu predstavu kupuje mjesec dana ranije. Beogradska su pozorišta prepuna.

● **Niko više ne kupuje kokarde, grbove, silčice kapetana Dragana i vojvode Šešelja** ● **Kako su klinci uveli novu valutu, koja se zove „kašikara“** ● **Ratovanje kockicama šećera i psokvama** ● **Daleki „bratski narod u Krajinama“**

MILKICA MILOJEVIĆ

Zima u gradu čiji su „trgovci topliji od stanova“

Ne zuje helikopteri koji dovoze sviježe ranjenike Beograd se sprema za Fest.

Ne puca se noću. Nema buljuka vojnika u raznoraznim uniformama. Uniformisano lice u Beogradu je ili milicioner, ili poštari, ili revizor u tramvaju. Ako i vidite momka u maskirki, zapašenošću, sa tamnim ratičkim sjajem u očima, ne nasjedajte. Taj je upravo stigao iz neke od bratskih Krajina. Taj nije, odavno, Taj će svrstati u kancelariju Vlade Krajine (knjinske ili slavenske), a onda će se vratiti na front ili će se preobučiti u civilku, kupiti „Politiku“,

sjesti „kod konja“, naručiti kafu i napraviti se da je Beogradin.

Rat je tamo daleko. U knjižarama se može kupiti Mitan Kangra „Etika ili revolucija“, po staroj cijeni. Imnogonovih izdanja. Na Kolarcu, od Baha do Petra Konjovića, program za prijestolnicu. Na Pravnom fakultetu tribina o ljudskim pravima.

A na Košutnjaku, u „diplomatskom naselju“, izniklo još nekoliko lijepih zgrada. U staroj ušuškanj beogradske kući, mladi gospođa, sa bebom u naručju, priča:

„Muž mi je bio 53 dana na ratištu. Jedva smo izdržali... To je strašno

Beograd, glavni grad zemlje koja nije u ratu

Kažem joj da su neki moji drugovi „na ratištu“ već pola godine.

„Svašta! Zar nema koda ih zamjeniti?“ - čudi se moja sagovornica. U Beogradu se za rat kaže, na frontu“ ili na ratištu“. Oni ne znaju šta znači „ići preko“. Oni misle da tamo preko, u ratu, neko nekog može da „zameni“.

A gospođa Dobrića, majka sina rezervista i kćerke dobrovoljca udovica ratnog oficira, predratna skolejka i profesorka francuskog jezika u penziji, časka telefonom, sa svojim ratnim drugom Dobricom Čosićem. Ovo je strašno, veli. Ja ovo ne razumem, ovo nikad nije bilo, da Srbi neće u rat“...

Crveno, ćirilicom

Beograd me, u trenutku podsjetio na Moskvu. Odjednom (skoro) sve firme reklame, plakati ispisani su ćirilicom. Još samo na grafitima preovlađuje latinica... Nije darat nije dotakao Beograd. Na primjer, nema više „Krašovih“ čokolada. U prodavnicama koje još nose ovufurmu, prodaju se „domaći“ slatkiši, „Soko Stark“, „PIK Čuprija“. Kakva šteta! Na primjer beogradske su stanovi dobro snabdjeveni zalihama šećera, deterdžentna, paste za zube. Na primjer sve je teže naći neke parfeme.

A prodavci, ulični, i dalje nude kokarde, grbove, silčice kapetana Dragana i vojvode Šešelja, ali na njih niko ne obraća pažnju. Kao ni na kioske opozicione štampe. Mnogo su zanimljiviji. Beogradanima, oni bliže Zanimnom vencu, što prodaju devize, dezodoranse, crne kreme za cipele i pletene korpice. I to je Beograd. Onaj, koji je uvijek isti i uvijek iznenađuje. Grad, u kojem se hipodrom nalazi u jednom od najjužnijih krajeva, a ljepotom te zatekne, gdje najmanje očekuješ. U starom, prijamom, rasklmatanom

tramvaju, možete sresti namrštenog tramvajdžiju. Ali, i lijepu tramvajdžiku. Mlade djevojke, vedrih očiju, dotjerane kao manekenke - voze tramvaje.

Beograd Ponavljam, kao što muškarcu ponekad ponavljaju imena žena koje su voljeli. I tražim. Kad god se nađem u Beogradu, ponestanu mi melafore. Izgube se, u mliječnoj izmaglici jutrom, dok se autobus spušta sa savskog mosta na sive pristanične ulice savamske. Izgube se kao preplašene ptice, pred snagom hiljadugodišnjeg grada. Znam da Beograd ima dušu, ali je, ponekad ne razumijem. Beograd, glavni grad zemlje koja nije u ratu.

U ponoćnom autobusu za Banju Luku, gužva, kao i uvijek. Do mene, na sećiji, sledi momak u maskirnoj uniformi sa oznakama Srpske garde, SAO Krajine, „belih orlova“, SAO Zapadne Slavonije. Pokret na izložba svih srpskih vojski. Sačuvali bože! Veli, znamo se. Otkale? Iz hotela „Bosna“. Dobro. Vozač pregleda karte, Trojica, umjesto karte, pokazuje izbjegličke potvrde. Ovak „šareni“ i ne pomišlja da kupi kartu. Niti mu je vozač traži. Pružam hiljadarku, plaćajući prevoz, kao svaki pristojan građanin.

„Ti si luda bogami! Što nisi izvala neku potvrdu, a te pare smo mogli popiti usput. Ko je još video plaćati kartu? - veli mi ozbiljno „šareni ratišnik“.

Ali, to već nije Beograd. To je Krajina. Napuštam grad hiljadugodišnji, blaženi Beograd, koji nikad niko neće osvojiti. Grad koji je togasvijestan. Njegovi su bedemi dvije metarke i Kalemegdan. Pa. U noći mi se pojavi jedna svijetla slika. Na Terazijama, na širokoj bijeloj fasadi, krupnim, crvenim ćirilicom slovima ispisana grafit. Ulica narodnog heroja Milana Tepića. Beograd, nije u ratu. Beograd ima dušu.

POVODOM STOTINU PRVE GODIŠNJICE ROĐENJA I DVADESETTROGODIŠNJICE SMRTI STANICE BANJA LUKA — GRAD

JUBILEJ PA NEKROLOG

● Pruga je donijela privredni razvoj, zapošljavanje, standard, život i izlaz u svijet ● Stanična zgrada u Banjoj Luci u stilu željezničke austro-ugarske arhitekture, uz bogate popratne usluge „putujućem svijetu” ● Stodevnaestogodišnju željezničku ljeptičicu mijenja banjolučki „Skadar na Bojani”

Ibrahim OBRALIĆ

Pruga od Dobriľine do Banje Luke — Grada građena je u dva vremenska zradobila. Prvi dio pruge od Dobriľine do Banje Luke — Predgrada izgrađen je 12. juna 1872. god. a krak do Banje Luke — Grada izgrađen je 5. januara 1891. god.

Povod za izgradnju ove prve bosanskohercegovačke pruge bila je želja Austro-Ugarske Monarhije da se poveže željezničkom prugom sa Carigradom. Zato je ova pruga i nazvana „Carigradska magistrala”. Zamisljena trasa ove pruge išla je od Beča preko Zagreba, Dobriľine, Banje Luke, Jajca, Sarajeva, Brijunić do Polja Mitrović, do Ušćupa (Skoplja), a potom preko Trakije i Rumelije za Carigrad.

17. aprila 1869. god. zaključen je ugovor o izgradnji ove pruge sa Evropskim finansijskim konzorcijumom „Societe generale de chemin de fer de la Turquie d' Europe”. Uz ovaj ugovor sklopljeno je više koncesionih ugovora o korištenju svih prirodnih resursa duž novoizgrađene pruge s rokom od 99 godina.

Radovi na izgradnji pruge počeli su odmah i pruga je završena za tri godine, a predata saobraćaju 29. juna 1872. god. Započete su dvije dionice pruge: I i II od Dobriľine do Banje Luke — Predgrada i od Mitrović do Skoplja. Sredina pruge do danas nije izgrađena.

Uslalom koncesionog austro-ugarskog kapitala u naše krajeve započeta je intenzivna izgradnja privrednih objekata za primarnu preradu drveta, a uz te objekte i industrijskih željeznica za dovoz drvne mase.

U Dobriľini je odmah izgrađena Pilana Termoelektrana i Pogon za proizvodnju parketa vlasništvo Steinweiss DD.

Od Bosanskog Novog do Ruvca — na Banji izgrađena je šumska željeznica za dovoz drvne mase sa Banje, a od Lješana do Bosanskog Novog izgrađena je žičana željeznica za prevoz uglja u Termoelektreanu u Dobriľini.

Dovoz drvne mase iz senjske kotline obavljani je Srenom i Unom. Prevozila se deregljama i lidancama.

Pogon je bio prirodni tok rijeke, no-sivost do 40 tona, a u povratku prazne tade vukli su posebni radnici nazvani galjasi.

Pošto je ovaj vid transporta bio spor i skup, vlasnik dioničarskog društva Steinweiss donosi odluku o izgradnji šumske pruge od Prijedora do Knina i ogranka od Sretice do Jajca. Puštanjem u saobraćaj ove pruge 1914. i 1916. g. prestaje potreba za transportom putem Sane i dereglje prestaju saobraćati.

Novoizgrađena pruga dobiva ime Stajnbajsova i postaje popularna u tim krajevima jer donosi privredni razvoj, zaposlenje, standard, život, izlaz u svijet i nicanje novih naselja duž pruge.

Od Prijedora do Ljubije gradi se rudnička pruga za prevoz željezne rudače iz Ljubije na pretovaru u Prijedor. Tada su u Prijedoru postojale tri stanice: državna Stajnbajsova („Špedova”) i Ljubijska stanica Statistike čovre da je Prijedor u to vrijeme bio velika raskrsnica i jaka pretovarna stanica sa dnevnim pretovarom i do 300 vagona.

Za iskoristavanje šuma Kozare, izgrađena je Pilana u Podgradcima sa vlastitom prugom od Podgradca do Polja kraj Bosanske Gradlike. Istoričari kažu da je ova pruga bila začetnik riječnog transporta u Bosanskoj Gradlici. Za područje južno od Banje Luke izgrađena je u Banjoj Luci Pilana „BOSNA — BOSNIS DD” — sa vlastitom željeznicom od Banje Luke do Maslovara, Šipraga i Obodnika.

Statistike kažu da je na industrijskom kolosijeku pilane Banja Luka pretovrano dnevno i do 100 vagona drvne mase. Godine 1875. zbog narodnih buna u našim krajevima prekida se sa radom na pruzi DOBRIĻIN — BANJA LUKA i prekid traje do okupacije Bosne i Hercegovine od strane Austro-Ugarske Monarhije 1878. god. Po okupaciji ponovo se uspostavlja saobraćaj na pruzi Dobriľin — Banja Luka i pruga dobija novo ime Carska. Kraljevska željeznica Dobriľin — Banja Luka, sa sjedištem u Banjoj Luci, kratko nazvano Vojni željeznica.

Stanična zgrada u Banjoj Luci, kao i sve ostale stanice na ovoj pruzi, građene su u stilu „željezničke austro-ugarske arhitekture”, sa svim potrebnim prostorima u funkciji poslovanja. Na stanicij postojala blagajna sa neprekidnim radnim vremenom, gdje su se mogle

donesena je odluka o izgradnji ogranka pruge do Banje Luke-Grada, željezničke stanice Carski. Kraljev. Titov drum, potom stanica u Banjoj Luci — Gradu sa robnim magacinom i zgrada direktije Vojnih željeznica Dobriľin — Banja Luka.

Stara željeznička stanica u Banjoj Luci

na lokaciji iza stanice u nekadašnjoj Željezničkoj ulici. Na čelu vojne direktije bio je viši austrijski oficir Marchetti i njegov zamjenik Steiner. Od kraka banjolučke pruge odvajala su se tri industrijska kolosijeka: za Vojnu rampu, za Rudnik uglja „Lauš” i jedan kratki kolosijek za Vojni magacin u gradu.

Stanična zgrada u Banjoj Luci, kao i sve ostale stanice na ovoj pruzi, građene su u stilu „željezničke austro-ugarske arhitekture”, sa svim potrebnim prostorima u funkciji poslovanja. Na stanicij postojala blagajna sa neprekidnim radnim vremenom, gdje su se mogle

dobili sve karle za sve pravce, pa u pretplatil i tačne informacije. Čekaonica i III razreda, uredno i ukusno namještena, garderoba za ostavu prtljaga, željeznička ambulanta, i toalet sa toplom i hladnom vodom. Nastanici su bili željeznički nosači obilježeni brojem, koji su unosili i iznosili prtljag, vadili karle, smještali putnike i vraćali druge usluge.

Na prilaznom putu prema stanici bili su parkirani uredno održani jakeri: Filipovića, Litrica, Begovića i ostalih kojisu vršili usluge prevoza u Banjoj Luci i van Banje Luke.

Desno i lijevo od prilaznog puta

cegovačke pruge kompletno predstavljaju jedan vrijedni muzejski fondus i sa malo tehničko-tehniološke inovacije mogu se i danas saobraćati. SAD i danas imaju oko 170 pruga raznih tipova koje još koriste saobraćaj.

Dana 28. februara 1968. god. i banjolučka pruga doživjela je svoj kraj. Toga dana iz stanice Banja Luka-Grad ispraćen je zadnji voz: tiho, nečujno i sa žalom, jer je otišao u otpad a predstavljao je rjeđak primjerak muzejske vrijednosti prve bosanskohercegovačke pruge.

Upoređenje nekadašnjeg i sa-

dašnje stanja mogu izvršiti i sami čitaoci, a štampa je zabilježila i slučajeve kada prevoz od Banje Luke Predgrada do Banje Luke — Grada traje isto toliko koliko vožnja autobusom od Prijedora do Banje Luke.

Stara stanična zgrada u Banjoj Luci objekt star 119 godina, uopšte ne zadovoljava ni radne ni putničke usluge, a nova željeznička stanica „Skadar na Bojani” građena od 1986. god. a iz njenih radnih dvije tehničke dokumentacije koje su ostale u arhivi.

Ibrahim OBRALIĆ

KAKO SLOVENCI I DALJE PLJAČKAJU BOSANSKU KRAJINU?

AUTOBUSIMA ODNOSE DEVIZE

Maloj je poznato kako Slovenci dalje uspijevaju da izvlače novac i na taj način, još uvijek bukvalno govoreći, uspijevaju da pljačkaju Bosansku krajinu. Ima primjera niz ali smo odabrali samo jedan — koji postaje sve indikativniji. Riječ je o saobraćaju odnosno prevozu putnika autobusima i to iz zemalja zapadne Evrope u Bosansku krajinu.

Svake sedmice najmanje pedesetak autobusa više slovenačkih auto-prevoznika: „Slavnika” Koper, „Integrata” i „Kompasa” iz Ljubljane, te „Certusa” iz Maribora i drugih samo sa minihenske autobuske stanice prevozi putnike — naše radnike na privremenom radu u inostranstvu i sve one koji sada tamo odlaze — u Bosansku krajinu — kaže Nemanja VASIĆ, direktor „Prijava-ekspresa” iz Prnjavora. — Radise o vanlinijskom prevozu, na koji slovenački auto-prevoznici više nemaju nikakvo pravo, jer su na tom području uvedene redovne autobuske linije više naših auto-prevoznika.

Pa kako onda to uspijevaju da cine Slovenci? — Dobro su organizovani, a na području Bosanske krajine i Bosne i Hercegovine mi ne čujemo dovoljno što je u našoj moći — priznaje Vasić. — Da smo na terenu Bosanske krajine

Slovenački auto-prevoznici i dalje voze bespravno naše radnike iz inostranstva — a inspektori šute!

Cimerman AJDER

angažovali saobraćajne inspektore mogli bismo ovo onemogućiti i presjeći. Ali, to se još ne čini. Mi u Prnjavoru ne možemo sami, tim prije što još nemamo inspektora za saobraćaj. Ali, čudno je da to nije već urađeno u Banjoj Luci, Prijedoru i drugim mjestima gdje takve službe postoje.

A šta je velika. Prema nekim grubim procenama, sa područja Bosanske krajine, na ovaj način, samo sa područja Minhena, što „usur” uzima oko 50 autobusa slovenačkih auto-prevoznika, koji voze vanlinijski, odnosno za to nemaju ni registrirane ni odobrene licence, godišnje uzmu više od 500 hiljada njemačkih maraka. A sav ovaj novac, da znamo iskoristiti ono što nam zakon daje, otao bi na ovaj regiji. Ovakvo, Slovenci nas i dalje pljačkaju, na jedan moderan i novi način, do sada nepoznat i neviden na ovim prostorima.

U stvari, za Minhen sa područja Bosanske krajine registrovano je više novih, a ostale su i sveranije linije. Tako su u odskora do centra Bavarke svoje linije registrovali auto-prevozna preduzeća iz Banje Luke, Prnjavora, Šipova, Mirković-Grada i drugih mjesta. A prema odredbama zakona o ovoj djelatnosti, tamo gdje su registrovane redovne — ne može se obavljati vanlinijski autobuski prevoz. Da stvar bude jasnija, na zahtjev nekog auto-prevoznika sa ove regije, od Saveznog sekretarijata za saobraćaj i veze stiglo je obavještenje i tumačenje ovih propisa u kojima jasno stoji da slovenački auto-prevoznici vršeći vanlinijski auto-prevoz iz mnogih mjesta zapadne Evrope, direktno krše zakon i da je to u nadležnosti svakog inspektora za saobraćaj da na području dotične opštine to može spriječiti.

Pa šta se onda čeka?

— Nikom to nije jasno, ali svake sedmice gu-bimo ogromne pare, kaže Vasić. — Valjda će se ubrzo to shvatiti, jer jasno je da svaki autobus iz Njemačke prema Bosanskoj krajini uzme keš maraka u iznosu od oko 5.000, pa kad se to pomnoži sa recimo samo 50 slovenačkih autobusa iz Minhena sedmice, pa puta 12 mjeseci — ogromna je to cifra. Praktično saobraćajni inspektor može to prekinuti odmah — a mi bismo mogli da umjesto jednog ili dva autobusa u Minhen, uputimo ih deset odnosno onoliko koliko treba. Možemo u stanju su auto-prevoznici sa područja Bosanske krajine da pokriju i nadoknade ovih 50 slovenačkih autobusa, recimo iz Minhena. I iz svih drugih mjesta. Mi bismo ostvarili međusobne kontakte, povežali bismo se međusobno svi sa područja Bosanske krajine — i problem bi bio riješen. Putnici bi bili prevezeni — loje najvažnije, a novac bi ostao u Bosanskoj krajini.

Da li će ovaj „recept” čuti nadležni i odgovorni i prekinuti već jednom pljačku „live love”, to devizne, sa ovog područja — ostaje da se vidi. I, trebalo bi — li hitno, koliko sutra. Tim prije, kad se zna koliko devizna sredstva nedostaju bosansko-krajinom privredni i koliko se ona upljuje i bori da ih obezbijedi...

ЗАПИСИ С ПОВОДОМ

ЗЛОЧИН БЕЗ КАЗНЕ

Ранко РИСОЈЕВИЋ

У свјетској историји бешчасна Југославија ће заузети посебно мјесто. Начин на који се она распала, лудило које се пренијело из свјетских „демократских“ лабораторија преко посредника у Хрватској и Словенији који се могу описати као неонацисти, а у ствари су особе лишење било каквих скрупула, осветљивуви и болесни типови, све то, дакле, има за посљедицу безброј злочина који нису и неће бити кажњени. Управо се њихов сценарио темељи на стварању таквог стања у коме ће моћи провести некажњено своју злочиничку дјелатност. Да се свијет не би досјетио (А шта је, у ствари, свијет?) пропаганда је урадила свој дио, Европска јавност, која је знала прогутати и веће и горе кнедле идиотлука и злочина, та јавност сада је препарирана као што захтијева европска „демократска традиција“ — будимосретни, срушен је баук комунизма. Да је то, у нашем случају, био баук!

У Словенији је почео судски процес против мајора ЈНА Данила Радовановића, кога туже „да је као командант Првог тенковског батаљона у Врхници крив за убиство два аустројска новинара на аеродрому Брник 28.6. прошле године.“ Овим процесом започиње, у ствари, низ процеса официрима ЈНА који су заробљени у Словенији током краткотрајног „рата“, за који знамо да није био рат него прдачина и биједни игроказ у коме су побјени недужни млађи који су се били задесили на служби у ЈНА у то вријеме.

Из Словеније се, одлуком Предсједништва, ЈНА повукла, остављајући на начин незабиљен у аналима ЈНА своје рањенике и заробљ-

енике. Мислим да бивши врховни командант чије су слике недавно скинуте са зидова касарни и домова ЈНА може бити задовољан што се све ово одиграло без његова знања и удјела, без обзира шта о њему закључила историја. Остави у једном дијелу „своје земље“ заробљене, рањене и обесправљене своје припаднике не може народна армија него само ненародна и плаћеничка. А ми сасвим добро знамо да наша Армија ипак није ненародна и плаћеничка. Зашто је онда она на то пристајала? Генералштаб не подноси оставку, нико од генерала није крив, а њиховом мајору суде непријатељи, фашисти и идиоти!

Остаје забиљжено у историји да је том армијом командовало некако Предсједништво коме се није знао стварни вођа — безглављено чудовиште чија појединачна имена треба упамтити (Костић х 2, Јовић, Месић, Бајрамовић, Дрновшек, Богичевић, Тулуковски). Остаје упамћено да је на челу војске био генерал Кадиевић који није поднио оставку због лошег командовања, али јесте због болести у тренутку када он више и није био важан. Остаје упамћено да су Словенијом командовали страни плаћеници, Рупел, Менцингер, Бавчар, Бучар, Кучан, Петерле, Јанша. Остаје упамћено да је на челу владе Југославије био човек чије дјеловање јесте за сада највећа тајна, инжењер Анте Марковић који такође не подноси оставку у оних стотину стварних ситуација у којима оставке даје свака свјетска демократска влада, али подноси оставку у тренутку када се глас о буџету ЈНА који је, наводно, ратни...

У Југославији, по њеним дијеловима, нигдије не функционише правна држава на западни, демократски начин. Сваком политички упућеном човеку на Западу је то јасно, али нико од њих не пада на памет да барна

одређено вријеме суспендује своју помоћ разбијачима Југославије. Заборавља се да на туђој несрећи не можеш градити своју срећу, бар не на дужи рок. Распадом Југославије Европа себи копа гробу који мора пасти, јер идеје појединачних, суверених југославенских република јесу противне идеји Европе као здраве куле за све своје становнике. Дух је пуштен из боце, у њу ће се можда вратити, али пошто опустоши своју околину.

Шта да чини обичан човек данас, овдје, гдје право никада није било нарочито цијењено? Питање је класично, јер нас враћа у вријеме доласка Аустроугарске монархије у наше крајеве и установљавања тзв. писаног законодавства. На то се законодавство наш народ није могао навићи, без обзира на дотадашњу праксу познату као „кадија те дужи, кадија ти суди“. У Кочићевом бесмртном дјелу многе су странице посвећене овом законодавству које од параграфа није видјело човека коме суди. Једна циничка, набухита власт, у земљи гдје велика становника није знала њеног језика нити је уопште била способна да учествује у друштвеном животу, таква власт могла је у ту земљу донијети само зло и несрећу. Временом, наравно, крајности су се изградиле, али туђин је остао туђин, његов законикала народу није омислио. Али тај закон је ипак био закон, по њему није само суђено, него и ослобађано „у недостатку доказа“.

Када ће у наше крајеве напокон доћи ствари закон? Питање је такво да на њега нема одговора. Али живот не може чекати одговоре који ускоро неће доћи, он се мора одвијати на једини могући начин — природним путевима и законима. Хоће ли, у недостатку закона који владају на цијелој територији бивше Југосла-

вије, обичан човек коме је неправда нанијета у „њеном отцијељеном дијелу“ чекати туђу милост и правду, или он сам треба да предузме своје мјере и да примијени неке природне законе? Хоће ли словеначки политички злочинци остати некажњени а сами судити официрима ЈНА и казнити их? Шта смјерају родитељи изгинуле дјеце, чија је туга немијерљива и којима је сигурно блиска хришћанска мисао о томе да стварни суд јесте онај врховни, суд самог Господа Бога?!

Треба ли заиста оставити некажњене злочинце у Словенији? Ако се они „извуку“ без казне, ко се послје тога уопште може казнити за убиство? Ако стварни власници кућа у којима се уселјава на насилан начин неко други, пребу преко тога, ако опросте крађу и узурпацију власништва, хоће ли ми икада постати правна држава? Позивамо се на Америку, али тамо власник има права бранити свој посјед, чак и оружјем. А у Словенији и хрватским градовима, хиљаде станова и кућа у овом тренутку преузима у власништво безброј криминалаца! Треба ли их оставити да уживају у туђем, задовољивши се само пословицом „отето проклето“, или је људски и покушати и нешто више! Не треба журити, има времена, правда је спора али доступна.

Данас-сутра, када се и ако се, ова земља смири и прихвати реда и закона, ваљаће судити свим овдје наведеним људима, али не само њима, много је оних чије су руке криве! Зар ћемо оставити без казне и призива пред суд јавности оне који су својом пасивношћу проузроковали толико зло! Уколико не вјерује у таквој будућности тој правди, укључујући и ону врховну, пред појединцем је истинско питање: Хоћу ли и докле ћу бити стока за кпање?

У МЕЂУВРЕМЕНУ

ПЛЕМЕ

Драгољуб ЈЕКНИП

● Најбоље што се моме племени до сада догодило јесте прошлост

Плеће је немогуће покорити. Немогуће га је натјерати на послушност.

Плеће ни само себе не слуша ако говори немогуће.

Плеће је старо, прастаро. Коријени су му дубоки, закарпатски, прасловенски, васељенски, али није најстарије на свијету.

Нико не зна које је племе најстарије на свијету. Нико не зна којег су племена најдубље и коријени.

Плеће је давно дошло овдје гдје је дошло. Нема племена које однекуд није дошло, које, ако јесте, није гдје јесте. И нема племена које једном, ко зна када, али таква времена долазе, некуд друго, ко зна гдје, неће отићи.

Плеће је ово одувјек знало да је племе.

Као племе се селило, настањивало, поново дизало и селило. Ко зна колико пута додрваде и ко зна на којим све мјестима.

Плеће је имало своју забук, своје ризе, своја спора. Учени у племену биљежили су његов пут, урезивали имена богова, своје мисли, своја предсказања, своје поруке, у кору брезове, у кост воловских широким плећки, у кост јеленских рогова, у камен, исписан, који је касније добио име стећак, а можда и тада, док је писан и усправљан, ко зна.

Најбоље што се моме племени до сада догодило јесте — прошлост.

Прошлости племе има довољно и за садашњост и за будућност.

Еписке пјесме, које је племе створило, као свјетлост су Немогуће их је заборавити, преправити, уништити, понижити. Као што је немогуће елементе — ваздух, ватру, земљу, воду.

Шта је све племе до сада издржало! Ко све није долазио да га бије!

Чак и они чија су станишта, док је племе имало куће у дуброзима, у пећинама. Чак и они који су пребивали иза седам гора и ријека. Чак и они за које никада раније у племени се није ни чуло да постоје. Чак и шрни, мутави, бравоом креху, умјазани око уста.

Основно осјећање племена овог је чежња. Плеће чежне за својом старом постојбином, за својом старом славом, за својим старим јуначина и цвјетима, за својим старим боговима и именима.

Странци који долазе у које племе постају засвагда они који чежну. Или остају туландери, какви су били кад су дошли.

Ови први враћају се у своја племена као пјесници. О племену су њашем, отуда, испјевале многе пјесме на језицима странаца.

Плеће воли проју, погану, виново грожђе, боју шљива, орахе, малине, бијели лук, мирис пумура, креч, папрат, гаранова.

Када је племени тешко, на дођу воде, жаљуборе, многи давно пресохли планински извори.

Када је племени још теже, роде пшеница и кукуруз, све врсте репе, пасуљ и кромљир.

Када је племени најтеже, мушкарце једна рађају, синови, и поново старци узимају гусле у руке.

Тада се види и то колико се несрећника одлило из племена, колико их је забасало, колико их је у злу своје, у злоби својој, у незнању и невјери својој, остало без вида код очију, без мозга код живе главе.

Ове 1991 године од Христа наоვაмо, од Јована Крститеља, у новембру мјесцу, када ово пишем, свједочим да су родили пшеница и кукуруз, да опет теку воде из давно пресохлих планинских извора, да се рађају синови, да јече гусле, да се повећава број неумника.

Вјерски празници - календар

ПРИПРЕМИЛА: Татјана ТАПАВИЧКИ

ПРАЗНИЦИ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Недеља која предстоји за вјернике православне цркве много је мирније него што су тобили јануарски дани. Значајнијих вјерских празника нема. Вјерски живот постоји ће у уобичајеним дневним молитвама.

ПРАЗНИЦИ КАТОЛИЧКЕ ЦРКВЕ

Католички вјерници данас прослављају врло битан вјерски празник. Свијетница. Према библијском учењу тога дана Христ је као беба унесен у храм. Наиме, након 40 дана од рођења, према јеврејском пропису, Спаситељ је требао бити приказан народу. Унијевши га у храм, у науку је примио старца Шимун, који је тада рекао да је Христово рођење „свјетло за просвјетљење народа“. Додавши и то да је спреман сада и да умре. Од тога дана свијете и обичај паљења свијећа, који је додуше постојао и раније, везују се за овај догађај. Отуда и назив празника. Прославља се молитвама.

ИСЛАМСКИ ПРАЗНИЦИ

Данас је други дан славања једне од четири мубарек ноћи (одабране ноћи) у исламској религији. Ноћ се зове Лелеи-мира. То је ноћ у којој је Алахов посланик Мухамед а. с. путовао кроз небеска просторства. Од Кабе у Меку, а отуда у Јерусалим. По Курану, Мухамед је дошао у небеска просторства, осмотрио небеске „сфере“. Том приликом примијетио је неке Божије посланике, односно пејгамбере. Путујући небом, Мухамед а. с. прешао је границу која дијели материјалне свијетове од виших духовних. Тада је закорачио у виши свијет - до најчистијег мјеста „Каби-кавсејн“ и сreo Алаха и. ш. Замолио је Бога, након што му се прописно поклонио, за своје присталице. Алах и. ш. тада је одредио пет. Умре до тада 50 обавезних клањања.

Ово путовање Божијег посланика догодило се 27. вечери, мјесеца реџеба, 12. године по посланству. Обилежјавање успомене на овај Мухамедов пут, догађа се сваке године тога дана посебним молитвама.

ЖИВОТ КАО ПОЕЗИЈА

Добар је добар и овај стари

Сједим у хладној соби, гледам у слова писаће машине, дотичем их прстима и сјећањима... Сlike, слике, топлије слике дјетињства: сњеговита зима увукла се у улицу, у двориште, у приземље, отац отвара ормар и брижно вади својевећу прилично похабани зимски ревер, скида са широког ревера кончиће и хвали га на уста, те како данас нема тако добрих и дебелих штофова, те како више нема ни правих мајстора, те... Те зиме нови капут је добио брат, ја, можда, догодине, а отац... поново ће брижно скидати трунчиће и праšину и хвалити свој стари, већ преврнути зимски капут... Минуле су деценије, отац већ одавно својом топлоћом грије земљу и коријење дрвећа, долазећи ми у снове и слике што не бриједје, а ја сам, једне ноћи, савио оцу капут од ријечи стихова... Написао сам у једном даху пјесму, „Очев капут“, малу поетску причу о животу и припадању, о љубави и одрицању. Пјесму су прихватали и деца и одрасли, препознајући у тој пјесми свога оца или, једноставно, себе. За непуну деценију ова пјесма је преведена на све језике што се у нас говоре, од Триглава до Беолије, од Шибеника до Суботице.

... између свих драгих ствари, отвори брижно ормар стари и такни свога оца капут...

Исмет БЕКРИЋ

Много је живих присјећања у којима „очев капут“ из моје пјесме излијеће из књига и казивања, лети изнад Змајевог улице у Новом Саду, тргу у Шибенику, Коларца у Београду или великоградских брежуљака... Једног јуна, прије скоро десет година, пјесму сам говорио у Змајевој луци поезије, у Новом Саду. Ми, пјесници, на броду, што се прљубио уз кеј, а дуж Дунава много дјече и родитеља. Последње књижевног сусрета прилази ми браќинца, смјешка се, пружа руке: „Их, бре, што ме описа, ја, сто посто, ко да си ме гледао и слушао!“

Поново је зима, соба хладна, а ја поново призивам у помоћ једно сјећање. Њега је, крај јуна, на шибенском тргу пјесници казују своје стихове. И ја сам почео да говорим неку пјесму о мору, а тамо, из публике, из дубине, чујем гласне ријечи сплитског пјесника и новинара Момчила Попарића. Тражио је да говорим пјесму о очевом капуту. Пјесму нисам тада рецитовао, али сам му у преслужби Југословенског фестивала дјетета оставио књигу у којој се налазила и пјесма „Очев капут“. Написао сам му и повету, у духу пјесме и његове путалачке нарави.

„Након свих бура и невера, кад живот почне некуд да смјера и кад би хтио некуд на пут, између свих драгих ствари, отвори брижно ормар стари и такни свога оца капут.“

Ову поруку у стиховима нисам заборавио. Али, ни данас не знам да ли је Момчило Попарић добио моју књигу и да ли је прочитао повету. Момчила, нажалост, нема више међу живима, отишао је, као вјетар преко мора, али је, вјерујем, остао у неком ормару бар један његов капут, кога ће моћи дотакнути његова дјеца. Нека само расту у миру, сјећајући се свога оца, као што се и њихов отац сјећао свога, у сликама и пјесмама, у текстовима сјетних напјева о наји.

У овим хладним и неизвесним данима, када је и у души сивило и студен, позовимо у помоћ слике из дјетињства, те неугасне слике доброте и племенитости.

... И такни свога оца капут...

БАЛКАНСКА НЕДЕЉА

Никола ГУЗИЈАН

НЕДЕЉА, 26. ЈАНУАР - У такзваном ирачком средњем вијеку дозволу да штампају новац (односно да га кују) нису могле имати ни извјесне феудалне државе, па су се служили и туђим новцем. Данас на простору ове земље свако штампа и тиска свој новац. Словенци (који узгред речено и нису словенског поријекла - бар тако они сами кажу) почели су са толаром. Хрвати (који су зачудо иранског подријетла, дакле чисти аријевци) су као и свему додали придјевак хрватски. У овој средишњој јужнословенској земљи Босни и Херцеговини штампаће купин (наравно без Крајине).

Македонци којих и има и нема (јер једни им не признају име, други им не признају народ, трећи не признају државу а њима су непријатељ и само они којим то све признају) вјероватно нешто штампају.

За Црну Гору поуздано знам (ако овако наставе) да ће им се јединица новчана звати - јеврем (без Брковића, наравно).

ПОНЕДЈЕЉАК, 27. ЈАНУАР - Данас је Свети Сава. Данас је, дакле дан на који се Срби сјећају Растка Немањина (трећег сина великог жупана Стефана Немање) који је у монаштву назван Сава а доцније уписан у календар светих. Олику и дјелу (како то ми свијетовни уобичавамо рећи) Светог Саве писали су и говорили скоро сви умни Срби (којима је писање и говорење занат). Мени се чини да су најбоље и најсјајетије то урадила двојица великих српских пјесника Васко Попа и Матија Бећковић. Попа је записао да Свети Сава, „Путује без пута а пут се за њим рађа“. А Матија је изговорио да је Свети Сава збирно име за српски народ.

Јер, у овоме имену и под тим знамењем ниједном Србину не може бити тијесно.

УТОРАК, 28. ЈАНУАР - Србијански предсједник Слободан Милошевић је путовао у Турску. Тамо је обављао неке државне послове, колико важне видећемо. А Срби као Срби и у овим временима своје велике погубеђи, одмах су смислили виц. По њима Слободан Милошевић је ишао у Турску да пита Турке за савет - како владати Србима. А Турци (пошто са Србима имају искуства) вјероватно су му одговорили - никако.

Доиста, како владати Србима кад се сваки Србин од портара, жбира, домаћице, курирера, службеника, спортисте, музичара бави „високом политиком“ то јест „руским питањем“, Американци, њемачком... а кад погледа у своју башту она му зврји запуштена.

А мудрац рече - обради врт свој.

СРИЈЕДА, 29. ЈАНУАР - Западна демократија, бар је тако називају, прогласила је слама себу за једини облик управљања овом планетом. Сви остали путеви су „недемократски, нецивилизациски, барбарски“. Исто-временно та и таква демократија је одвојила цркву од државе, иако је црква на Западу дубоко умјешана у политику и један је од стожера политичке моћи. А то се рефлектује и на горађаје у нас. Па док свештеници и достојанственици православне вјере обављају само своју пастирску улогу, докле католици отворено у проповиједима у црквама говоре о политици и „усмјеравају“ свој народ.

Толико различито да се понекад и упитам да ли је Бог један.

ЧЕТВРТАК, 30. ЈАНУАР - Данас сам одлучио да најзад постанем оно од чега су ме одучавали (али одлучили нису) кроз све вријеме мојега школовања и васпитања. Одлучио сам дакле да постанем Византинца (наравно у духовном смислу) јер Србин и јесте насљедник Византије, њене културе, њених правних норми, њене цивилизације. Значи одлучио сам да постанем Србин. И одмах сам се покајао. Јер, то брате није лако. Јер, какав сам ја Србин ако нико неће да ме изда.

Па моја порука свим Србима је, да ако хоће да буду прави Срби данас онда морају себи наћи или, евентуално, измислити бар по једног издацика. Јер, како написа Љубомир Симовић - Страхивића нигде ни једнога. Бранковића до мрака би бројо!

ПЕТАК, 31. ЈАНУАР - На крају овог чудесног, најдужега мјесеца кад су браћа одлучила у Скупштини да Босна буде неовисна држава, односно кад су се одлучили за референдум, све нешто мислим да је то био најбољи мјесец за Србе. Јер, Срби коначно знају где ће живјети и са ким могу живјети. Без илузија, без жала за Југославијом. Крајина је тако одлучила да постане српска, као што је то одвајкада била.

И нема сумње да ће то и остати. Па кад може свако бити држава може онда и Крајина.

СУБОТА, 1. ФЕБРУАР - Пред нама је преступни мјесец преступне године и протећи ће како му и име каже - преступно. Посебно док још буду важни ови закони републички донијети мимо воље народне.

У овоме преступном мјесцу ниђе свашта. Али ће то свашта имати и своје раша. Тако ће сви бити задовољни осим оних који никада ничим нису задовољни. А то је већ нека врста болести.

ОЧЕВ КАПУТ

Очев капут с великим дугмадина
већ је прегурао шест дугих зима.

Двије су јесени како мајка штеди,
да отац замијени свој капут блиједи.

А кад дан дође да капут купи,
отац шаком о сто лупи:

„Има много важнијих ствари,
добар је, добар, и овај стари!“

И кад је стигла седма зима,
отац је спегнуо ранимина.

И кад се осма зима свали,
отац ће почети капут да хвали.

Обућиће, пажљиво, свој зимњак свим
и почети пред нама да му се диви:

„Има много важнијих ствари,
добар је, добар, и овај стари!“

OD ZAPADNE DO ISTOČNE SLAVONIJE

SAN ISPOD NEČIJE SLIKE

Nada PUVACIĆ

Gdje li su sada Vaso i Zora? Kako im je u novoj kući, miriše li na uštipke, imaju li bračni krevet? Da li je njihova Tanja našla u novom dvorištu svog Bobija, čisti li sin Miodrag još uvijek „svoj“ pištolj. Ima li vune za baku Angelinu, da skratki dane i pred mrak već završi i „lijevu“ i „desnu“. Čarape njene glavu spašavaju, griju drugačije. Znam da je tamo, u Sotinu, sve drugačije. Ne čujemo se, ništa o njima ne znam. Tek mislim, kako im je u novom zavičaju. Stari, podravski, u Bokanima, napustili su polovinom decembra. Za dva dana i dvije noći, na traktorima, ozeblu, sa tugom, uspomenama i stra-

● U novom zavičaju, u tuđoj kući, Iznad nečijeg bračnog kreveta-slika. Gledaju ih mladeni, bivši domaćini. Novi su stigli, bez kuće, bez slike. Sve je lako preseliti, ali miris zavičaja...

hom, stigli u banjolučki „Borik“. Mjesec dana proveli u jednoj banjolučkoj kući. Petoro njih, po onoj staroj - „gdje čeljad nisu bijesna“. Bokani se približili Banjoj Luci, kroz Tanjinu priču o Bobiju koji je ostao da kuću čuva, u sjećanju bake Angeline koja za svog vaktava već dva puta bježi od ustaša, kroz noćne straže Vase i Miodraga koji su selo čuvali i brojali ustaške granate. Zaboraje se, pa zaborave koliko ih padne za jednu noć. Oni onda uzmušaku

kukuruzi i odvajaju - jedna granata, jedno zrno. Za noć, 123.

Opet, jedno januarsko jutro, krenuše ka Srbiji. Čuli smo da su završili u Sotinu kod Vukovara. Više ni glasa. Kakva im je nova kuća, miriše li na uštipke koje je Zora u Bosni pravila, na drugi način? Ne ide mi iz glave slična priča, slične sudbine, neke druge Zore. Došli kaže, u tuđu kuću, u tuđu slavonsku zavičaj. Ušli ljudi u spavaću sobu, ali san na oči ne ide. Iznad giba, poviše kreveta, slika. Na sli-

ci, dvoje mladih obraz u obraz. Seoski fotograf nacrtao na obrazima rumene krugove. Mladenci stajali na zidu, san stigao tek kad su novi domaćini sliku skinuli.

Koliko ih je takvog sna u novom zavičaju? Kad gledaju kroz prozor, vide li svoj plot, čuju li svoje blago iz štale. Zalajali u pas čuvar na nezvana gosta ili u kraju dvorišta, ispod oka, vrebalo novog gazdu. Je li voćka pod snijegom ista ona koja je ostala u zapadnoj Slavoniji, hoće li za

koji martovski dan izbiti zeleniji listovi ovamo, u istočnoj. Ko će im uveče doći u goste, da slušaju Dnevnik i pričaju priče. Imaju li snage da tuđu kuću čine svojom, kao njihovu neko drugi i tuđi.

Gdje je njihov zavičaj? Ako je ostao na geografskoj karti i to je utjeha. U novom će životu biti drugačiji, sigurniji, možda bolji. Ali nikada više onako topao kao zavičaj s one druge strane.

On je zauvijek ostao na svom mjestu, duboko u duši, tek sa malo skrivene nade da će se jednom vratiti u Bokane kod Podravske Slatine. Kako rekoše i nazgarište, samo da vide ognjište.

N. PUVACIĆ

LJUDI I DOGAĐAJI: ENISA HAŠIĆ, LJEKAR IZ BOSANSKE DUBICE

VJERA U SVOJE LJUDE

● Zahvaljujući ljudima koji su u Bosanskoj Dubici vodili pametnu politiku, ova opština ima svoje ljude, rođene u Dubici, obrazovane u univerzitetskim centrima širom Jugoslavije, na pravim i odgovornim mjestima

Emir TABAKOVIĆ

Dovoljno je kazati doktorica Enisa da svi žitelji bosanskodubičke opštine znaju o kome je riječ. A riječ je o 33-godišnjoj doktorici Enisi Hašić, zaposlenoj u bosanskodubičkom Domu zdravlja. Enisa je već šest godina na raspolaganju svojim Dubičanima. Obilazi sektorske ambulante na terenu Knešpolja i Potkozarja. Postala je pravi ljubimac svojih sugrađana, a na svaki poziv bolesnika, bez obzira na vrijeme, dolazi kući pruža pomoć, savjetuje, daje injekcije. Slobodno možemo kazati da je mlada doktorica za svoj rad zaslužila čistu peticu kad je u pitanju etika.

Stidljivo i škrto govori o sebi. Kaže da su otac Safet i majka Asima sastavljali jedva krajs krajem, a Enisa nije htjela na zanat kao većina njenih drugarica. Otac je nuđio krojački, frizerski ili neki drugi, ali želja za naukom bila je jača od skromnih primanja u porodici Hašić, u starom dubičkom naselju Puhalo.

Otac je radio kao kućni majstor u Domu zdravlja i jednog dana me upita: „Bili ti pohvala srednju medicinsku školu u Banjoj Luci, dobiceš stipendiju?“ Niko od mene nije bio sretniji. Završila sam redovno školu u Banjoj Luci, s odličnim uspjehom. Stariji brat Enes već je bio poznat banjolučki student Pravnog fakulteta. Želio je i mene upisati na pravo, ali bijeli mantil bio je moja najveća ljubav - pričala naša sagovornica i nastavlja: - Upisala se Medicinski fakultet u gradu na Vrbašu i u prvoj generaciji studenata stavila diplomu lekara u džep. Niko od mene i moje

porodice nije bio sretniji. Ispunila se moja želja. Želim i hoću da pomožem svom narodu. Već šest godina radim, uskoro očekujem red za specijalizaciju, a treba riješiti i pitanje stana - kaže Enisa.

— Naša doktorica je za primjer. Oduševljeni smo njenim ponašanjem, odnosom prema poslu. U ovim teškim vremenima pruža nam pomoć u svako doba dana i godine - kaže Zijad Bećević, jedan od direktora Dubičkog robnog megazina.

— Najsigurniji si kad imaš domaći kadar. U našoj bolnici rade sve naša djeca. Svi su ljubazni, prijatni, stručni i poslušni. Naša Enisa je među prvima - kaže Seka Babić, redovan pacijent dubičkog Doma zdravlja.

I zaista. Malo koji gradić, poput Bosanske Dubice, može se pohvaliti vlastitim stručnim kadrom kao grad na Uni. Veterani, ali još vrlo stručni, aktivni i vrijedni dr Trlvo Bukva i dr Milan Miljatić, bivši direktori i današnji direktor Obrad Isaković vukli su „prave“ poteze. Školovali su vlastiti kadar, koji danas radi u Domu zdravlja. Dovoljno je pogledati spisak mladih lekara dubičkog Doma zdravlja: Vesna Španović, Kilana Alljagić, Borka Knežević, Nada Zlojutro, Željko Bojančić, Nina Obrvačić, Zlatko Seferović, Veselka Grmuša, Vesna Zec, Milka Krmpot. Sve dojučerašnji srednjoškolski dubički i krajiški fakulteti u Banjoj Luci, Beogradu, Sarajevu.

Eto, to je kratka storija o mladoj doktorici iz grada na Uni, koja svaki dan uči, pita i sluša starije, iskusnije svoje kolege.

FENOMENI:

KOSTA BUNUŠEVAC, MULTIMEDIJALNI MANIPULATOR

KO JE KOSTA?

Oleg SLADOLJEV

● Utoku je snimanje filma „Ko je Kosta?“, reditelja Dinka Tucakovića i scenariste Nebojša Pačkica, o beogradskom slikaru Kostu Bunuševcu

Plakat za film o Kostu Bunuševcu

U Muzeju Jugoslovenske kinoteke 25. novembra prošle godine, uz cjelovečernji program (promocija knjige „Svetlo u tami“, projekcije filma „Banda Kola Jangera i Džesi Džejmsa“ i obavezni koktel), a paja je prva klapa filma „Ko je Kosta?“, reditelja Dinka Tucakovića i scenariste Nebojša Pačkica. Čovjek iz naziva filma je Kosta Bunuševac. Zaista, ko je Kosta?

Jedne zime, sredinom osamdesetih godina, ha stakleno-aluminijumskom pročelju beogradskog Doma omladine pojavila se gofema freska, veličine tri puta četiri metra, naslikana polikolorom na platnu. Slika je prikazivala travestita, Brazilca iz grupe muških prostitutki koje su zaposjele Bulojsku šumu. Njihovim portretima bila je posvećena poznata fotografska studija „Silvorenja“, a jednu fotografiju iz te serije pretvorio je u veliki format polikolorne freske beogradski slikar Kosta Bunuševac. To je, ujedno, bio plakat za predstavu „Kosmički bodnici u prelaznom periodu“. Autor: Kosta Bunuševac.

Bazilac-travestit na Domu omladine napravio je pravu medijsku pometnju. I ne samo medijsku - reagovali su prosvjetni radnici („apel da se zaštititi omladina“), „Bunuševac vrebao ženu i na javnost deluje uznemirujuće i šokantno“), SUBNOR, „Komunisti“ je pisao o „dvojnomo moralu“, „Politika“ je zaključila „da ne uznemiruje plakat

nege nezaposlenost, odnosno poplava pornografije na kioscima“. Nenad Ristić sa TV Beograd označio je Bunuševca kao „prijetnju javnom moralu i dobrom ukusu omladine i građanstva“.

Nije to, međutim, bila prva afera Koste Bunuševca. Upravo on je bio dizajner kontroverznog televizijskog šou-programa Olivera Mandića, svojevremeno prave senzacije u Jugoslovenskom eteru, naročito kada je, zastupajući TV Beograd na festivalu u Montreju, dobio Srebrnu ružu. Osim toga, Kosta Bunuševac sudjelovao je i u drugim medijskim projektima kao „vanzemaljac“ pojavio se na ploči Lane, režirao je nastup Frane Lasića, crtao je plakate za neke filmove i slike zenitista, radio scenografiju za film „Spisav meduze“, Karpa Godine, uradio je omote za seriju „Superomani“, nastavnu stranicu za „Gorilu“ Dušana Savkovića...

Bunuševac je, prema tome, vrlo neobičan čovjek, sklon i ovakvim izjavama: „Bavim se umetnošću da bih otišao sa ove planete, da bih našao način kako da otputujem u kosmos. Sve što pravim platforma je za moj odlazak u posetu drugim galaksijama“. Možda će nam njegova priroda multimedijalnog manipulatora biti jasnija nakon gledanja Tucakovićevo i Pačkicevo filma

Oleg SLADOLJEV

MIRKO IVETIĆ, PREDSDJEDNIK OPŠTINSKOG ODBORA, O RADU SDS-a BOSANSKOG GRAHOVA

KAKO NAROD KAŽE

S obzirom na nacionalnu strukturu opštine Bosansko Grahovo, gdje živi 98 odsto Srba, SDS je osnovan relativno rano, među prvima u BiH, s prevlasti na višestranačkim izborima nad drugim strankama s postotkom od 97. Inače, uz SDS, doduše samo formalno i slabije djeluje još i Socijalistička partija BiH, te u naselju Unište, u kome žive pretežno Hrvati, djeluje ogranak HDZ, koji je povezan s Opštinskim odborom u Livnu. Što se sadržaja njima, odnosno HDZ-u tiče — nije nema, kaže predsjednik OO SDS-a **Mirko Ivetić**. Razlog je u tome što su se Hrvati iz Uništa, osim njih svega nekoliko, iselili odavde u Split, Šibenik i drugdje.

Kada je riječ o aktivnostima u SDS-u Bosansko Grahovo, predsjednik Ivetić posebno se želi pohvaliti uspostavljeno istinskom demokratijom. To ilustruje činjenicom da od vremena „preuzimanja“ vlasti od, kako kaže, komunističke partije direktora, SDS se nije ponašao agresivno i u prvom potezu nije

● Vlast i demokratija — to su pravi ljudi na pravom mjestu ● O čemu se u Bosanskom Grahovu čutalo više od 15 godina? ● Helikopterskim desantom na pravoslavce

Verica ČALIĆ—JERGOVIĆ

preduzeo progona i „čišćenje“ od te ideologije i ljudi, pa su mnogi rukovodioci zadržali stare položaje do danas. Sada je to počelo narodu već pomalo da smeta jer preduzeća sa starim rukovodstvom ne pokazuju napredak, pa se upravo ovih dana planiraju i određene kadrovske promjene. Ne zbog „obračuna“ nego radi privrednog prosperiteta i dovođenja mladih i obrazovanih ljudi na čelo radnih organizacija od kojih se očekuju značajniji pomaci u privredivanju. Ovo, međutim, nije aktivnost stranke već nadležnih organa opštinske vladave Bosanskog Grahova, naglašava predsjednik OO SDS-a

Mirko Ivetić, ali se, s obzirom na većinsko članstvo, o tome razgovara i u stranci.

U vrijeme novogodišnjih praznika (onih pravoslavnih), kada smo posjetili Bosansko Grahovo, obnovilo se staro sjećanje na žalostan događaj o kome se deceniju i po čutalo, ili sasvim tiho šaputalo, ali se nikada nije zaboravio. — Na Novu pravoslavnu 1976. godinu izvršen je na Grahovo helikopterski desant u kome su učestvovali „specijalci“ milicije BiH, uhapšeno preko 400 Srba, mnogi na vratima pravoslavne crkve, a među njima i pravoslaveni sveštenici, a Bosansko Grahovo proglašeno četničkim gnijezdom

— pričali su Mirko Ivetić i Dušan Zeljković, koji su tada bili studenti, danas je Ivetić nastavnik fizičkog vaspitanja i predsjednik OO SDS-a, a Zeljković diplomirani ekonomista, predsjednik izvršnog odbora Skupštine opštine Bosansko Grahovo.

Od tada, pričaju oni, do godinu dana unazad u Bosansko Grahovu bila su nepoželjna bilo kakva okupljanja i masovne proslave, a izričito su bile zabranjene tradicionalne narodne svetkovine ovoga kraja: Preobraženje, kada se još od davnina održavao sajam, te 11. i 12. avgusta, narodna svetkovina i sajam u Bosanskom Crnom Lugu. Inače, po riječima naših sagovornika, Grahovljanima je, ipak, najteže „padala“ zabrana i fizičko obezbjeđenje milicija kada je na crkvenim vratima sprečavala narodu ulazak u crkvu za vrijeme božićnih i drugih pravoslavnih praznika.

Prošla su ta vremena — ne ponovila se, ali ih Grahovljanji pamte, o njima pričaju — tek da se ne zaboravi.

PORTRETI:

SAJRUS ROBERTS VANS

KARTERU REKAO »NE«

- Od dobrog studenta i sportiste do vrsnog diplomata
- Nastavak saradnje velesila — zahlađenje i pad na najnižu tačku
- Za rješenje problema Latinske Amerike i saradnju sa nesvrstanim, pomoć ovim zemljama i smanjenje razlika između razvijenih i zemalja u razvoju
- Najvažniji izbor i knjiga „Teški izbori“

Cimerman AJDER

Sajrus Roberts VANS, bivši državni sekretar SAD, proteklih mjeseci poznat je našoj javnosti po tome što je od generalnog sekretara Ujedinjenih nacija Peresa de Kueljara određen da dođe u Jugoslaviju i sačinji plan dolaska „plavih šlemova“ u našu zemlju. To je prihvatilo i novi generalni sekretar Butros GALL, tako da je misija Vansa bila veoma zapazena i sada se sve vrli oko tzv. Vansovog plana. Koje, u stvari, Sajrus Vans?

Sajrus Roberts Vans je rođen 1917. godine, diplomirao pravna u Jelskom univerzitetu 1942. godine. U drugom svjetskom ratu mornarički oficir, zatim partner u poznatim advokatskim firmama. Od 1957. do 1960. svjetsnik je za vojna pitanja u Senatu SAD, zatim u Ministarstvu odbrane za vrijeme Džona Kenedija. Od 1962 do 1964, u vladi Lindona Džonsona ministar je kopnene vojske, a od 1964. do 1967. zamjenik šefa Pentagona. Jedan je od najistaknutijih američkih diplomata: specijalni predstavnik američkog predsjednika na Kipru 1967, u Koreji 1968, i američki delegat na mirovnoj konferenciji o Vijetnamu u Parizu 1968-1969. Nakon predsjedničkih izbora 1976. postao je šef američke diplomatije u vladi Džimija Kartera. Početkom 1980. podnio je ostavku zbog neslaganja s neuspjehom pokušajem vojne intervencije u Iranu, radi spašavanja američkih talaca. Od tada ponovo radi kao advokat u Njujorku, ali je i dalje ostao u politici, veoma elijen, što pokazuje i primjer da je određen da sačinji plan dolaska mirovnih snaga i u našu zemlju.

SUKOB SA ZBIGNJEVOM BEZINSKIM

Bez obzira na to što se šefovi diplomatija velikih sila najviše pamte po tome šta su učinili ili propustili da učine, Sajrus Vans, šef State Departmenta u vladi Džimija Kartera, ostaje uopćenito najviše po tome što je imao snage da u odličnom trenutku kaže „ne“ i da se sa šefom američke spoljne politike kada su se njegova uvjerenja

sukobila s njim. Bilo je to u četvrtoj godini Carterovog predsjednikovanja i tim činom palo je u sjenku mnogova toga što je Sajrus Vans, kao inspirator i realizator odluka učinio ili pokušao prije toga u Ujedinjenoj Americi naročito u pregovorima oko Panamskog kanala, na Bliskom istoku, u Africi i prema trećem svijetu. Vans je bio veoma obazriv, još u vrijeme studija, po tome je poznat a bio je jedan od najboljih nesamo učenuju već i u sportu i uvijek je djelovao kontrolisano i uzdržano, što se pokazalo i prilikom izjava kod nas, nakon njegove po mnogima veoma uspješne misle

Malo je poznato da je Vans u Karterovoj vladi, što je vrijeme više odmičalo, imao sve više oprečnih stavova, a potom i sukoba sa najbližim Karterovim saradnikom Zbignjevom BEZINSKIM i to je bilo presudno za njegovo podnošenje ostavke, ali on političku borbu nastavlja veoma aktivno u Demokratskoj stranci i dalje radi u svojoj advokatskoj firmi, na 32. spratu jednog od onih oblakodera Njujorka koji putnik dolazeći brodom sa evropske strane Atlantika, prvo ugleda, prek oputa grandioznog i gromadnog spomenika slobode, na livci Menhetna.

Posebna je karakteristika politike i zalaganja Sajrusa Vansa u vladi Kartera da se nastavi sa trasiranim putem daljeg sporazumijevanja, posebno u kontroli naoružanja, između SAD i SSSR — te uspostavljanja saradnje sa ostalim socijalističkim i drugim zemljama, što je u prve dvije godine uspješno činjeno da bi nakon toga prevagom druge struje, stvari počele da se pogoršavaju, do totalnog zahlađenja. Vrhunac je došignut invazijom Avganistanu, pa je zategnutost rasta svuda i tada su odnosi dviju superсила pali na najnižu tačku, otkazano je više od polovine ranije sklopljenih sporazuma između njih, a Vans se zalagao za sporazumijevanje i razgovore, odnosno bio je uvjeren da sa se odnosi ne smiju dovesti na ovaj nivo, jer u pitanju je opodnost za čitav svijet i tada sveleko može da se otme kontroli

Sajrus Roberts Vans

PRIBLIŽAVANJE NESVRSTANIM

Što se tiče Latinske Amerike, Sajrus Vans je napustio i prevazišao raniju tezu da je na tom području u pitanju konfrontacija između Istoka i Zapada, koja je posebno aktualizirana za vrijeme Regana. Vans smatra da su problemi Srednje Amerike — posebno Salvadora, Nikaragve i Gvatemale, po svojoj prirodi, u osnovi lokalnog karaktera, ekonomske, socijalne i političke prirode i da su im korijen u istorijskih zemalja. Rješenje je vidio u pomoći tim zemljama, zajedno sa Meksikom, Venecuелom, Panamom i Kostarikom, a političko rješenje bilo je moguće pronaći. Vans je zastupao mišljenje da u tom regionu nisu u pitanju vitalni interesi SAD, premda je za SAD važno to što se takvo događa, jer je riječ o susjedima. Zato se on zalagao za saradnju i da se tim zemljama omogućiti da same riješe svoje probleme, uz uslov da se to čini na način kako građanima tih zemalja odgovara, slobodnim opredjeljenjem, bez vojnog pritiska da idu ovim ili onim putem. Ranija politika, po Vansu, nanosila je veliku štetu odnosima SAD s trećim svijetom. Zbog toga je Vans, u dogovoru s Karterom, brzo postigao potpisivanje ugovora o Panamskom kanalu, što je bio signal trećem svijetu da su SAD spremne da i s malim nacijama, kakve je Panama, sarađuju na osnovi ravnopravnosti.

Vans je takođe zastupao mišljenje da nesvrstane zemlje mogu dati velik doprinos u saradnjama između Sjevera i Juga i da se suzi broj tema između industrijalizovanih i zemalja u razvoju. Po njemu, prioritet bi trebalo dati najbitnijim stvarima — koje hitno treba raspraviti i riješiti. U prvom redu potrebno je zaduženima pružiti veću šansu i mogućnost da većim izvozom na zapadno tržište ubrzaju svoj razvoj i povećanje dohotka. Zbog toga u tom pravcu trebalo da pruži pomoć ovim zemljama obranom trgovinskih i carinskih barijera, olakšavanjem uslova za transfer tehnologije, te nekim fiskalnim mjerama.

Sajrus Roberts Vans, u vremenu kad se nije bavio „aktivnom“ politikom, objavio je knjigu o spoljnoj politici pod naslovom „Teški izbori“. Oni dalje ostaje mišljenja da se politika upravo svodi na teške izbore, jer od toga kakav će se izbor napraviti, za šta se opredijeliti — zavisi i uspjeha politički svakog ko se time bavi...

POVIJEST IZUMRLOG AMERIKANCA (8)

KĆI VJETRA

● Indijanci imena nisu dobivali po rođenju, već su ih sticali, prezirući bol, strah i smrt

Velimir BOJKO

„Ime je čovjeku zauvijek“, davno je napisao Dante. Čovjek se s imenom ne rađa, već ga dobije i na ime ne može uticati. Ipak, pretpostavljate, niti dokazana niti oborena, da čovjek tokom života, pokušava podsvjesno da se karakterno uskladi sa značenjem svo-

zapušteno, ali niti previše paženo i maženo. Igračkom se počelo igrati tek onda kad si je igračku samo napravilo — od drveta, roga ili kosti bufala.

Indijanska imena su bila imena djevojaka i žena (Le-teča Zvijezda, Osvit Zore, Srna Na Izvoru, Kći Vjetra), zatim muška imena ratnika (Dva Kazana, Crni Kamen, Crveno Gori Na Suncu, Hladna Njuška), te imena vračeva i poglavica (Crveni oblak, Rimski Nos, Lud i Konj, Bik koji Sjedi). Vidi se da su imena uglavnom bila opisna.

Najčešće, Indijanci su imena dobivali u zrazu od 13 do 14 godina. Mladi Indijanci ovede dobi, koji su htjeli postati ratnici ili lovci, morali su proći kroz spartanske fizičke testove, bolne i srove do besmislica, kako bi dokazali da preziru bol, strah i smrt i tek bi tada postajali „muškarci“. Uz ovaj epitet, dobivali su i ime. Mladi Indijanci, koji nisu prebrodili ove probe, mogli su i cio život ostati bez imena. Ipak, većina ih je onda ime dobila po nekoj ličnoj karakternoj osobini, fizičkom izgledu ili navici, što bi, otprilike, odgovaralo nadimcima — Tromi Bufalo, Sve Odmah Stavijala Pod Kaš, Veš Odmah Medved, Hitri Medved, Lik Oca s Glavom, Dvije Strijele.

Slika ove ljepotice je lik indijanske djevojke s juga, iz plemena Pueblo. To je rad umjetnika Roberta Anrija (1865-1929). Anri je rođen u američkom gradu Sinsinati, a studirao je u Parizu. Krajem prošlog i početkom ovog stoljeća bio je jedan od najutjecajnijih slikara u Americi, ali i na „starom kontinentu“.

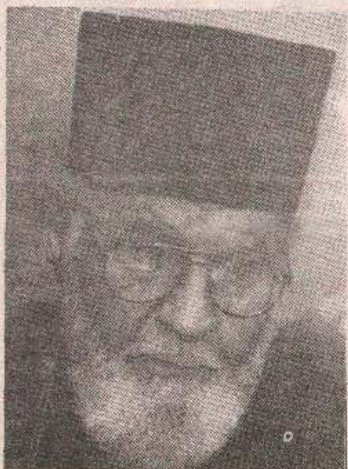
ga imena. A ako ime ne odgovara, onda dobije nadimak, što je neka vrsta „popravke“ imena. I ovako i onako, znači da su imenom nešto nije u redu.

xxx

Kod Indijanaca nije bilo takvo. Indijanci su se rađali i podugo živjeli bez imena, a dobivali su ga tek pred zrelost. A djetinjstvo indijanaca „papuza“ bila je, pedagoška poema za sebe. Indijansko dijete nije bilo ničije, zapamreno i

ЊЕГОВА ПРЕОСВЕЋЕНОСТ МИТРОПОЛИТ
НОВОГРАЧАНСКИ ИРИНЕЈ

ГОДИНА ПОМИРЕЊА

Митрополит новограчански ИРИНЕЈ

Његова преосвећеност митрополит новограчански Иринеј, поглавар Српске православне цркве у слободном свијету, објашњава како помирење амерички Срби виде српске послове у отаџбини: „Године раскола су за нама, године међусобних обрачуна и оптуживања, исцрпљујућих суђења. Време када није говорио брат са братом, кум са кумом, када су се породице поделиле. Двадесет и осам најбесмисленијих година сада су прошлост. Ова година, која истине (1991. оп. п.) година је помирења у којој су све епархије одржале своје саборе. И сада је готово све, а круна наших напора биће Света литургија, коју ћемо сви заједно, са српским патријархом Павлом, служити. Ако је и било противника помирењу, они су изгубили, јер ми се измирисмо. Време патњи је за нас прошлост, али не и за наш народ у земљи.“

Др Војислав ШЕШЕЉ

Др Војислав Шешељ, вођа Српске радикалне странке, сматра да се може избећи рат у Босни. „Мислим да може, јер се Муслиманима ипак не ратује. Муслимани су већинско становништво у Босни, али живе само на 18 процената територије, углавном око реке Босне и то је једино на што могу да рачунају ако желе да формирају самосталну Цамахирију. Не верујем, међутим, да то заиста желе. Сада имају фанатично руко-

ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ,
ВОЂА СРПСКЕ РАДИ-
КАЛНЕ СТРАНКЕ

Већина није против заједничког живота

водство, на челу са Изетбеговићем, које се руководи вишим, ирационалним мотивима, неутемељеним на реалном животу, и тај фанатизам може да створи реалне проблеме. Значајну улогу могу да имају и Муслимани из Санџака, који су традиционално затровани мржњом према Србима; али што се тиче муслиманског становништва БиХ, оно, мислим, у већини није против заједничког живота са Србима“.

ДР РАНКО ПЕТКОВИЋ, ДИРЕКТОР И ГЛАВНИ И
ОДГОВОРНИ УРЕДНИК ЧАСОПИСА „МЕЂУНАРОДНА
ПОЛИТИКА“

НАЈЗНАЧАЈНИЈА ПИТАЊА

Ранко ПЕТКОВИЋ

Др Ранко Петковић, директор и главни и одговорни уредник часописа „Међуна-

родна политика“, одговара на питање: *Шта ће донијети даљи развој догађаја у Југославији и око ње? То ће се видети у данима који долазе, али ће се становишта међународног права и међународних односа најзначајнија бити следећа питања: прво, да ли ће бити очувано примирје или ће се разбукати нови међунационални сукоби, са могућношћу да (с обзиром на међународно признање Хрватске) добију карактер међународних сукоба, друго, да ли ће државе које ће се наћи у тзв. остатку Југославије моћи да наследе њен међународноправни континуитет или ће сукцесори бити све новонастале државе“.*

ВИДА ОГЊЕНОВИЋ, УПРАВНИЦА
НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА
У БЕОГРАДУ

Вида ОГЊЕНОВИЋ

УМЈЕТНИК — ИЗБЈЕГЛИЦА ИЗ ЖИВОТА

Вида Огњеновић, управница Народног позоришта у Београду, овде размисља о теми умјетничке одговорности. Послужићу се једном дефиницијом Ханс Арнет. Она је, пишући о Бракту, сажела у једну реченицу своје схватање песника. Навешћу га по смислу: „Песник је онај ко је приморан да каже оно што неизрециво, који не сме да ћути у околностима када сам ћуте и који мора да чува приче о стварима о којима сви причају“. Мислим да ова дефиниција у основи важи за сваког уметника. Уметник је, дакле, нека врста избјеглице из живота. Како? онда има смисла да пред њим буде одговоран. Гете је вероватно на то алудирао кад је тврдио да је песнику никога више допуштено но други да удиве, јер песници висто више и жртвују. Уметник је одговоран само пред својим даром који јесте чудо природе, и пред свјетом који јесте тајна природе“.

ДУШАН ЦУЊАК,
ИЗДАВАЧ

Штрајк због пословних просторија

Душан Цуњак, Србин поријеклом из Бање Луке, власник љубљанске фирме „Etopisa“, првог и дуго времена највећег приватног издавача у Словенији, говори о свом недавном штрајку глађу: „Штрајковао сам због пословних просторија. У Словенији, наиме, неке екстремне странке притискају управу града Љубљане, трудећи се да склопе несловенце из словеначке културе. Мој штрајк је

Душан ЦУЊАК

изазвао бројне протесте у словеначкој културној јавности, па сам, на крају, захваљујући и неким умеренијим политичарима (Цирилу Злобешу и другима), добио просторије. Ускоро отварам нову књижару у Љубљани, припремам оживљавање „Српских новина“ намењених Србима који овде живе, а покушаћу да оснујем и Матицу српску у Словенији. На овом пројекту радим већ више од годину дана, успио сам да окупирам иницијативни одбор, а финансијску подршку очекујем и од српске владе“.

ДР ОЗРЕН ТЕШИЋ,
ЉЕКАР СА
ПРИВАТНОМ
ПРАКСОМ

Инверзија на здравствени систем

Озрен ТЕШИЋ

Др Озрен Тешић, лекар са приватном праксом, коментарише нови цијеновник услуга у здравственим установама у Републици Србији: „Нови цијеновник је диверзија на здравствени систем. Држава је заокружила свој монопол у здравству, од обавезног осигурања и фондова, до прописивања цијена услуга које су ван сваког тржишног критерија. Не могу да схватим како ће болнице - само да њих поменем - се овим цијенама успиште да изађу

на тржиште, осим самоубилачки. Што се тиче лекара у приватној пракси, на евентуалну корист од задржавања високих цијена услуга могу рачунати као на краткорочну: само док се приватни цијеновник испразне као државни. Заштитник лекарства Асклипије осуђен је на то да уместо магичког штапа се две обмотане змије носи - просјачки штап“.

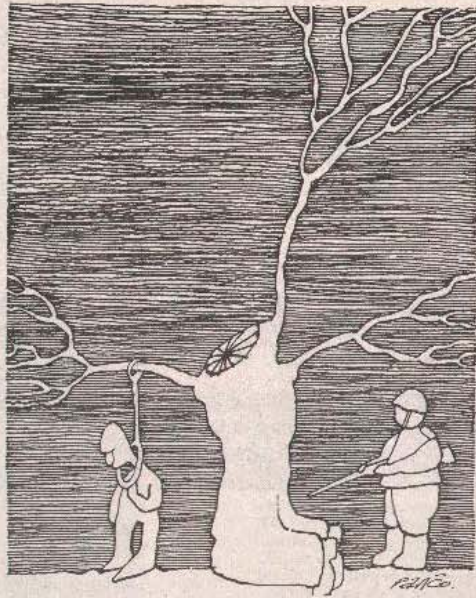

АНАГРАМИ

1. Ни Фјорд својим продором у копно не може се мјерити с његовим продором у душу.

2. Звали је БАБОМ или рагом она убија великом снагом.

3. „СЛАТЕКС“ Она није из Слатине и не прави тканине само једно С има тврђава је знана свима.
Драган ТУБИЋ

Милош Панић Панчо

Горан Дујаковић Феникс

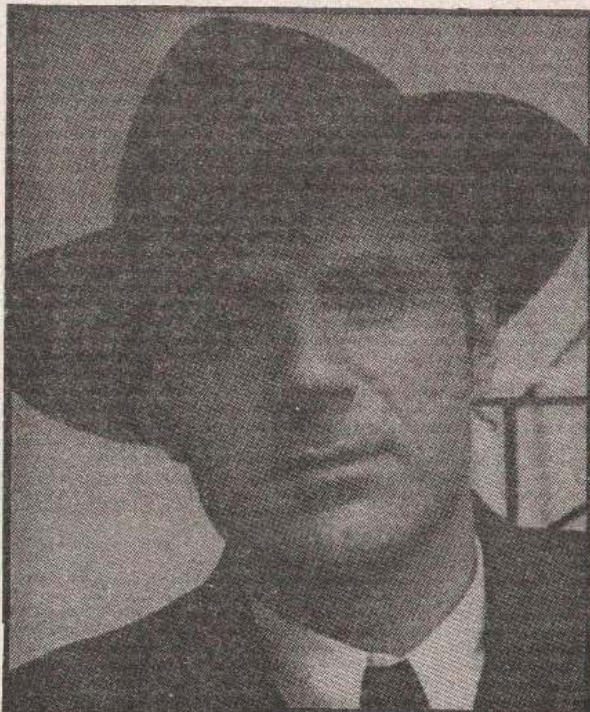
Горан Дујаковић Феникс

ПРОВЈЕТРАВАЊЕ СРЦА

• ТЕК КАД БУДЕ ДОНЕСЕН УСТАВ, ЗНАМЕМО ЈЕСМО ЛИ С ЊИМ, ИЛИ НА ЊЕМУ
• ДА БИ ОДГОВАРАО ВЕЛИЧИНИ СЛИКЕ КОЈУ ИМА О СЕБИ, ОВАЈ НАРОД НЕ ДОЗВОЛИТИ И ДА БУДЕ НАТЕГНУТ.
• КОНАЧНО СУ ИЗ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ЛАВИРИНТА НИЈЕМЦИ ДОБИЛИ ИЗПАЗ НА МОРЕ

• ИСТЕ СМО ГОДИНЕ СВИ БИЛИ РОЂЕНИ... А ОН СЕ НАХОДАО ДОК СМО МИ ПРОГЛЕДАЛИ
• ЈУГОСЛАВИЈА ЈЕ КЛИНИЧКИ МРТВА. УЗ ПОМОЋ АПАРАТА ИЗ ИНОСТРАНСТВА, ОДРЖАВАЈУ СЕ ЈОШ САМО ВИТАЛНИ ФУНКЦИОНЕРИ

Бојан БОГДАНОВИЋ

АУТОР: ЗЕЛЈКО ПРО- ВЈО	НАС ВРЕЋИ ГЛУМЦА БА СЛИКЕ	НУЂЕРО ИМЕ, ЈЕРОНИМ	ВРЕЋА САЛАТЕ	КОПЛАЈЕ СТАРИЈИ ГЕРМАНА	ПЛАНИНА У БРИЈИ	ДОВО- ЂЕНЈЕ	ГРАД У КОЛПА- ДИЈИ	ИСТА СЛОВА	МИНИ- СТАР- ПРОД- СРЕДНИК У НЕ- МАСКОЈ	АУТИП ОДМИЛА
ЖЕНА ВЛАД- НИЦА РЕКОРДА										
ВИСОКИ ВИЕТИЦ У СТАРОЈ ГЕОЛОЈ										
ДОСТАВ- ЉАНЈЕ, ДОПРЕМА (мн.)								РЕДУПКИ, ИПАК ОПВАРА, САБЛАСИ		
"EAST- NORTH- EAST"				ВРЕЋА РЕТОР, НИКОЛА ОПШТИ СТРАПА						ФОТОГ. ИЗРАДЕНА РАДИО- ГРАФИЈОМ
ДЕЛМИК НА КАРТИ, СИТИ					МУКА (тур.) МАНЈА ОБЛАСТ У РИВ. СЕБИ					
НУБЛ, ЗЕНСКО ИМЕ							ГЛУМЦА ПРОКЛЕТИ ОБЛАСТИ МА КОМЈУ (тур.)			
РЕОМИР		УФИС, КИЛЕСКА (тур.) НУБЛ, М. ИМЕ					У ТО ДОБА МАК ОПТИ ЛОМИЈЕ- НОЈЕМ			
ГЛУМЦА ИНГРИД								РИЈЕКА ОРУЉНИ СУКОБ		
ГЛУМЦА БЕГОВИЦ				ОПШТИ, КОРДИЈЕ ЗЕНСКО ИМЕ, ИОНА					КИБЕОНИК НАМАН- НУТИ	
АМЕРИЧКА ГЛУМЦА										
СТАРИЈА АМЕРИЧКА ГЛУМЦА	ГЛАСИНА, ВЈЕБСТ	ГРЧКА ПОКРА- ЈИНА	ЈЕЛЕНА ОДМИЛА	ВРЕЋА ДРЕВЕТА, ДРИЈЕН	ПЕРСУН	ПЛОС ОД НАРАН- ДЖЕ	КОКЈИ	ВОЈИ	УФЕНАКО МАЛОШ- ПАРАНСИ, КЕКИ, ОУБЕ	ЧЛАН РОТАРИ- КЛУБА ТОМИСЛАВ ОДМИЛА
УДАРАО У БОДУ									СТАРО М. ИМЕ "ПЕРС. АСТРОЛО. ПРЕДНАТ"	МАКАРСКА ЛЕГЕНДА
МУКО- НЕТАС ИВАКО- ВИО					БОРГАСКО БОРИ- ЛОВЕ "СВОК"				НАУ- ЦИНА "НОВИ ДИНАР"	
ТЕНИ- СЕРКА САРДЖЕ									НАС СТАРИЈИ РЕЈВАС ИТАР	ВОЈДАН
									ВРЕЋА ИЛИЈКА	

SREDOJA ZEKANOVIĆ, DIREKTOR BOKSERSKE REPREZENTACIJE JUGOSLAVIJE I ČLAN STRUČNOG ŠTABA BSJ

O SPORTU NE ODLUČUJU POLITIČARI

BANJA LUKA — Politička zbivanja u zemlji ozbiljno „tresu“ i jugo-sport. Hrvatski i slovenački klubovi su se već razdružili. Makedonci su stavili privremeni „veto“ do završetka prvenstava, dok u Bosni i Hercegovini mnogo toga zavisi od političkog rješenja.

Sredoje Zekanović, direktor bokzerske reprezentacije Jugoslavije i član stručnog štaba BSJ, čovjek koji više od 30 godina druguje sasportom i sportistima, kaže:

— Sport je sport, a politika politika. Oni nikad nisu mogli i neće moći zajedno. Istina, trenutno politika ima uticaja, ali nakon godinu-dvije kada se „glave ohlade“ mnogi će uvidjeti kakvu su kobnu grešku napravili.

● Među sportistima su sve češće pokidane veze?

— Za to su oni najmanje krivi. Da se sportisti pitaju, ubijeden sam da bi njih sigurno 90 posto bilo za to da sve ostanu po starom. Žalostno je da njih o tome niko ne pita, a mislim da bi trebalo.

● Ako dođe do totalnog raspada jugo-sporta (Hrvatska i Slovenija su se već odvojile), onda će svaka republika, odnosno država, imati svoju reprezentaciju?

— Ne znam čemu sve to vodi. Šta će nam šest fudbalskih ili

● Da su se pitali jugoslovenski sportisti, ubijeden sam da bi njih 90 posto bilo za to da sve ostanu po starom

● Škaro se borio za „trobojku“

rukometnih liga. Od toga niko, ama baš niko ne bi imao koristi. To bi za sport bilo pogubno, to bi nas vratilo mnogo godina unazad.

● Slovenci i Hrvati zagovaraju da njihovi sportisti učestvuju već sad na velikim takmičenjima?

— To ne dolazi u obzir. Pa smiješno bi bilo da reprezentacija Hrvatske igra na evropskom prvenstvu u fudbalu ili u teniskom Devils-kupu. Zna se ko je izborio to pravo, pa prema tome ko i na njemu treba da učestvuje.

● Šta ako dođe i do definitivne podjele u bokzerskoj organizaciji?

— U tom slučaju boks će se u pojedinim dijelovima potpuno „ugušiti“. U Srbiji neće biti velikih problema, jer tamo ima dosta kvalitetnih klubova. Ali uzmi, na primjer, Bosnu i Hercegovinu. Ostali bi Slavija, Željezničar, Čelik... Tačka. Ko bi se takmičilo? Znači izgubio bi samo boks.

● Kako se tome oduprijeti?

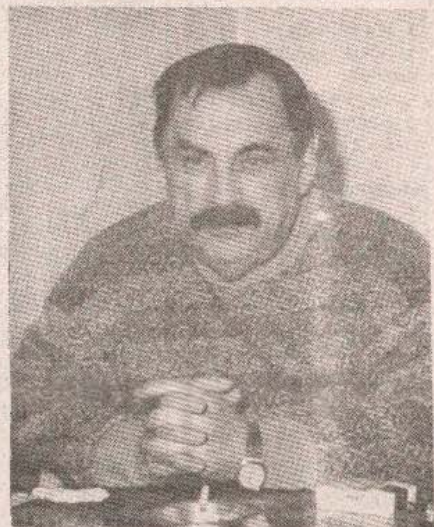
— Koliko god budem mogao zalagaću se da liga ostanu po starom. Mi u bokzerskoj orga-

nizaciji nikoga nismo tjerali da ide, niti ćemo koga tjerati. Ali isto tako nikoga nećemo ni moliti da ostane ukoliko to ne želi. Ipak, mislim da bismo se mogli ugledati na bivši Sovjetski Savez. Prijedlog Borisa Jeljcina da se ipak, svi sportisti sovjetskih država nađu pod jednom zastavom i mi bismo mogli da primijenimo. Naravno za to je potrebno samo malo dobre volje.

● Znači, rješenje se ipak može naći?

— Da. Samo o tome bi trebalo da odluče sportisti, a ne političari. Ovi drugi i doveli su nas u ovu sadašnju situaciju. Sport treba da zbližava ljude, a ne da ih razdvaja — rekao je na kraju Zekanović.

Zeljko TICA

ŠKARO SE BORIO ZA TROBOJKU

Sredoja Zekanović o jednom događaju koji se zbio na Evropskom šampionatu 1985. godine u Budimpešti priča:

— Prije svečanog defilea reprezentacija pozvala su me Mirko Puzović i Damir Škaro. Upozorili su da je Jugoslovenska trobojka na jarko naopako okrenuta i da niko od reprezentativaca neće krenuti dok se to ne ispravi. Naravno da sam insistirao Škaro. Sve moje domaćina da će se to učiniti kada prođe defilea nisu urodile plodom. Škaro je bio kategoričan: Ne izlazimo dok se „trobojka“ pravilo ne postavi. Na kraju je bilo onako kako je Škaro tražio. To je bilo prije sedam godina. A danas. Taj isti Škaro „pljuje“ po svemu onome što Jugoslovensko. Samo bih ga pitao: gdje bi bilo da nije bilo Jugoslovenske bokserke reprezentacije, majice sa državnim grbom i trobojke.

SPORTSKA STARINARNICA (517)

Konji, ljubav krajiška

● I u vremenima kada su jedva sastavljali krajs krajem, Krajišnici su pronalazili načina da odgoje ili kupe kvalitetna grla, jer je njihova ljubav prema konjima pralskonska

Da bi hvatali, kakav-takav, korak s drugim. Krajišnici su znali dobro da zavuku ruku u džep i da kupe rasno grlo, koje im je kasnije donosilo silnu radost, pobijedujući na impro-

Bude li pameti, a ona nam je često nedostajala, i ljudske sreće pa ovo ratno i nacionalno ludilo uskoro prestane, umjesto topovskih kanonada, jezivih zvukova aviona, groznih grmljavina tenkova... Bosanskom krajinom će opet odjekivati topot konja! I kad su bili najsiromašniji, kada su jedva uspijevali da sastave kraj s krajem, Krajišnici se nisu odricali konja i konjičkih trka. Otkako znaju za sebe, otkako su prvi put uzjahali konja Krajišnici su se, svim svojim čudesnim bićem, predali konju, konjarstvu i trkama. Ne znamo da je na ovim prostorima ikad postojao istinski, ljudskom rukom sagrađen hipodrom. Irkalište za konje, ali ljubav prema konju u konjičkom sportu seže u daleku prošlost. Istorija i istoričari treba tek u narednim vremenima da pomno, naučno, uz pomoć dokumenata istraže i objelodane sve ono što se konja i konjičkog sporta u Krajinu tiče, a za ovu priliku prenijecemo odlomak iz lijepe knjizice „Ljubav u sedlu na krajiški način“, autora Boška Marjanovića. Na 66. strani on će zapisati sljedeće:

konja u ovom kraju, pa i šire, bio je „Alat-Irgo“, vlasništvo moga strica Goše Murtića. Gdje se pojavljivao, tu je i pobjeđivao. Binjedžija mu je bio stričev sin Ibro, nevideno spretni momak, omanjeg rasta, a žestok, brate slatki. Naime, „Irgo“ dobio je na čudan način. Poslije jedne trke, ljutići vlasnik pobijeđenog konja, nožem je „Aleta“ udario u nogu. Rena zarasla, ostao poveći ožiljak-Irga, kako mi to ovdje uobičajeno kažemo...

vizovanim, ali i onim istinskim irkalištima. Tako je, svojvremeno, kupljena i Ljutica. Grio izuzetnih mogućnosti. Nije čudo što je ne tako davno Ljutica na ubjedljiv način osvojila Kup Konjičkog saveza Jugoslavije. Na slici je uvijek očajan taj trenutak. Nažalost, i pored svih nastojanja, nismo uspjeli da doznamo imena dvojice poklonika konjičkog sporta koji su se fotografisali kraj pobjednika, kraj „Ljutice“.

L.P.

MESUD MULAOMEROVIĆ, ČLAN PREDSEDNIŠTVA FSJ, PREDSEDNIK PREDSEDNIŠTVA FK BORAC

SPORT MORA OSTATI JEDINSTVEN

BANJA LUKA — Onajnovijoj odluci Skupštine Bosne i Hercegovine o povlačenju bosanskohercegovačkih predstavnika iz saveznih organa i institucija i nejasnoćama da li se to odnosi i na sportske organizacije pitali smo Mesuda Mulaomerovića, predsjednika Predsjedništva Fudbalskog kluba Borac i člana Predsjedništva FSJ, koji kaže:

— Ne znam za takvu odluku i mislim da se to ne odnosi na sport, pa ne mogu mnogo o tome da govorim sve dok ne dobijemo u FSBIH materijale i uputstva iz Skupštine BiH. Međutim, mogu da kažem da je volja svih u FK Borac, i moja lično, da i dalje ostanemo u FSJ, da se takmičimo u jedinstvenoj Prvoj ligi na nivou FSJ. Sport u cjelini, a fudbal posebno, treba da ostane jedinstven na ovim prostorima, jer on čini sponu među ljudima, širi prijateljsko, zbiljava, a nikako ne razjedina, zbiljava, a kako se to pokušava. Sve ćemo učiniti da fudbal ostanu u okvirima zbilžavanja, bez obzira na zahtjeve pojedinaca i tre-

nutne procese koji se vode u zemlji.

Bili ste na sjednici Predsjedništva FSJ u Budvi?

— Dobili smo uvjerenja od FS Makedonije da će i dalje ostati članovi FSJ, zajedno sa savezima iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Kosova, Crne Gore i Vojvodine. Zajednički zadatak je da se učine maksimalni napor da fudbal ostanu zajednički, bez obzira kako politički procesi budu išli dalje, da se prvenstvo završi kako je planirano i sve uradi za nesmetan odlazak reprezentacije Jugoslavije na Evropsko prvenstvo u Švedsku u junu ove godine.

Da li je bilo riječi o otcepljenju FS Hrvatske od FSJ?

— Ne. Jer, iz FS Hrvatske nisu izvršili obaveze po osnovu zaključaka vanredne konferencije FSJ. Istina je da su tražili otcepljenje, ali i to da se o tome u FSJ nije raspravljalo i da li je FS Hrvatske i dalje član Fudbalskog saveza Jugoslavije. Kako će dalje ovaj proces teći, nezahvalno je prognozirati, dodao je Mulaomerović.

Uzeli PAŠALIĆ

KOŠARKA

U 10. KOLU POLUFINALNE „B“ GRUPE KLUPSKOG PRVENSTVA EVROPE

„CRNO-BIJELI“ POBIJEDILI U MILANU

FILIPS — PARTIZAN 89:94 (36:44)

Dvorana „Forum“ oko 5.000 gledalaca; sudije: Rigas (Grčka) i Mitjana (Španija).

FILIPS: Alberti, Grasi 6, Pitis 13, Ambrosi, Rodžers 12, Doukes 16, Riva 29, Pesina 2, Monteki 8, Baldi 3.

PARTIZAN: Đorđević 23 (3 trojke), Danilović 21 (2 trojke), Lončar 5 (1), Števanović 8, Šarić 2, Rebrača, Šilobad 5 (1), Koprivica 12, Dragutinović 14 (4), Nakić 2.

Čudo se, ipak, dogodilo u milanskom „Forumu“. Košarkaši su, poslije velike borbe, savladali jedan od najslavnijih italijanskih klubova, Philips — 94:89 (44:36).

Ova izuzetno značajna pobjeda ostavlja Beograđane u trci za plasman u završni dio evropskog klupskog prvenstva. Daprije nedjelju dana nisu očekivano poraženi u Antverpen, od belgijskog prvaka Maes Pilsa; „crno-bijeli“ bi jednom nogom već bili u završnici najznačajnijeg takmičenja našeg kontinenta.

Košarkaši Partizana su

krenuli žestoko. Predvođeni izuzetno raspoloženim Dragutinovićem, vodili su od prvog trenutka. Domaćin, bodren od 5.000 vatrenih navijača, uspio je jedino četiri puta da izjednači. Na kraju prvog poluvremena dogodio se zanimljiv slučaj. U

posljednjoj sekundi Mladen Šilobad je šutirao i pogodio koš Filipa. Domaćini su tvrdili da je zakasnio, a odlučne sudije Rigas i Mitjana nisu postupili nimalo domaćinski. Priznali su Šilobadu koš. Partizan je na odmor otišao sa lijepom zalihom od 8 poena.

Početkom drugog dijela pripada domaćinu. Košarkaši Filipa povelu su sa 6:0 i primakli su na samo dva poena „crno-bijelima“ (44:42). Međutim, to je bilo i sve što su uspjeli da urade na ovoj utakmici. Od tog trenutka Beograđani su krenuli u još žestoki napad.

Koš domaćina je bio sve puniji, pa su sedinom drugog poluvremena gosti povelu sa 14 poena prednosti (59:45). Očekivala se katastrofa favorita ove utakmice, domaćeg Filipa. Međutim, očigledno zadovoljni onim što su prikazali, Beograđani su u finišu meča „smanjili gas“ i dozvolili Italijanima da se primaknu na „pristojnih“ pet koševa razlike.

U dresu gostiju birjirali su Vlada Dragutinović (kome je ovo bila vjerovatno najbolja utakmica otkako je došao u Partizan) i neprelazni Zoran Števanović, koji je pod košem potpuno zaustavio Amerikanca Rodžersa i Doukesa.

ODBOJKU

PRVA LIGA

PORAZ KOJI VODI U PONOR

BIHAĆ — SPARTAK 0:3 (8:15, 8:15, 9:15)

Sportska dvorana „Luke“; gledalaca: 200. Sudija Dejan Peurica (Indija) i Jože Lečnik (Kakanj).

BIHAĆ: Tomić, Hubić, Mušić, Bećiragić, Kečašević, Gambroza, Felčić, Petrović, Šušnjarić.

SPARTAK: Derivišević, Glozik, Popović, Paulić, Filipović, Otajić, Kecman, Romić.

BIHAĆ — Još jedno blijedo izdanje Bišćana. U zaostalom susretu sa Spartakom iz Subotice igrali su slabije nego što se očekivalo. Nijednog trenutka domaćini nisu bili ravnopravan protivnik svome gostu. Odbojkaši Bihaća pravili su greške na svakom koraku. Bili su slabi u bloku, na mreži, u polju i u servisu. Takve greške Spartak je znao dobro iskoristiti, skupljajući važne poene. Za desetak minuta gosti su riješili prvi set u svoju korist sa 15:8. Domaćini su drugi set dobro počeli i vodili su sa 7:1, ali su gosti brzo izjednačili i došli u vodstvo i

pobijedili takođe sa 15:8. I u trećem setu gosti su bili bolji i riješili su ga u svoju korist sa 15:9. Tako je Spartak odnio važne bodove iz Bihaća. Ovakav poraz vodi sve dublje Bišćane u ponor, rezultat slabih odnosa u klubu. Tako, na primjer, Ilija Mrenica isključen je iz tima kada je bio najpotrebniji igrač ekipi. Mrenica je omladinski reprezentativac Jugoslavije, a sada nema mjesta u ekipi koja se bori za opstanak u ligi. Ali, o tome će više biti riječi slijedeći put.

D. MUTIĆ

FUDBAL

STRUČNI ŠTAB FSJ BRINE O REPREZENTATIVCIMA

Pisma kruže Evropom

BEOGRAD — Prvi termin za pripreme reprezentacije Jugoslavije početkom februara je propao, ali stručni štab FSJ vodi računa o svim kandidatima za „plavi“ dres, pred smotru evropskog fudbala. Selektor Ivica Osim i sekretar stručnog štaba Dragoslav Pivčević pripremaju poseban plan oko organizovanja i plaćanja rada svih reprezentativaca u narednom periodu. Prvo će se telefonski kontaktirati sa svim reprezentativcima, a zatim će krenuti i zvanično pismo svima onima koji igraju u zemlji i inos-

transtvu. Tim putem obavješćuje se i njihovi klubovi o obavezama, kalendaru priprema i prijelaznih utakmica. Postoji mogućnost i da svi reprezentativci potpišu specijalne izjave u kojima se izjave da će se odazvati na poziv selektora, bez obzira na to da li je riječ o pripremama ili utakmicama do Švedske.

Za sada nije poznato račun ili stručni štab i na igrače iz „razdruženih“ sredina. Hrvatski i Slovenije, mada po propisima FIFA i UEFA oni do juna imaju pravo nastupa za reprezentaciju Jugoslavije.

S.P.

IZ FUDBALSKOG KLUBA „BRATSTVO“ U BOSANSKOJ KRUPI

DA NE BI SUDIJA...

BOSANSKA KRUPA — Jesenju sezonu fudbaleri bosanskokrupskog Bratstva završili su na četvrtom mjestu, sa 16 bodova. Zadovoljni su u Bratstvu plasmanom, ali dodaju da je on mogao biti i bolji da nije bilo poteškoća koje su pratile jesenju fudbalsku sezonu. U Bratstvu još nisu uspjeli razriješiti pitanje finansiranja, što je u znatnoj mjeri uticalo na rad u klubu. Činjeni su napori da se ukomponuje iskustvo starijih igrača i mladih koji dolaze, što nije baš lak posao.

O jesenjem dijelu takmičenja trener Bratstva Redžo Amidžić kaže:

— U protekloj sezoni, ili bolje rečeno u čitavoj 1991. godini, in ili smo poteškoća u radu. Pi-

tanje finansiranja nije dobilo pravo mjesto, poteškoće su se često javljale, što je u znatnoj mjeri uticalo na pripreme i rad sa igračima, a i odigravanje utakmica. Tako stanje sigurno je imalo odraza i na ukupni učinak fudbalera. Zbog povreda, kartona i nekih drugih nedaća bili smo u situaciji da često mijenjamo sastav ekipe, što se rezultatski odražavalo na slabiji plasman.

Posebna priča je sudjenje u protekloj sezoni. Sudjenjem u Bratstvu nisu zadovoljni. Na više utakmica drastično i naočigled publike, igrači delegata bili su oštećeni.

— Sudjenjem u Ključu, gdje smo igrali sa tamošnjim Bratstvom, sudija nas je znatno oštećio. Slično je bilo u Prekounju, zatim protiv BSK — a, Trna i Vrnegrača. Sve to je imalo velikog uticaja na nas u Bratstvu, a rezultatski nas je u znatnoj mje-

ri oštetilo i tako odredio i plasman na tabeli — dodaje Amidžić.

Igrački kadar u Bratstvu je spoj iskustva i mladosti a nosioci igre su u proteklom prvenstvu bili Vojlić, Ramić, braća Eljazačić i Šahinović. Znatna doprinosa dali su i mladi fudbaleri, koji stasaju. — Što se tiče plasmana na tabeli, i pored svih ovih nedaća i stanja u društvu, mi smo zadovoljni. Činjenica je da je kvalitet lige opao i da nema izrazitog favorita za prvo mjesto. Sloboda, BSK i ekipa iz Trna pokazali su najviše i zasluženo su u vrhu tabele — kaže Amidžić.

U prelaznom roku iz Bratstva nikdo nije otišao, ali nije niko ni došao, što znači da će u proljetnom dijelu takmičenja računati na sastav koji je iznio jesenji dio takmičenja.

B. VASIĆ JEVIĆ

DUBIČKI REPUBLIKANAC PUNI AKUMULATORE ZA NASTAVAK PRVENSTVA

OSLABLJENI U NASTAVKU

● Redove Dubičana napustio mladi i talentovani Adnan Torić, koji je pristupio prvotligušcu Borcu ● Trenerski tandem Petrović — Kotur očekuju bolje igre i plasman u proljetnom dijelu prvenstva

BOSANSKA DUBICA — Zbog ratnih prilika Dubičani su više puta izostali igre u minulom jesenjem dijelu prvenstva. Poslije bombardovanja igrališta „Dielovi“ (susret Borac — Krajišnik) gotovo da nije više bilo igara, a pogodno treniranje na popularnom dubičkom travnjaku. Veliki broj standardnih prvotligaša (Došića, Ajdinović, Adžić, Vujnović, Biga, Jahić) zamjenili su klupski dres svomostalnom informacijom i preselili se na rjeđe u susjedni Jasenovac. Navijači Borca, pa i oni najvatreniji, toliko su se „ohladili“ da ne znaju na kojem su mjestu mlitavi ljubitelji crvenih i žutih bar. Danju, nekoliko članova Predsjedništva kluba, te trenerski tandem Nikola Petrović — Vlado Kotur, ko zna šta bi bilo sa klubom svetiljnih tradicija, kakav je bosanskodubički Borac. Osim toga, u Borcu su obojani na Takmičarsku komisiju Republičke lige BiH, grupa zapad, što su neodigrani susret (Dubičani u vrijeme odgođeni). U Dvratu izubili sluzbenim rezultatom 3:0. Gotovo identičan slučaj dogodio se i protiv banjalučkog Naprijeda. Ali, ovaj susret dobio je novi termin i odigrace se 7. marta.

— Moramo sve učiniti da ekipu pripreмимо, obezbjedimo opstanak u ligi. Naš plan stvaranja

mlade i perspektivne ekipe poretio je rat u susjednoj Hrvatskoj. Sad moramo krenuti iz početka. Veliki hendikep je svakako odlazak odličnog Adnana Torića i ja mu želim od srca sreću da uspije u redovima nekadašnjeg kluba — Borca. Planirali smo da počemo sa priprema 25. januara, da imamo 30 „jakih“ radnih dana. Radili smo u dvoranil na pomoćnom terenu u „Djelovima“. Subotom i nedjeljom radili smo dva puta dnevno-reportski plan priprema za nastavak proljetnog dijela prvenstva Vlado Kotur.

U ekipu se ponovo vraća iskusan Čaušević, Logo iz Orahove se vraća u matični klub, a Gligorić je izrazio želju da ponovo obuče matični dres. Pored Torića klub su napustili Makičić i vjatar Biga. Razlaza se i nadvojvoda perspektivnih ljubera Zubović i Mikić.

— Imamo teška raspored, ali moramo sve učiniti da igrače motivišemo, dobre pishišeti i fizički pripreмимо. 1. i 4. mart dočekamo protivio spremniće kaže trener Nikola Petrović — besparica je odavno prisutna u klubu, nemamo skoro nikakve pomoći. Šljimo od skromne kirije ustupljenog restorana pod tribinama stadiona. Moramo se izboriti da Borac bude klub cijele opštine, a ne grupe entuzijasta. Imamo dobre igrače treba raditi i rezultati neće izostati — kaže Petrović.

Boje Dubičana u nastavku proljetnog dijela prvenstva braniće ovjigrači: Došića, Čosić, Muzaferović, Ajdinović, Krupić, Jahić, Čehajlić, Adžić, Dmitrović, Bakić, Čelan, Vujnović, Isaković, Logo, Čaušević, Mukić, Zubović, Gligorić.

U toku priprema planirano je i odigravanje šest od osam kontrolnih trening-utakmica.

Emir TARAKOVIĆ

STARTOVALI FUDBALERI CAZINSKE KRAJINE

Borba za vrh tabele

CAZIN — Trećeliguš Krajina iz Cazina počela je pripreme za nastavak proljetnog dijela prvenstva. Treneru Hakiju Bećiragiću javili su se svi igrači koji su igrali protekle jeseni, istina bilo je nekih kombinacija i broj odlazaka na jefik aneseg strjelca ismeta Eksmedić i Sabljaković.

Plan priprema je veoma obiman. Radnici se uglavnom u Cazinu. Čini

se sve da ekipa bude što spremnija, kako bi u nastavku postizala još bolje rezultate. Ambicije Krajino nisu male. Polpože tome je osvojenje trećemjesto. Žele Casinjani najvlju veliku borbu za vrh tabele. Pripreme Korjani odvijaju se pod veoma teškim uslovima. Međutim, ni duboki snijeg, ni pola metra ne smeta fudbalerima. Radi se punim parom, a to znači da će ekipa do početka prvenstva biti potpuno spremna za važne utakmice. Krajine će u pripremanim podu odigrati veći broj prijateljskih utakmica. Klubu je izvanredno potrebna organizacija radi postizanja boljih rezultata i stvaranja pozitnijih uslova za život i rad ekipe.

D. MUTIĆ

„ГЛАС“ ВАМ ПРЕДСТАВЉА УЧЕСНИКЕ ПРЕДСТОЈЕЋЕГ ПРВЕНСТВА ЕВРОПЕ (1)

Оптимизам са покрићем

● Иако досад никад нису били шампиони континента којем припадају, Енглези вјерују да ове године могу далеко догурати и већ увелико мераче - полуфинале

ПРИПРЕМИО: Лимун ПАПИЋ

Већина историчара спорта сматра да савремени фудбал своје прапочетке вуче из Енглеске, међа се игре попут често спомињу у древној Кини, када је њоме владао император Ших Хуанг Ти, који је 221. године прије нове ере успио да уједини свеколика кинеска просторства. Игре попутом егзистирале су у старом Риму, старој Грчкој, али се, ипак, Енглеска сматра - колијевком ове игре. Калуђер Вилијам Фиксџејмс у 12. вијеку у једној својој хроници спомиње „чувену игру попутом“, а краљ Едвард Трећи 1349. године издаје наредбу којом се забрањује игра попутом, да би 1634. године један путописац записао да се у Лондону упражњава „јунска игра названа фудбал“.

ИЗОЛАЦИЈА

И тако, фудбал настаде на тлу Енглеске.

Прије више од једног вијека, 1863. године, формирана је Енглеска фудбалска асоцијација, у врломе када је фудбал био заиста у повоју и мало познат ван граница Острва. Дали ће башто-порјекло фудбала - Енглезе усмијерити путем којим су касније кренули тешко је сада говорити, али остаје као историјска чињеница да су потомци изумитеља „најбоље спордне ствари“ деценијама на овај или онај начин игнорисали фудбалски Европу, односно свијет живјећи дуго у некој врсти изолације.

Када су почели договори око оснивања Фудбалске федерације свијета, односно промоције свјетских шампионата, Енглези су се пријатније нису жељели да о томе расправљају, држали су се некако надмено да не кажемо арогантно.

Први шампионат наше планете у фудбалу одржан је 1930. године, на иницијативу Француза, Холанђана. На том скупу Енглеза нема, као што их није би-

ло ни на наредна два, 1934. и 1938. године. Деценијама су, какве их је Бог створио, сматрали да би за све репрезентације требало да буде част ако с Енглеском могу да одиграју - пријатељску - утакмицу? Тот начела држали су се све до завршетка другог свјетског рата. У Београду су, тако, први пут гостовали 1939. године и одмах добили праву лекцију, а на

СНАГА: ПОЛ ГАСКОНИ

првенству свијета појављују се тек 1950. године. У Бразилу су их матирали амерички аматери, поједом од 1:0!

Она безразложна наремена изолација дуго је за Енглезе имала високу цијену, јер су други стишили знање, искуство, док су се Енглези јогунасто понашали. Зато ће репрезентативци колијевке фудбала досад само једном постали шампиони свијета и то 1966. године, када су били домаћини тог такмичења. У бурном и до сада мистериозном финалу, Енглези су с 4:2 (послије продужетака!) свладали Њемачку и освојили титулу иако су, по многим, Нијемци били - морални прваци планете.

ВЈЕРОВАТНИ ПУТНИЦИ Изабраници селектора

Окосницу репрезентације Енглеске на првенству у Шведској чинеће ови фудбалери: Вудс, Симеон, Диксон, Пирс, Вохер, Палистер, Паркер, Доринго, Курл, Адамс, Мабут, Плат, Бати, Спид, Вајс, Синтон, Стевен, Томас, Салако, Мерсон, Рокстеп, Мек Махон, Водл, Вердоно, Линекер, Смит, Дејли, Хирст, Стујарт, Рајт, Барно.

БИЛАНС

Чудном игром судбине, Енглези досад никад нису били шампиони нашег континента! Увјек их је неко успијевао да заскочи да им поквари планове уништавајући фудбалски налитичари и дан-данас покушавају да одгонетну „енглески феномен“: фудбал се истински родио на Острву, Енглеска има најбоље организовану и бројну Прву лигу (дивизију), професионализам је одавно доведен до перфекције, али се Горди Албион досад окитио само једном стварном титулом оном 1966. године, и то под доста сумњивим околностима! Зато се многи хоће да упитају: где леже узроци тако лошег биланса? Питање је јасно, концизно. Одговора има далеко више.

Неко одговор тражи у оној безразложној самовољној изолацији! Док су остали напредовали, Енглези су, мање-више, таквали у мјесту. Други одговор налазе у томе да су сви енглески пролигаши „преглављени“ професионалицима из Шкотске, Велса, Сјеверне и Републике Ирске. Када боље вриме, може се састави селекција коју ће сачињавати искуљиво Енглези, избор није богзана каква! Трећи су одговор покушавали да набу у чивеници да су Енглези само у ријетким приликама организовали мало дуже припреме репрезентације. Наиме, обично би у суботу биле одигране првенствене утакмице, а понедељак би се изабраници савезног селектора окупили, а у сриједу

играли у дресу репрезентације! И тако годинама, деценијама. Звучи помало парадоксално али је истина: дуго су Енглеска мечеви за првенство Острва били важнији и значајнији од свих осталих окршаја, па и у овоме треба трагати за одговором за више него сиромашни биланс енглеске селекције на свјетским и европским првенствима.

Међутим, истина је да Енглези ни срећа није увијек пратила у довољној мјери. Сјетимо се, за ову прилику само оног контроверзног догађаја у Мексику када је слави Дијега Марадона руком матирао Шилтона и екипу Енглеске. А таквих и сличних удеса било је прилично, када се говори о билансу енглеске екипе.

На тлу Енглеске родили су се бројни фудбалски великани - Чарлтон, Шилтон, Мур, Рајт, Линекер. Но, невоља Енглеза састојала се и у томе да генерацијски готово никад нису успијевали да створе такву екипу која би била у стању да неколико година игра заједно, да хара фудбалском сномом, као што је то, на примјер, полазило за руком Холанђанима, Италијанима, Мађарима.

МОГУЊНОСТИ

Иако су у седмој квалификационој групи освојили прво мјесто (шест утакмица, три побједе, три неријешене игре), Енглези су за коначан исход истински страховали све до завршне рунде. Слом Албиона сп-

ријечито је, а ко би други, Гари Линекер: у 77. минуту сусрета с Пољацима изједначио је на 1:1 Истог дана, Република Ирскајуе гостима поразила Турску с 3:1. Да није било овог гола Линекера, умјесто Енглеске у Шведску би се заступила Република Ирска.

Велику бригу Енглези су пребринули у пет до дваанаест. С Острва сада све учествовале стижу вјестикоме Грем Тејлор имајући снагу подршку свих око себе, јер је Енглеска стапо да се фудбалском свијету представе најбољом могућем свијетлу, односно мераче - полуфинале континенталног шампионата. Стручњаци сматрају да Енглези имају сјајан беоковски пар Диксон - Пирс. Ту је Вохер, који може успијева да одигра улогу „либера“.

Водл је често на ступицима штатме, али се очекује да ће бити сигуран путник за Шведску. Ту су Плат, Рокстеп... За највјерау формуацију Енглези не морају да брину, уз увијек опасност и продуктивност Линекера, под заставу ће Смит, Дејли, Хирст...

Господин Тејлор неће бити тешко да састави снажну, убојиту репрезентацију уопкико буде срећне руке да његове изабране мимонују уобичајене поворке. А досад, то веома констатовати, најбољи издаци енглеског фудбала често су били на удару оног што се никад не може предвидјети или спријечити - поврда.

Репрезентација Југославије и Енглеске снагу ће одијерити 11. јуна (20.15) на стадиону у Манчестру.

КВАНТИТЕТ И КВАЛИТЕТ

АРМИЈА ИГРАЧА

На тлу Енглеске егзистира 41.000 клубова! Рачуна се да у тој земљи око 2.300.000 младих активно игра фудбал односно да су чланови бројних клубова. Они најбоље клубови такмиче се у четири изузетно јаке и бројне лиге.

Репрезентација Енглеске рекордну побједу забиљежила је прије стотину и десет година: 1882. године поразила је селекцију Ирске са 13:0. Најтежи пораз Енглези су доживјели у мечу са оним славним мађарским тимом с почетка педесетих година. Тада су Мађари, предвођени Пушкашом, Коцишом, Хидекутијем... забиљежили побједу од 7:1! Кажу, тај дебакл Енглезе и данас, успијева готово свакој деценије, још жестоко пече.

ИЗ НАШЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

14 МЕЧЕВА

Репрезентације Југославије и Енглеске досад су снаге одијериле 14 пута. Биланс говори да су то, готово увијек, били сусрети потпуно равноправних ривала. Наиме, Енглези су забиљежили пет, Југословени четири побједе, а пет сусрета завршено је неријешено. Гол-разлика је 23:20 у корист Енглеза. Хронопошки, то изгледа овако:

2:1 (1:0) Београд, 1939.
2:2 (1:2) Лондон, 1950.
1:0 (0:0) Београд, 1954.
0:3 (0:1) Лондон, 1956.
5:0 (1:0) Београд, 1958.
3:3 (1:1) Лондон, 1960.
1:1 (1:1) Београд, 1965.
0:2 (0:2) Лондон, 1966.
1:0 (0:0) Фиренца, 1968.
1:1 (0:1) Лондон, 1972.
2:2 (1:1) Београд, 1974.
0:2 (0:1) Лондон, 1986.
1:4 (0:4) Београд, 1988.
1:2 (1:1) Лондон, 1989.

ПОДСЈЕЉАМО

ШИЛТОН РЕКОРДЕР

Голман Питер Шилтон тачно 125 пута бранио је у репрезентацији Енглеске. По броју одиграних утакмица он држи, истовремено, два рекорда — енглески и свјетски. Што се тиче домаћег рекорда тешко да ће га неко ускоро свргнути с пједестала. Боби Мур играо је 108, Боби Чарлтон 106, а Били Рајт 105 пута у дресу о националним обљажима.

Голгетер репрезентације је Боби Чарлтон, који је на 106 мечева постигао 49 погодака. Вјероватно ће убрзо бити „ухваћен“, јер му се за петма налази сјајни Гари Линекер, који је досад постигао 46 голова за енглеску селекцију.

ИСТОРИЈА ЗА ПОНОС

НАЈСТАРИЈА

Фудбалска репрезентација Енглеске основана је далеке 1863. године! Најстарија је на нашој планети. Иако је Енглеска копијевка фудбала и много тога што се тиче фудбала, досад је само једном — након оног драматичног финала — 1966. године освојила титулу првача свијета.

Између два рата Енглеска је, на своју несрећу, живјела у некој врсти „фудбалске изолације“ па

није учествовала на три прва шампионата свијета.

Под именом Уједињеног Краљевства енглески фудбалери су 1908. и 1912. године, док се фудбал тек развијао на европском континенту, били побједници на Олимпијским играма.

Млади фудбалери Енглеске — до 21. године — два пута су — 1982. и 1984. године — били шампиони старог континента.

ПОД ЛУПОМ

БИЛАНС 1991.

Током 1991. године репрезентација Енглеске одигра је 12 утакмица. Биланс јој је изузетан: Забиљежила је осам побједа, три сусрета су завршена неријешено, а само је једном поражена.

Утакмице: — Камерун (пријатељска) 2:0. — Република Ирска (квалификације) 1:1. — Турска (квалификације) 1:0. — СССР (пријатељска) 3:1. — Аргентина (пријатељска) 2:2. — Аустрија (пријатељска) 1:0. — Нови Зеланд (пријатељска) 1:0. — Мелезија (пријатељска) 4:2. — Њемачка (пријатељска) 0:1. — Турска (квалификације) 1:0. — Пољска (квалификације) 1:1. — Нови Зеланд 2:0. Стријелци: Линекер 9, Плат 3, Вајс, Смит, Пирс, Хирст и Смит по један гол, Стаутон и Греј (аутоголови).

ЛИЧНА КАРТА ТЕЈЛОРА

СЕЛЕКТОР

Селектор енглеске репрезентације Грем Тејлор рођен је 15. септембра 1944. године. Фудбал је играо у Гримсбију и Линколну. Због честих поврда, рано је објесико копаоче о клин. Успјешну тренерску каријеру започео је у Линколну, а 1977. године преузима тада мало познати Вотфорд, који је био члан Четврте енглеске лиге. Под вођством Тејлора, Вотфорд је у рекордном времену стигао чак до — Прве лиге! Године 1984. Вотфорд је освојио Куп Енглеске! Након десет година, Тејлор напушта тај клуб и 1987. преузима Астон Вилу с којом је успијева да направи запажен корак, вративши 1988. тај клуб међу пролигаши.

Послије Мундијала у Италији 1990. Боби Робсон је мјесто селектора уступио Грему Тејлору. Од тада Тејлор је само једном прогутао „кнедли“, када је репрезентација Њемачке у Лондону забиљежила побједу од 1:0.

Поводом 32 године од смрти наше драге мајке и баке

ВЕЗИРКЕ БЕГОВИЋ
1960-1992

Са љубављу и тугом чувамо успомену на њихов драги лик. За њихову доброту и племенитост увијек смо им захвални. Дана 2.2.1992. године у 11 сати посјетићемо њихове мезаре у Ступици. Увијек захвални синови: кћерке, снахе, зетови и унучад. 42664

Поводом 25 година од смрти нашег драгог оца и дједа

САДИКА БЕГОВИЋА
2.2.1967-2.2.1992

Дана 3.2.1992. године навршава се 40 тужних дана од смрти нашег драгог супруга, оца, свекра и дједа. 42664

Драга

АЗРА

За годину твоје угашене младости а наше туге и бола Бог ће све наплатити. Отац Нијаз и мајка Зинета 42427

Дана 2.2.1992. године навршава се година дана од смрти наше драге сестре

АЗРЕ

Твога племенитог лика и доброту сјећају се брат Аднан и снаха Јасна са дјецом. 42427

Дана 2.2.1992. године навршава се година дана од преране смрти моје драге сестре

АЗРЕ

С љубављу и поштовањем чувамо успомену на твој племенити лик сестра Аида, зет Рефик са дјецом. 42427

ТУЖНО СЈЕЋАЊЕ НА ДРАГУ МАЈКУ

АЗРУ

Твоја кћерка МИРЕПА 42427

Дана 2.2.1992. године навршава се 6 мјесеци од смрти моје драге мајке

МЕЛЕНА БИШЧЕВИЋ

Ожалошћена кћерка Зинета, зет и унучад 42427

Дана 2.2.1992. године навршава се седам година од смрти наше драге и непрежаљене мајке

НАЗИФЕ БЕЛИЋ

Њена вјечно захваљна дјеца! 41867

На темељу чл. 5. Правилника о радним односима, МП „Сточар“ Бањалука, д.д. расписује

КОНКУРС

за пријем у радни однос радника са посебним овлаштењима и одговорностима

1. Шеф комерцијалног сектора — 1 извршилац
Осим општих услова утврђених законом, кандидати треба да испуњавају и следеће посебне услове:

- ВСС — 7. степен образовања — економски факултет.
  - радно искуство 3 године у струци и на истим или сличним пословима.
- Избор се врши на вријеме од 4 године, с правом реизбора. Пријаве са описом досадашњег рада у струци и потребним доказима о испуњавању посебних услова конкурса достављају се у року од 8 дана од дана оглашавања у дневном листу на адресу МП „Сточар“ Бањалука д.д., Ул. Акифа Шеремета Е, са назнаком „за конкурс“.

На основу члана 33, 34. и 35. Статута, те члана 5. Правилника о радним односима Мјешовитог предузећа АТП „Аутотранспорт“ Д.Д. Приједор, Управни одбор Предузећа на основу своје одлуке од дана 28.12.1991. године расписује

КОНКУРС

за избор и именовање

1 — ДИРЕКТОРА ПРЕДУЗЕЋА
Осим општих услова прописаних законом, кандидати пријављени на конкурс треба да испуњавају и следеће посебне услове:

- да имају високу стручну спрему
  - да имају најмање три године радног искуства с признатим резултатима рада.
  - да немају сметњи из члана 59. Закона о предузећима
  - да је дионичар Дионичарског друштва МП „Аутотранспорт“
  - поднесен програм рада за стабилно пословање
- Избор се врши на период од четири године. Конкурс остаје отворен 15 дана од дана објављивања.

Пријаве на конкурс, са биографијом, описом досадашње радне праксе и осталим потребним документима којима се доказује испуњавање конкурсом тражених услова, слати на адресу: Мјешовито предузеће АТП „Аутотранспорт“ Приједор д.д. — Служби правних послова. Непотпуне и неблаговремено поднесене пријаве неће се узимати у разматрање.

Дана 1. фебруара 1992. године навршава се 5 тужних мјесеци од смрти наше драге и рођене кћерке

ГОРДАНЕ БАЊАЦ

Вријеме пролази, а туга је вјечно у нашим срцима. Ожалошћени отац Лазо и мајка Грозда 42638

Дана 1. фебруара 1992. године навршава се 5 тужних мјесеци од смрти моје драге сестре

ГОРДАНЕ БАЊАЦ

Никадан заборав није јачи од љубави према Теби. Твој брат ГОРАН и сестрична ГОРАНА 42639

1.7.1992. године навршило се шест тужних мјесеци од смрти нашег војног

ВАСЕ ПАРТАЛА

Дани пролазе а туга за тобом стално је присутна у нашим срцима. С љубављу и поштовањем твоји најмилији супруга Анђа, син Ранко, кћерка Ружа, снаха Снежана, зет Милорад, унучад Дарко, Дренко, Јасенка, Свјетлана Велрана и Горјана 41866

ЗАХВАЛНИЦА

Поводом изненадне смрти наше драге мајке, сестре, свекре, пунице, баке, прабаке и прапрабаке

ДРАГИЦЕ ХАРАЗИН

Овим путем најтоплије захваљујемо свим рођацима, пријатељима, кумовима и комшијама на изразима саучешћа и испраћају на посљедње почивалиште наше драге покојнице. Посебно захваљујемо обитељи: Одић, Шпољарић, Крњић, Миљковић, Појак, Матић, Блажевић, Мајић и Посић. Ожалошћена обитељ 42647

Дана 3.2.1992. године навршава се 40 тужних дана од смрти нашег драгог супруга, оца, свекра и дједа

РАЈКА (АЛЕКСЕ) ЈУГОВИЋА

Тога дана у 11.00 сати посјетићемо његову вјечну кућу у селу Хазифи и положити звијезе. Ожалошћена супруга Стјанија, синови Алекса, Зоран, кћерке Роса, Свјетлана и Славина, снахе, зетови, унучад и остала родбина и пријатељи 42648

Дана 2. фебруара 1992. године навршавају се двије године од смрти нашег драгог

ХАЗИМА (МУХАРЕМА) ЗУЛИЈА

Вријеме пролази а бол и туга остају у нашим срцима живјеће вјечно. Супруга и дјеца 42614

ИН МЕМОРИЈАМ

БОЖИДАР ДЕЛАЧ
2.2.1988 — 2.2.1992

С љубављу и тугом супруга и кћерке 42594

Дана 2.2.1992. године навршава се 40 дана од смрти нашег драгог супруга, оца и дједа

МУХАРЕМА КАСПЕРА

Ожалошћена породица 41864

EKOLOŠKA KVARCNA PEĆ

17.500,00 dinara

- u prodavnici „PROIMPEX“
- u Rudarskoj - kod „Sirana“
- u Trnu

Informacije na telefon 784-667

„PROIMPEX“ prodavnica br. 3

u Rudarskoj kod „Sirana“

NUDI ROBU PO NAJPOVOLJNIJIM CIJENAMA:

Italijanske mašine za pranje i sušenje veša... 85.400,00 din.

Radio-kasetofoni i muzičke linije od 7.000,00 do 38.000,00 din.

Auto-radio-zvučnici.....770,00 din.

Peći i cisterne za grijanje, po fabričkim cijenama Auto-prikolice... 59.000,00 din.

Boje i lakovi.

Juboflor i hidrokol

Informacije na telefon 784-667.

„Zavod distrofičara“

biro - inženjering Izvolite...

Želite brzu i kvalitetnu obradu, štamparije i umnožavanje Voleg:

- citološkog rada
- doktorska
- elaborata
- statuta
- formulaara
- grafikona itd...

Dodite da se dogovorimo...

Mi se nalazimo u Banja Luci ul. Duje Ivezića bb

ili nazovite

078/ 43-056, 40-530

ATLAS

Doo ADRIA-IMPEX

ZA PROMET ROBA NA VELIKO I MALO EXPORT IMPORT

VELEPRODAJA - DISKONT TKO MISLI VIŠE NA VAS?

PRODAJA: tel 30-652
FINANSIJE: tel. 44-762
DIREKTOR: tel-fax 38-315

P. AVIJATIČARA 1 (Banjolučko polje)

VELETRGOVINA EXPORT - IMPORT

Dure Đakovića 20 78000 BANJA LUKA

Obavještavamo poslovne partnere da smo za 1992. godinu obnovili ugovore kao ekskluzivni zastupnici sljedećih firmi:

- SATURNUS Ljubljana
- EMONA Ljutomer - Program HORTUS
- MPD Daruvar - Tvornica pumpi i ventila
- ELEKTROMATERIJAL Rijeka
- UTVA vozila Pančevo

kao i snabdijevanje naftom i naftnim derivatima.

Telefon i telefaks 078/64-305.

Telefon DIREKTORA 078/64-315

NOVO NOVO NOVO

U Banjoj Luci u centru grada, u Ulici braće Lastrića 11, preko puta Parka Petra Kočića i faksi-stanice.

BILJNA APOTEKA

„MATIJA PAUNOVSKI -MOSTAR“

Nudi biljne preparate i čajeve najpoznatije jugoslovenske i u svijetu poznate travarke Matije Paunovski iz Mostara. U izboru preparata pomoći će vam dežurni ljekar, svakog radnog dana od 8 do 20, subotom od 8 do 14 sati.

lesnina LGM

Poslovni centar Banja Luka,

TELEFON: 784 - 402
TRN
TELEFAKS: 784-395

Nudi širok asortiman:
- tegola knader
- eternit
- betonsko željezo
- stropor
- ostali građevinski materijal

DOO „ADRIA TRADE“ Banjaluka

Ulica Maršala Tita br. 49

ROBNA KUĆA I RESTORAN

TELEFON: 078/22-234, 12-270, 12-280, telefaks: 12-258

TRGOVAČKO PREDUZEĆE EKO & MIN BANJALUKA

● Banika 49 u Lazić
Banjaluka
● telefon 31-730
telefaks 58-483

37. APRILSKA ZADRUGA EKODOM BANJA LUKA

Garantujemo najniže cijene, najbržu i najkvalitetniju uslugu u gradu. Nudimo vam: cement, keram, bogomaj, općepokrasne proizvode, vodo i električarski materijal, stolariju, krovne konstrukcije, željezo, armaturne mreže, sanitiranje, boje, lakove i fasade. Pružamo usluge: stambene zadruge (članovi zadruge mogu kupiti robu bez poreza), prevoza i vijukaša. Radimo non-stop (subotom i nedjeljom). Za članove naše zadruge poseban popust i povoljni uslovi plaćanja.

Diskont, Zalužani, Viktora Bubnja bb
Tel. 756-431, od 6 do 22 sata
DISKONT, Banjaluka, Ulica 22. aprila
Tel. 43-064 od 7 do 20 sati
Nedjeljom od 8 do 16 sati

● Veliki izbor voća, povrća, južnog voća, sokova i prerađevina, te robe široke potrošnje
● Specijalna ponuda: prodaja svježe žive pastrmke

MTP „MATEX“, BANJA LUKA

RK „NAMA“
u Ulici Šoše Ruzara nudi: žensku, dječju konfekciju, trikotažu, vač, mražu, čarape, suče, bijelu tehniku, tepihe, tkanine, boje i lakove i namještaj.

AGENCIJA ZA POSREDOVANJE SEZAM tel. 078-42-157 ul. M. Držića 30 B, Luka

IZDAJE SE: posli. prostor u naselju N. varoš ● jednosoban ili dvosoban stan ● biljar b. ● MATEJAJU SE STANOVI: dvosoban u ZG (Utrine) za BL ● stan u ZG (Utrine 60 m² za kuću ili stan u BL ● jednosoban stan u ZG, uličnom vlasništvu, 50 m² za BL ● stan u ZG (Jarun), 44 m² za BL ili PD ● dvosoban u ZG (Boronga), 51 m² za BL ● stan u ZG (Trešnjevka), 50 m² za BL ● dvosoban u ZG (Duga ve), 58 m² za BL ● dvosoban u ZG (Zaprude) za BL ● stan u ZG (Vojkino naselje) za BL ● četvorosoban u ZG (Slobodina) za kuću ili stan u BL ● dvosoban u Velikoj Gorici za BL ● trosoban u vlasništvu u Rijeci za BL ● dvosoban u Rijeci za BL ● trosoban u Rijeci za BL ili BG ● trosoban (Rebrovac), 78 m² za dva manja ● trosoban (Borik) 85 m² za dvosoban i

jednosoban ● četvorosoban u Mejdanu za dva manja ● dvoiposoban na Starčeviću za dva manja dvosoban i jednosoban za četvorosoban ili veći ● kuća u ZG (Brezovica) za BL ● kuća u ZG (Žitnjak) za BL ● kuća u ZG (Petruševac), tel. 792-718, za BL ● kuća u ZG (10.60x10.10 m) za BL ili okolinu ● kuća u Bjelovaru, sa tri posli. prostora, za BL ● kuća u Poreču za BL ● kuća u BL za ZG III RI ● kuća u Rijeci (Zamet) za BL ● kuća u Rijeci (10x11 m) za BL ● montažna kuća u Vrbnjanu za stan ili kuću u BL.

PRODAJE SE: kuća u Gundulićevoj ulici vel. 8x11 m ● kuća u centru Slatine ● kuća u N. varoši ● etadžni dio kuće na Petrićevcu ● garaža u Ul. N. Pozderca ● harmonika „ROJAL“ standard ● 1500m² zemlje u Čitlicu. DETALJNE INFORMACIJE MOŽETE DOBITI U AGENCIJI!

D.P. za preradu i promet žitarica i proizvoda od žitarica

žitoprodukt

BANJA LUKA, p. o.

Kao pokrovitelj brojnih kulturnih manifestacija i sportskih klubova raspisuje javni

POZIV

za sve zainteresovane radi dodjele sredstava za reklamiranje „Žitoprodukta“ i njegovih proizvoda u 1992. godini.

Pismene prijave sa Programom propagande kao i dosadašnja dostignuća iz oblasti kulture i sporta dostaviti najkasnije do 28.2.1992. godine na adresu

PI „ŽITOPRODUKT“ DD u mješovitom vlasništvu BANJA LUKA
Ismeta Kapetanovića br. 9.
tel. 31-827, fax 751-507

Naknadne prijave neće se uzimati u obzir.

— U „Merkurovim“ RK „CENTAR“ i „MERKUR“ i salonima namještaja „KASTEL“, „POKUŠTVO“ i „NAMJEŠTAJ“ veliki izbor komadnog i garniturnog namještaja. Cijene vrlo povoljne!

KTITOR Kancelarijski namještaj

PREPUŠTITE „KTITORU“ OPREMANJE POSLOVNOG PROSTORA ISPORUKA ODMAH! S. Luka - Pava Radana 2 tel. 078/31-633 tel./faks 45-827

Ul. M. Stojanovića 28

DISKONT

od 7 do 19 časova. Subota od 7 do 14 časova.

MILIJEČNI ASORTIMAN PO NAJPOVOLJNIJIM CIJENAMA U GRADU DODITE I UVJERITE SE! HVALA

MALI EKLAN • MALI EKLAN • MALI EKLAN • MALI EKLAN

KUDA?

KAKO?

KADA?

● **KINA KOZARA:** VEBLOK (američki akcioni) u 16. 18 i 20 sati;
VRBASD; OKO ZA OKO (američki akcioni) u 17 i 19 sati
 U 21 sat — **IGRACKA ZA MUŠKARCE** (američki erotski)
PALAS: velika sala — MALA (domaća drama) u 10. 16. 18 i 20 sati
mala sala — ŽENE NA RUBU NERVNOG SLOMA (američka drama) u 17 i 19 sati
 U 10 i 21 sat — **VIŠE OD STRASTI** (američki erotski)
 „Banja Luka — film“ zadržava pravo izmjene programa
 ● **MUZEJ BOSANSKE KRAJINE**
 Stalna postavka
 ● **DJEČIJE POZORIŠTE**
 Rad na novoj predstavi „Mala vila“
 ● **DEŽURNA APOTEKA**
 Noću dežurna apoteka - 1. maj u Ulici Vladimira Nazora broj 19. Telefon 11-088.
 ● **GALERIJE**
UMJETNIČKA GALERIJA
 Stalna postavka.
UMJETNIČKA GALERIJA „PELAGIĆ“
 Zajednička izložba članova Atelja slikara i vajara RKUD-a
SPOMEN—ZBIRKA DRAGINJE I VOJE TERZIĆ
 Nalazi se u Ulici Vladimira Nazora broj 19
GALERIJA—ATELJE „DACEŠIN“
 Nalazi se u Aleji JNA broj 16.

● **VAŽNIJI TELEFONI**
 SUP 92, Vatrogasci 93, Hitna pomoć 94, Bolnica 33-725 (stara bolnica), 38-111 (Paprikovac), Autobuska stanica 45-355, Željeznička stanica 31-229, Taksi-stanica 22-222 i 12-330, Inspekcija 32-995, „Elektrobanjaluka“ 44-811 i 45-099, Servis za hitne popravke u stacionima (do 15 sati 45-552) i (od 15 sati - 45-404), „Putnik“ 43-900, „Kompas“ 42-454, „Atlas“ 12-810, „Unistrukt“ 41-578, „Turistbiro“ 23-143, „Slavnik-Koper“ 31-113, Mladost BiH 39-835, „Kontinental“ 35-629.

● **POLAZAK VOZOVA ZA (PRIVREMENO) BRZI VOZ (DIREKTNO)**
 SARAJEVO: 5.24, 12.30, 18.19
 MOSTAR I ČAPLJINA: 12.30, BIHAĆ: 5.00, 9.57, 20.20.
 BOSANSKI NOVI: 15.59 (veza za Bihać)
PUTNIČKI VOZovi:
 BOSANSKI NOVI: 5.00, 7.10, PRIJEDOR 5.00, 7.10, 10.08, 14.40, 19.07.
 DOBOJU: 4.26, 7.12, 10.20, 14.45, 22.25
DOLASCI VOZOVA IZ (PRIVREMENO) SARAJEVA: 9.55, 20.17
 MOSTARA I ČAPLJINE: 15.59
 BIHAĆA: 5.22, 12.30, 18.17.
 BOSANSKOG NOVOG: 5.59, 21.05
 PRIJEDORA: 6.18, 13.29, 18.46
 DOBOJU: 5.52, 9.26, 13.23, 17.42, 21.56
 ● **POLASCI AUTOBUSA ZA (PRIVREMENO) SARAJEVO:** 7.45, 12.00, 16.00
 MOSTAR: 6.00, 13.00
 KRAGUJEVAC: 6.00
 SRPSKA CRNJA: 13.00
 SIBENIK (DO KNINA): 7.30
 BEOGRAD: 5.00, 6.00, 9.30, 10.10, 10.15, 12.00, 15.00, 17.30, 23.30
 NOVI SAD: 13.00
 BIHAĆ: 5.45, 7.20, 11.00, 13.00, 17.50
 LJUBLJANA: 12.00 (do Bosanskog Broda)

TV PROGRAM

NEDJELJA, 2. februara

PRVI PROGRAM
 9.35 — Pregled programa
 9.35 — Transformeri - crtana serija, 1/3
 10.00 — Ispeci pa reci djeci — program za djecu
 11.00 — Crtani film
 11.05 — Hrana-zdravlje: Hranom protiv bolesti
 12.05 — Koncert u podne: Rigoletto-opera, II dio
 13.10 — Crtani film
 13.15 — Beverly Hills, serijski film, III/8
 14.00 — Vijesti
 14.06 — Noć i dan, r.
 16.05 — Briga za potomstvo - dokumentarna serija
 17.00 — Dnevnik I
 17.10 — Don Žuan je bio žena — francuski igrani film
 18.50 — Nindža kornjače — crtana serija
 19.15 — Pričice za laku noć
 19.30 — Dnevnik II
 20.20 — Hoću da kažem
 20.25 — Praški student — igrana serija, IV/4
 21.15 — La set: Evropa iz doba zlatnog rna — dokumentarna serija IV/4
 22.20 — Vijesti
 22.35 — Noć i dan
 — Do sljedećeg susreta — serijski film, 7/13
 — Šou Arsenija Hola
 00.05 — Pregled programa za ponedjeljak

DRUGI PROGRAM
 12.55 — Pregled programa
 13.00 — SPORTSKO OKO — sportsko popodne
 13.05 — PJ u malom fudbalu, snimak
 13.30 — PJ u boksu, prenos
 14.45 — Mostar: Fudbalski turnir, finale, prenos
 16.30 — Košarka: „Spartak“-„Partizan“, prenos
 18.00 — Odbojka (Ž): „Hemlja“-„Radnički“, snimak
 18.45 — Grindelvald: Svjetski kup u skijanju, snimak (Ž), snimak
 Od 19.30 do 24.00 — Satelitski program TV-Beograd
 Televizija Sarajevo zadržava pravo izmjene programa

TV SUTRA,

Ponedjeljak, 3. februara

PRVI PROGRAM

10.05 — Školski program, 11.05 — Školski program — Bg, 12.00 — Vijesti, 12.05 — Koncert u podne — Pučini: Madam Batel-faj, 13.05 — Izbor iz obrazovnog programa, 15.30 — Novosti, 15.45 — „Praški student“ — domaća serija, 16.45 — Crtani film, 16.55 — Pregled programa, 17.00 — Dnevnik I, 17.30 — Sjećanje na Olimpijadu i nas — M. Anđić: Planina sa dvajica dokumentarni program, 18.00 — „Otvori prozor“ — program za djecu, 18.15 — Vukov došaak, program za djecu, 18.30 — Dokumentarni program, 19.00 — Pričice za laku noć, 19.30 — Dnevnik II, 20.20 — B. Nušić: „Narodni poslanik“ — drama, 21.30 — Direktna linija — spoljna politika, 22.00 — Dnevnik III, 22.20 — Noć i dan, „Rozen“, humoristička serija, „Do sljedećeg susreta“ — serijski film.

DRUGI PROGRAM

16.00 — Teleski, škola skijanja, 16.30 — Noć i dan, repriza, 18.00 — Bihaćki program, od 19.30 do 23.00 — Satelitski program TV Beograd.
 Televizija zadržava pravo izmjene programa.

Nedjelja, Prvi program u 12,05

Koncert u podne: Rigoletto II dio

Lučano Pavarotti pjeva u Verdijevom „Rigolettu“

Opera Đuzepa Verdija snimljena je u ambijentima periferije italijanskog grada Mantove, gdje se radnja, poslije Franciska Plave, i odvija. Učestvuju Orkestar bečkih filharmoničara i Hor Bečke državne opere. Dirigent: Zan-Pier Ponei.

Nedjelja, Prvi program u 13,05

Beverli Hills — serijski film

BRENDONOVE LJUBAVNE MUKE: Kerol Pouter igra Brendonovu majku

Brendi je već dosta škole. Čezne za pravim životom. Odlučuje da ode od kuće, ali poslije pomaganja jednog prijateljića oko opremanja stana, vraća se u realnost i ponovo odlazi kući, na Beverli Hills. Brendon je zauzet kampanjom za izbor potpredsjednika organizacije junaka u školi i postaje osoba koja bise uradila da dobije glasove. Andrea mu pomaže da stvari dovede u red.

Nedjelja, Prvi program u 11,05

Hrana — zdravlje

Šta se čini u opštinama Lukevci i Tešanj da bi se spasio ozbiljno kontaminirano poljoprivredno zemljište, kako je PKB Institut „Agroekonomik“ kreirao dva evropski vrijedna biološka preparata, medikamenta, za jačanje imuniteta...

Nedjelja, Prvi program u 17,10

Don Žuan je bio žena

— francuski igrani film

Francuski film, „Don Žuan je bio žena“ realizovao je Rože Vadim 1973 godine. U naslovu filma sadržana je i osnovna ideja Rožea Vadima i njegovog koscenariste, književnika Žana Koa.

Priča o Don Žuanu, u ovoj verziji, koncipirana je tako da njegove odlike preuzima glavni ženski lik — Žana. Tandem Bardo-Vadim jedan je od poznatijih u svjetskom filmu, a pored Brižit (koja, navodno, tumači Žanu), u ovom filmu pojavljuju se i Moris Rone, Džejn Birkin i Robert Osein.

satelitska TV

Nedjelja, 2. februara

SUPER CHANNEL

6.30 — Vrhunska zabava, 11.00 — Vjerski program, 12.00 — Vrhunska zabava, 13.00 — Vjerski program na Njemačkom, 13.30 — Vrhunska zabava, 15.00 — Zapisano je, 15.30 — Turistički magazin, 16.00 — Sportski magazin, 16.30 — Heng lux — reportaže o najuzbudljivijim sportovima današnjice, 17.00 — Jut kvejk, 17.30 — Svijet sutrašnjice, 18.00 — Sedmični izvještaj „Fajnenšel Tajmsa“, 18.30 — TBA, 20.00 — Priča o Džejn Menšild — američki igrani film, 21.50 — Sportske vijesti, 22.00 — BBC-jeve vijesti, 22.30 — Apsolutno uživo, 23.30 — Film o Evropi, 00.00 — Vrhunska zabava.

EUROSPORT

9.00 — Sport u svijetu, 10.00 — Nedjeljni prenos, 18.30 — Alpsko skijanje, 21.00 — Evropsko prvenstvo u bobu, 22.00 — Tenis: Dejvis kup 00.00 — Boks

RTL PLUS

7.00 — Jogi Bar, repriza, 7.25 — Skubi Du — repriza, 8.00 — Li-La-Laune, 9.00 — Repriza emisije, 13.00 — Majin Fater ist ain Auseridšer — serija, 13.30 — Familie Munster — serija, 13.55 — Ultraman, 14.20 — Adam 12 — 14.45 — Kviz iz Biblije, 16.10 — Film, 21.45 — Spiegel TV, 22.20 — Primi tajm, 22.40 — Sols Pompon Rouge, 23.10 — Plejboj Latit Najt Sou, 00.00 — Kanal 4

SAT 1

6.00 — Diečiji program, 11.00 — De: unhemlihe Monh-film, 12.40 — Novo u kina: 12.50 — Zo goezen, 12.55 — Vijesti, 13.00 — Vijesti, 13.05 — Beib gerund — emisija o zdravlju, 13.35 — Marnewitsaft — serija, 14.00 — Raumšifl Enterpralz, serija, 15.00 — Blek, 15.35 — Dik und Dof hinter Svarce und Rigel — film, 16.35 — Vijesti, 16.40 — Krull-film, 18.45 — Vijesti — 18.50 — Sportski klub, 19.20 — Gluksrad, 20.05 — Veder Niuz, 20.15 — Blau Jungs — film, 22.05 — Tok im Turm, 23.25 — Vijesti, 23.35 — Di hemunglozen Štos-film, 01.10 — Pregled programa.

SAT 1 — 20.15 — „Blau Jungs“ — njemačka komedija iz 1957. godine sa Karlom Boehmom i Meom Flor u glavnim ulogama.

Brižit Bardo

У БЕОГРАДУ

СЈЕДНИЦА ВЛАДЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ

БЕОГРАД, 1. фебруара (Танјуг) — У бироу Републике српска крајина у току је седница владе Републике српска крајина, којој председава председник републике др Милан Бабић, саопштено је вечерас из овог бироа.

Састанак је, према саопштењу, почео у 17 часова а води се расправа о мировном плану Сајруса Венса.

РЕФЕРЕНДУМ У БИХ

Замашна пропагандна активност

САРАЈЕВО, 1. фебруара (Танјуг) — За предстојећи референдум на којем ће се грађани БиХ изјаснити о статусу ове републике биће штампано 3,5 милиона гласачких листића. Влада републике јуче је, мада без сагласности министара из редова Српске демократске странке, усвојила план мјера и активности ради спровођења референдума, заказаног за 29. фебруар и 1. март, а интензивно већ ради и републичка изборна комисија.

Идуће седмице биће одржано

саветовање са општинским изборним комисијама. Планирана је и замашна пропагандна активност. Посебно се води рачуна о обезбјеђењу добрих услова за стране посматраче.

На референдум ће моћи да изабу само они који су уписани у бирачке спискове, а то могу да учине и дан прије почетка изјашњавања, с тим да, наравно, задовољавају прописане услове.

У КАРЛОВЦУ

Досад минирана 132 објекта

ЗАГРЕБ, 1. фебруара (Танјуг) — Према полицијском извештају управо објављеном у хрватској штампи, посљедњих мјесеци су у Карловцу намјерно минирана 132 објекта. Ријеч је о подметању експлозивних направа, рушењу тромблонским минама, руним бацачима и на друге начине. Нападана су угоститељске и занатске радње, приватне куће, станови, пословне просторије, киосци, особна возила и друго.

Према полицијском извештају, међу власницима 120 објеката минираних до краја 11. месеца ланатске године, 11,2 посто су Хрвати, 73,3 посто Срби, 11,2 посто Муслимани, а 14 посто остали.

ДВОР НА УНИ

Проглас пореским обвезницима

Изершно вијеће општине Двор на Уни улупило је јавни проглас пореским обвезницима у којем позива да измире своје обавезе.

Председник Извршног вијећа посебно је означио власнике приватних радњи као најважније платице. Извршно вијеће ће подузети оштре мере против оних који до 15. фебруара своје обавезе не измире. Неуредне платице остаће без дозволе за рад.

Власници повољнопривредног

земљишта на подручју општине такође нису измирили своје обавезе те се они позивају да то учине. Извршно вијеће наглашава да функције Српске крајине зависе од грађанске дисциплине, а један вид те дисциплине је свакако редовити исплате пореских обавеза.

Према неуредним платицима поступиће се у складу са законом Републике Србије.

С. ДОБРИЧ

ЗАХТЈЕВ СДП БИХ

Ванредно скупштинско засједање

САРАЈЕВО, 1. фебруара (Танјуг) — Социјалистичка демократска партија (СДП) Босне и Херцеговине тражи хитно сазивање републичког скупштине која би на дневном реду имала свој једну тачку — социјалну и економску ситуацију у републици. Из те расправе сматра СДП БиХ треба да изађе хитан програм социјалне заштите становништва у овој републици, наводи се у данашњем саопштењу ове странке.

Док у Босни у овом тренутку готово милион радника и пензионера живи на самој ивици гладне, каже се даље у саопштењу, догле босанскохерцеговачки

парламент и његова влада воде, више од годину дана, жалове и бесконачне расправе о животно, углавном, неважним питањима.

Док над главами неколико милиона људи и њихове деце, већ данас, виси стравина опасност од глади, болести, социјалне и духовне биједи, догле се националне странке и њихови представници у Влади и Скупштини БиХ, непомирљиво сукобљени, баветиме како што прије подијелити БиХ раздвојити народе и прибавити што више власти и територије за своје нације, односно своје личне интересе, истиче се у саопштењу СДП БиХ.

НА ЦЕТИЊУ

Митинг за самосталност

ЦЕТИЊЕ, 1. фебруара (Танјуг) — На Цетињу је данас пред дворцем краља Николе, у организацији удружене опозиције Црне Горе, коју чини 9 политичких странака, одржан митинг за суверену Црну Гору.

Свих 15 говорника је нагласило да се народ Црне Горе неће помири са увођењем исхитног референдума, а ни предложено референдумско питање уз то није јасно ни дефинисано. Само суверена и самостална Црна Гора, речено је на овом скупу, која уз то мора бити и међународно призната, може са другим јужнослободним државама самостално расправати о облицима удруживања и заједнич-

ва на митингу, коме је присуствовало више хиљада грађана Цетиња, Титограда, Бара и других мјеста Црне Горе, усвојена је изјава о сувереној Црној Гори. Овим документом се, поред осталог, тражи демилитаризација Црне Горе и њено међународно признање.

У МОСТАРУ

Договор војске и власти

МОСТАР, 1. фебруара (Танјуг) — Представници града Мостара и команде Ужичког корпуса ЈНА, стационарног у Херцеговини, данас су у Мостару након разговора, у коме су учествовали и представници више села у околини мостарског аеродрома, настањених хрватских живљем, постигли договор о заједничким ефикаснијим активностима на спречавању и санкционисању све учеслашћу инцидентата, посебно на терену у близини војног аеродрома.

Представници ЈНА, помоћник командант Ужичког корпуса пуковник Илија Ковачевић и командант мостарског гарнизона пуковник Милош Пантелић, изразили су жељу због досадашњих инцидентата. Они су истакли да је најважније осигурати мир и толерантан живот људи на тим просторима, што је основни циљ армијског присуства.

ЖЕНЕВА

Демонстрације емиграната са Косова

ЖЕНЕВА, 1. фебруара (Ројтер) — Неколико хиљада емиграната са Косова демонстративно је ланас испред зграде Уједињених нација у Женеви протестујући против српске доминације у њиховој домовини.

Према подацима полиције окупљено се око 3.000 демонстраната, који су стигли из више западноевропских земаља, а са циљем да свој протест изразе за вријеме засједања комисије УН за људска права у Женеви.

СПОРТ НА ТРАДИЦИОНАЛНОМ ФУДБАЛСКОМ ТУРНИРУ У МОСТАРУ

У финалу: Вележ — Борац

МОСТАР, 1. фебруара — У финалу 28. традиционалног фудбалског турнира у Мостару састале се екипе домаћег Вележа и бањолучког Борца. Овај меч на програму је сутра (недјеља) од 14,45 сати на ТВ Сарајево. Не директно преносити шијећи ток утакмице.

Првог дана турнира Бањолучани су били бољи од проволучке Сарајева, забијеживши побједу од 1:0. Стријељач јединог гола био је Вуковић ударивши

ИЗ САВЕЗНОГ СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА САОБРАЋАЈ И ВЕЗЕ

„АДРИА ЕРВЕЈЗУ“ ПОТКРЕСАНА КРИЛА

БЕОГРАД, 1. фебруара — Помоћник савезног секретара за саобраћај и везе др Мирко Иковић, како је данас саопштено, обавијестио је ваздухопловне власти дванаест земаља скојим је „Адријаервејз“ из Љубљане имала редовне и четерлиније да се том авио-превозницима ускраћују сва права за обављање летова, која проистичу из билатералних споразума Југославије с тим земаљама.

Пошто је на српственим захтјев „Адријаервејз“ брисан из југословенског регистра ваздухоплова и не налази се више у саставу цивилног ваздухопловства Југославије, та компанија више не може летјети на линијама за Израел, Кипар, Турску, СР Неманку, Француску, Велику Британију и друге земље, саопштио је Секретаријат СИБ-а за информације.

ИЗ ТВОРНИЦЕ „ГОРЕЊЕ-БИРА“

Извоз зависи од транспорта

БИХАЧ, 1. фебруар (Танјуг) — Купишма у Немачкој Творница расхладних апарата „Горње-Бира“ у БиХаћу у овој години испоручиће 90.000 апарата из свог производног програма.

Она је уговорила и значајни извозни посао на тржишта Француске, Аустрије и скандинавских земаља.

Ако све преузете обавезе према њима изврши у уговореним роковима, „Горње-Бира“ може рачунати на повећање обима уговорених испорука.

При том сви њени извозни послови, уговорени за ову годину, зависе од тога да ли ће бити отворене магистралне путне и жељезничке саобраћајнице.

PP EURO-sint

- најједнији избор у граду
- најбољи избор у граду
- заградња паркета и плочице
- ПВЦ топлотни под
- топлинг (имитација паркета и плочице)
- гарнитуре за купатилна, ауто-патоснице, сједилице
- итисони
- таписони
- теписи
- креме за подове

на велико - на мало
Тарџава „Кастел“
(камена зграда)
Телефон: 40-065

МЈЕСЕВИТО ПРЕДУЗЕТЕ ЗА ПРОМЕТ ЛИЈЕКОВИМА И ДРУГОМ МЕДИЦИНСКОМ РОБОМ

КРАЈИНАЛИЈЕК

Телефон: центар (078) 38-370, прод. 30-995, 30-804
78000 БАЊАЛУКА — В. ВИТУКА 6

- ### ПРОМЕТ НА ВЕЛИКО
- пијековима
  - химикалијама
  - санитетском материјалом
  - гумено-санитетском робом
  - медицинском опремом
  - ветеринарским пијеком
  - вима
  - ХТЗ опремом
  - денталом
  - производња санитетског материјала (Сантвина, болеснички подлошци и др.)

САЛОН ЉЕПОТЕ

„DEA“

MYOLIFT — најсавременији апарат за уклањање бора, стрија, омиљана, поподбрата, лијечење акни и проширених пора, чишћење лица, подизање мишића, груди...

COSMOMED — у комбинацији са ПИЛОТОFOREZOM смањује вас у облику, уклања сувих килограма, целулит, учвршћује мишиће, побољшава циркулацију, врши масажу комплетног или појединих дијелова тијела.

ИДИТЕ УКОРАК С ВРЕМЕНОМ — ПРЕПУСТИТЕ СЕ КОМПЈУТЕРСКОЈ КОЗМЕТИЦИ

Класични третмани лица за све типове коже, укључујући и пилинг, ефектне маске и депилацију.

Врхуно шминкање за свечана прилика.

Радно вријеме: 9,00 - 13,00 и 16,00 - 20,00 сати, Гундулићева 8, Борик, Телефон: 46-407.

boska

САМОПОСЛУГА

— традиционално добра понуда

(основне животне намирнице, чоколада, кекс и остали слатки производи, средства за личну хигијену...)

ВРИЈЕМЕ

ИЗВЈЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА БИХ

СУНЧАНО

ПО БОСАНСКУ КРАЈИНУ: Ујутро по котлинама магла а током дана претјекне сунчано. Јутарња температура од -4 до -1, а највиша дневна од 2 до 5 степени.

ЗА БАЊУЛУКУ: Послије хладног јутра превладаваће сунчано. Максимална температура од 3 до 5 степени.

ЗА НАРЕДНА ДВА-ТРИ ДАНА: Прва два дана стабилно и сухо вријеме са јутарњом маглом а након тога необлачење.

ВОДОСТАЈ: Уна-БиХаћ, 17 cm, бистра, температура воде 7 степени. Костајница 133 cm, температура воде 6 степени.

АУТО—ШКОЛА
„ВОЛАН“
Тел: 60-688
Вл. Станетић Јесто